

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια ἴδε σελίδα 17]

ΙΕ'

ΠΟΥ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΘΑ ;

Ἡ ἐπιούσα ἀνέτειλεν ἐξαισία. Ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς, ἡ ἀτμόσφαιρα χλιαρά. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ κανεὶς ὅτι ὁ ὄρμος ἐκεῖνος ὁ ἤρεμος καὶ γελέεις ἐχρησίμευσεν ὡς καταφύγιον εἰς ναυαγούς, φεύγοντας θάλασσαν ἀγρίαν, μανιώδη.

Ἀπὸ πρωΐας ὁ πλοίαρχος ἐξέπεμψε καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις δωδεκάδα ναυτῶν μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ συγκεντρώσουν τὰ πληρώματα τῶν ἄλλων λέμβων καὶ νὰ εἰρήσουν ὡς σημεῖον γενικῆς συναθροίσεως τὴν νοτιὰν κλιτὸν τοῦ λόφου τοῦ ὑψομένου χιλιομέτρᾳ τινα πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς. Ἐκεῖ ὤφειλον νὰ παρευρεθῶν ὅλοι τὴν ἐνδεκάτην ἀκριβῶς διὰ νὰ γαγνωρισθοῦν, νὰ μετρηθοῦν καὶ νὰ συσκαφθοῦν περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἐξεκίνησαν πρὸς τοῦτο περὶ τὴν ἐννάτην καὶ ἤμισιαν μετὰ τὸ πρῶγευμα, ἀκολουθοῦντες ὅτι μὲν τὰς κοιλάδας, αἱ ὅποιαι ἤρχίζον εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὅτι δὲ τὴν ράχιν τῶν λόφων τῶν ἐρειδομένων ἐπὶ τῆς κυρίας βουνοσειρᾶς, ἡ ὁποία κατέληγεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Σιωτηρίας. Ἐκὰθ' ἕδον ἔλαθον πολλὰκις ἀφορμὴν νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἰδιορρόθμου χαρακτῆρος τῆς χλωρίδος καὶ τῆς φαύνης, τῶν φυτῶν δηλαδὴ καὶ τῶν ζῴων τοῦ τόπου. Τὰ εὐρωπαϊκὰ φυτὰ,

καθὼς καὶ τὰ εὐρωπαϊκὰ ζῶα, εὐρίσκοντο ἐκεῖ ἐν ἀφθονίᾳ, πλὴν ὅλα εἶχον ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀγρίαν κατάστασιν. Ἦτο προφανὲς ὅτι μεταφερθέντα ἄλλοτε ὑπὸ εὐρωπαϊῶν καὶ καλλιεργηθέντα ἐπὶ τινα καιρὸν, εἶχον ἀφεθῆ πάλιν, ἀπὸ ἐτῶν καὶ ἰσως ἀπὸ αἰῶνων, ἀκαλλιέργητα.

Ἦσαν κοκκίνογοῦλια, καρῶτα, φασόλια, μπιζέλια, μαρούλια, ραδίκια, ὅλα τὰ συνήθη φαγώσιμα χόρτα, ὄμοῦ μὲ εἰρικήν, χλόην καὶ διάφορα ἀγρία φυτὰ γαιῶν παρθένων. Αἱ δρυς, αἱ αἰγίροι, αἱ ἰτέαι, ἔθαλλον παραπλευρῶς τῶν φοινίκων, τῶν βανανεῶν καὶ τῶν ἰνδικῶν συκῶν. Γιγαντιαῖα πορτοκαλεῖα ἐξαπέστελλον μέχρις ἐδάφους τοὺς κλώνους τῶν καταφόρτους ἀπὸ καρποῦς χρυσοειδεῖς. Δαμασκηνεῖαι, βερυκκοκκέαι καὶ κερασσεῖαι ἀκόμη, ἐπανεληθῶσαι εἰς τὴν πρωτογενῆ κατάστασιν, δὲν παρήγον μὲν πλέον ἢ ὀπίωρας ὑπὸ τὴν πῶδεις, ἔγνη μὲν ὄν καρπῶν, ἀλλ' ἐμαρτύρουν διὰ τῆς παρουσίας τῶν περὶ τῶν πα-

α ἘΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΒΝΑΤΗΝ ΚΜΙ ΗΜΙΣΙΑΝ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΡΩΓΕΥΜΑ

λαιῶν μέγλων τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ δὲ κατοικίδια ζῶα ἐμυρμηκίον ἐκεῖ κατὰ γράμμα. Δὲν ἐδύνατό τις νὰ ἀμῆνῃ ἑκατὸν βήματι χωρὶς νὰ συναντήσῃ ἵππον, πρῶδατον, αἶγα ἢ χῶρον. Ἀντήχουν κικκαλισμοὶ ὀρνίθων καὶ φωναὶ ἀλεκτόρων, ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι εὐρίσκετο εἰς αὐτὴν οἰκίαν εὐρωπαϊκῆς. Ἐν τούτοις τίποτε ἀ-

γριώτερον, ανταρτικώτερον και πλέον ερημον τοῦ τοπίου ἐκείνου μὲ τὰ ὑψηλά αὐτοῦ ἀπίρακτα φυτά, τοὺς αἰωνοβίους κισσοὺς τοὺς περιβάλλοντας τοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων, τοὺς πυκνοὺς καὶ συμπλεγμένους θάμνους τῶν βανανῶν, καὶ τοὺς ἀφθόνοὺς κοκοροῦνιγας βλαστάνοντας κομφῶς ἐπὶ τῶν κορυφῶν καὶ προσκίπτοντας ἐπὶ τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ.

Ἐν ᾧ δὲ ἐπιλησίαζον πρὸς τὸν λόφον, συνεκλήρωθῃ ἢ ἀπόδειξις περὶ τοῦ παλαιοῦ πολιτισμοῦ τοῦ τόπου ἐκείνου. Χωρὶον, σωστὸν χωρὶον ἐξ οἰκίσκων, τῶν μὲν ἐκ ξύλου κατασκευασμένων, τῶν δὲ ἐκ λίθου ἐπιτηδεϊότατα πλεγμένων, παρουσιάσθη αἰφνης πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ μικροῦ ἑξεραυνητικοῦ ἀγγέλματος. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ οἰκίσκοι ἦσαν ἤδη εἰς κατάστασιν ἐρείπιων, κεκαλυμμένοι ὑπὸ βράτων σωροί, ἀλλ' ἐν τῷ συνόλω ἀναγνωρίζετο ἀμέσως ὅχι μόνον ὡς παλαιαὶ ἀνθρώπινοι κατοικίαι, ἀλλὰ καὶ ὡς κατοικίαι κατασκευασθεῖσαι ὑπὸ χειρῶν εὐρωπαϊῶν οὔτε κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα οὔτε κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν διαίρειαν ὀμοίωσιν πρὸς τὰς καλύβας τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ὀκεανίας ἢ τῆς Ἀμερικανικῆς ἡπείρου. Ἐφαίνοντο ἐπ' αὐτῶν τὰ ἔχη τῶν θυρῶν, τῶν παραθύρων, τῶν ξυλοτοίχων, τῶν ἐστιῶν οἰκίας εὐρωπαϊκῆς. Πρὸς πλήρη δὲ ἀπόδειξιν τοῦ πράγματος εἰς τὸν ναυτῶν, ἐρευνῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐνὸς τῶν ἐγκαταλειμμένων τούτων οἰκίσκων, ἀνεκάλυφεν ἐπάνω εἰς τὴν ἐστίαν μίαν χύτραν παλαιὰν πηλίνην, σπασμένην, μαύρην καὶ βρουσκαπῆ ἤδη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ ἐξεραυνημένος ὀφθαλμὸς τοῦ κ. Κλοακῆν ἀνεκάλυψε τὴν ἐξῆς μάρκαν:

Spottiswoode London

Προφανῶς ἄγγλοι κατασκευάζαν τὴν πουδδίγγαν τῶν ἐκεῖ μέσα.

« Ἀγγειοπλαστική! ὦ πολύτιμὲ βοήθει τῆς ιστορίας! » ἀνέκραξεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ ἀρχαιολόγος. « Ὁ σίδηρος ἐξαφανίζεται καὶ καταστρέφεται, κατατραυγόμενος ὑπὸ τῆς σκωρίας, ἢ ἐπιγραφὴ ἢ χαραγμένη ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἐξαλείφεται, ἀλλὰ τὸ πηλινὸν ἀγγεῖον ἀντέχει, διατηρεῖται καὶ θριαμβεῖ. Διὰ τὴν ἰσθρίαν ἀγγείων ἢ ἀρχαιολογία διεγείρεται τὴν ιστορίαν τῶν αἰώνων. Ἀγγειοπλαστική, ἔσο εὐλογημένη! »

Ταῦτα λέγων ὁ κ. Κλοακῆν, ἔρριπτε βλέμμα θριάμβου πρὸς τὸν υἱὸν του, ὡσεὶ θέλων ἀνάμνη μίαν φοράν νὰ κηρύξῃ ἐνώπιον τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς, τὴν πρακτικὴν χρησιμότητα τῆς ἀρχαιολογίας. Μήπως, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς, ἐν ὄνομα ἀπλοῦν χαραγμένον ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου πηλίνου ἀγγείου, δὲν ἔδιδε τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τοῦ ἀπασχολοῦντος ὄλους ἐκεῖ ἀπὸ τῆς προ-

τεραίας; Δὲν ἐγένετο γνωστὸν δι' αὐτοῦ ποῖοι εἶχον κατοικήσῃ εἰς τὸν τόπον ἐκείνον; . . . Καὶ δὲν ἦτο τοῦτο ἐν κατήρθωμα τῆς ἀρχαιολογίας;

Ἄλλ' ὁ Παῦλος ὀλίγον ἐπρόσβηεν εἰς τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ. Ἀπὸ τινων στιγμῶν, πρὸ πάντων ἀφ' ὧν ἀφῆσαντες τὴν πεδιάδα, ἤρρισαν νὰ βαδίζουσαν ἐπὶ ἐδάφους χαλικῶδους καὶ ξηροῦ, ἀνερχομένου ἡρέμα μέχρι τῶν προπέδων τοῦ βουνοῦ, ἐφαίνετο πολλὸ ἀπασχολημένους ὑπὸ τινων γεωλογικῶν συμπτημάτων, τὰ ὅποια εἶχον ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν του. Κάθε στιγμὴν ἐλυπαπεν, ἑστῆνεν καμμίαν πέτραν, τὴν ἐξήτληε μετὰ προσοχῆς, ἢ ἐκοπτε τεμάχιον τοῦ βράχου μεταχειριζόμενος ὡς σφύραν τὴν ὀχύου ἐνὸς πελέκειος, ἢ ἐμακρύνετο διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν κοίτην κανενὸς ρυακίου. Αἰφνης εὗρε τὸ ζητούμενον καὶ ἐπέστρεψε τρέχων πρὸς τοὺς συντρόφους του.

« Καλὴ εἶδησις! » ἀνέκραξε. « Σίδηρος! κυρία καὶ κύριοι! γῆ σιδηροῦχος! ἰδοὺ τί εὕρηκα. »

Καὶ ἐδείκνυεν ἐγκώδη χάλκια μελανὸν, σχήματος παραδέξου, τῶν ὁποίων θὰ ἐξελάμβανέ τις ὡς σκωριασμένον.

Ἄλλὰ γενικῶς ὁ ἐνθουσιασμός, ὁ ὁποῖος ἐξεδηλώθη ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ εὕρηματος τούτου ἦτο πολὺ μέτριος.

Ὁ Παῦλος δυσηρεστήθη διὰ τὴν ἀδιαφορίαν αὐτήν.

« Πῶς! » ἀνέκραξε « δὲν ἐννοεῖτε λοιπόν, ἐτι ὁ μικρὸς αὐτὸς μαῦρος χάλιξ, τὸν ὁποῖον τόσοι περιφρονεῖτε, εἶνε ἀπλοῦστατα τὰ σφάλματα καὶ ἢ ἐπαγγελία τῆς ἀπελευθερώσεώς μας; Τί θὰ ἠμπορούσατε νὰ κάμετε εἰς τὸν ἐρημον αὐτὸν τόπον χωρὶς σίδηρον καὶ χωρὶς χάλυβα, ὅς παρακαλῶ; . . . Τίποτε! δὲν θὰ εἴχουμεν οὔτε κἂν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα τοῦ πολιτισμένου βίου! ἠθέλαμεν καταντήσῃ νὰ ζῶμεν ὡς ἄγριοι, ὡς ἄνθρωποι πρωτογενεῖς. Μόνον τὸ μέταλλον αὐτὸ θὰ μας ἀναδιᾶσθῃ εἰς τὴν περιωπὴν ἀνθρώπων ζώντων εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἀλλὰ θὰ το ἀναγνωρίσετε ἀμέσως, ἂρα μάθετε ἐκ πείρας πόσον εἶνε δύσκολον, χωρὶς πρίνιον καὶ ροζάνην νὰ κατασκευάσετε ἔστω καὶ μίαν ἀπλήν σανίδα, χωρὶς ἐν καρφίον νὰ κάμετε τὴν παραμικρὰν ἐπισκευὴν εἰς τὴν λέμβον σας, χωρὶς ἐργαλεῖα χαλύδδινα νὰ κόψετε μυλόπετραν διὰ νὰ ἐχεσε ἄλευρον, νὰ ἀροτριάσετε τὴν γῆν διὰ νὰ σπείρετε σίτον, νὰ τὴν σκάψετε διὰ νὰ καλλιεργήσετε λαχανικά, νὰ κατασκευάσετε οἶκημα διὰ νὰ στεγασθῆτε . . . Ἀ, πιστεύσατέ με! τὸ μέταλλον αὐτὸ μᾶς σώζει, οὔτε πολὺ, οὔτε ὀλίγον.

— Ἄλλ' ἀγαπήτέ μου! ἀκατέρυγαστος μεταλλίτις δὲν εἶνε οὔτε σίδηρος, οὔτε χάλυψ! » ἀπέ-

τήρησεν ὁ πλοίαρχος αὐτοῦ γε καὶ δεῖ, δυστυχῶς!

— Πραγματικῶς νὰ πῆνῃσεν ὁ Παῦλος. Ἄλλὰ καύσιμος ὕλη ὑπάρχει ἐδῶ καθὼς καὶ χεῖρας. Ἐρχομεν τὴν πρώτην ὕλην. Ὅστε θὰ εἶμεθα πολὺ ἀνίκανοι ἂν δὲν ἐπωφεληθῶμεν αὐτῆς. Τὸ κάτω πῶς ἐκαμν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι τῆς χαλικίνης ἐποχῆς; ὅχι μόνον ἐπήρμωσαν ἀλλὰ καὶ ἀνεκάλυψαν μίαν πρὸς μίαν τὰς μεθόδους τῆς μεταλλουργίας—ἐμαθῶν ἐτι τὰ ὀρυκτὰ διὰ τῆς θερμότητος καθαρῶνται καὶ μᾶς παρέχουσι σώματα ἀπλά, ἔχοντα ὄρισμὴν ἰδιότητος, — ἐγνώρισαν ἐτι αἱ μίξεις μεταβάλλον τὰς ἰδιότητες αὐτὰς καὶ τέλος πάντων κατήρρωσαν νὰ κάμουν ἑκατὸν εἰδῶν ἐργαλεῖα μὲ τὰ ἀπλά αὐτὰ σώματα, τὰ τόσοι πολύτιμα. Καὶ ἡμεῖς που ἤξεύρουμεν τόσο περισστέρα ἀπὸ τοὺς προγόνους μας αὐτοὺς, δὲν θὰ κατορθώσωμεν τίποτε, δὲν θὰ φθάσωμεν εἰς τοιαῦτα ἀποτελέσματα. Ἐκουσῶσι λοιπὸν τὰ συγκαταριθμηθῶμεν μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς λιθίνης ἐποχῆς; . . . Δὲν εἶνε δυνατόν! ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἔστεραγα ποτὲ τοιοῦτον ἐξευτελισμὸν.

— Τὸ γεγονός εἶνε ἐτι ἐκόντες ἄκοντες ἐπαγγήθομεν εἰς τὴν λιθίνην ἐποχὴν» εἶπεν ὁ κ. Κλοακῆν καταγοητευθεὶς ἐκ τῆς πρὸς τὸ παρελθὸν ἀναδρομῆς τοῦ υἱοῦ του. « Ἐκτός τῶν τουφεκίων μας τὰ ὅποια μετ' ὀλίγον θὰ μᾶς εἶνε ἄχρηστα ἐλλείψει πολεμοφοδίων, καὶ ἐκτός τῶν πελέκειῶν μας καὶ τῶν μαχαίρων, ποῦ πόσον καιρὸν θὰ τα μεταχειριζόμεθα καὶ αὐτά, βλέπω ἐτι τίποτε ἄλλο δὲν μας ξεχωρίζει ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς.

— Καὶ θὰ ἔλεγε κανεὶς ἐτι αὐτὸ δὲν σας δυσχερεῖ διόλου! » ἀνέκραξε γελῶν ὁ συνταγματάρχης Οὐγγῶν. « Στοιχηματίζω ἐτι δὲν θὰ ἐδισταζατε πολὺ ἂν ἐπρόκειτο νὰ νικηταστήσετε τὰ τουφεκία μὲ τόξα καὶ μὲ βέλη. . . »

Ὁ κ. Κλοακῆν ἐγάλασε καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον τῶν συνομιλοῦντων φαειρῶς.

Ἄλλ' ἐπ' ὅσον ἐπιλησίαζον εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως, αἰσθηθῆναι τι ἀνησυχίας κατελάμβανε βαθυθῶν τὰς καρδίας καὶ ἐσκίαζεν ἔλα τὰ πρόσωπα. Οἱ φίλοι, οἱ σύντροφοι τοὺς ὁποίους θὰ ἐπαθεῖρισκον ἐκεῖ, ποῖοι θὰ ἦσαν; ποῖοι ἐξ ἄλλου θὰ ἔλειπον; Οἱ ἀγαπητότεροι, οἱ πολυτιμώτεροι ἴσως . . . Πράγματι εἶχον χαθῆ ἐκτὼ λέμβοι, δηλαδὴ 320 ἄνθρωποι;

Ἰπὸ τὸ βάρος τῶν μελαγχολικῶν τούτων σκέψεων, ὁ μικρὸς ὄμιλος εἰσῆγεν, ὅταν ἐξῆλθῃ, κατὰ τὴν καμπὴν ἐνὸς λοφίσκου, ἐχαιρετήθη ὑπὸ τῶν φθόγγων τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου, ἐκτελουμένου ὑπὸ πλήρους ὀρχήστρας ἐπὶ γειτονικοῦ τινὸς ὑψώματος.

Ἦτο ὁ κ. Ρετὺ καὶ οἱ μουσικοί του, σῶσι ὄλοι καὶ ἀελαβεῖς.

Οἱ φθόγγοι, οἱ τόσοι γνώριμοι καὶ προσφιλεῖς, ἐπροξένησαν μεγάλην συγκίνησιν εἰς τοὺς ναυγούς. Σχεδὸν ὄλοι ἠσθάνθησαν δάκρυα ὑγραίνοντα τοὺς ὀφθαλμούς των. . . Καὶ μετ' ὀλίγον φθάναντες ἐπὶ μικροῦ ὄροπέδιου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὀρισθῆ ὡς τὸ σημεῖον τῆς γενικῆς συναθροίσεως, ἐχαιρετήθησαν δι' ἀνασπῶνσιν ἑαυτῶν.

Ὅκτὼ ὄμιλοι, ἀναποκρινόμενοι πρὸς ἴσον ἀριθμὸν λέμβων, εἶχον πῆξῃ τὰς σημαίας των ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου ἐκείνου. Οἱ περὶ τὸν πλοίαρχον ἀπετέλουν τὸν ἐνάτον καὶ τὸ σῶμα τῶν μουσικῶν τὸν δέκατον. Ἐπὴν τὴν προτεραιάν δὲν ἀναπεκρίθησαν εἰς τὸν πυροβολισμόν, τούτο συνέβη διότι δὲν εἶχον ὄπλα.

Ἐπτὰ λέμβοι—280 ἄνθρωποι—ἔλειψαν εἰς τὴν πρόσκλησιν. Καὶ μετὰ τῶν ἀπόντων τούτων—τῶν νεκρῶν, πρέπει νὰ εἶπῃ κανεὶς ἀναμφιβόλως,—ἦτο καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος τῆς Ἡρας μετὰ τοῦ ταγματάρχου τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ!

Ἡ κυρία Ὁμολλοῶ ἦτο χήρα.

Ἡ ἐπιβεβαίωσις τοῦ γεγονότος ἤρκεσε νὰ φαιρέσῃ ἀπὸ τῆς συνελεύσεως ἂν ὅχι τὰς ἐγκαρδίους ἀμοιβαίας διαχύσεις, τοῦλάχιστον τὸν θυροβῶδῃ ἐκείνου ἐνθουσιασμόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐχαρακτήριζε συνάθροισιν πλήρη, σωτηρίαν γενικὴν.

Ἀλλὰ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ παραδοθῶν εἰς ἄγονον λύτην. Ἀφῆσαντες τοὺς ἀνδρας ἐπὶ τοῦ ὄροπέδιου καὶ τὰς δύο κυρίας ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κ. Κλοακῆν, ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ του, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Οὐγγῶν, τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Χάνδου ἐξηκολούθησαν τὴν ἀνάβασιν τοῦ βουνοῦ. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐπιπόνου πορείας εὐρέθησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἐκεῖ δ' ἐδουήθησαν νὰ ἐπιβεβαίωσούν, ἐτι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἦτο παρ' ἀπλῆ ὑπόθεσις: ἐτι δηλαδὴ εὐρίσκοντο ἐπὶ νήσου μετρία ἐκτάσεως καὶ τριγωνικοῦ σχήματος, ἀποτελουμένης ὑπὸ δύο ὄροσειρῶν, συνενουμένων κατὰ γωνίαν ὀρθήν. Ἡ μακροτέρα τῶν ὄροσειρῶν τούτων θὰ εἶχεν ἐκτασιν περίπου εἰκοσι λευγῶν. Πρὸς τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνόμενον μετὰ τὸ ἄνατολικὸν καὶ τοῦ δυτικοῦ ἀκρωτηρίου εἶχον προσορμισθῆ ὄλοι αἱ λέμβοι. Τούτο ἐγγεγείται εὐκόλως ὡς ἐκ τῆς φορᾶς τοῦ πνέοντος ἀνέμου καὶ τοῦ θαλάσσιου ρεύματος. Πρὸς νότον διεκρίνοντο μακρὰν ἐπὶ τῆς γλαυκῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, νησίδιᾷ τινῇ δενδροσκεπῆ καὶ πλησιέστερον συστάς ὑφάλων ὡς λευκῇ γραμμῇ φαινομένων. Ὅστε ἔχθος γῆς ἄλλης ἐπὶ τοῦ πελάγους, οὔτε ἔχθος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς νήσου. Γενικῶς ἡ θέα τοῦ τοπίου ἦτο ὠραία καὶ μεγαλοπρεπῆς, ἀλλὰ μετὰ τοῦ πενθῆμου καὶ μελαγχολικοῦ

εξείνου πέπλου, ο οποίος συγκυλάπτει, νομίζεις, τὰς ἀκατοικήτους γαίας, ὡμοίαζε πρὸς θέαμα παρουσιαζόμενον ἀπὸ τῆς πρώτης σκηΐνης τοῦ κόσμου ἐνώπιον ἐδωλίων κενῶν.

Τὴν μεσημέριαν ἐξηκρίθωσαν ὅτι τὸ μὲν νότιον πλάτος τοῦ τόπου ἐκείνου ἦτο 42° 17' 38' τὸ δὲ ἀνατολικὸν μῆκος 112° 48' 24'. Κανείς ἀπὸ τοὺς χάρτας τοὺς ὁποίους εἶχον δὲν ἐσημείωνε νῆσον εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς σφαίρας. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι εὐρίσκοντο ἀκριδῶς ἐπὶ τῆς νότιας τῆς εὐρείας ἐκείνης ζώνης τοῦ Ὀκεανοῦ, τῆν ὁποίαν οἱ ἀγγλικοὶ καὶ ἀμερικανικοὶ χάρται ἀσμειοῦν ὡς ζῶν η ν η ε ρ η μ ο ν καὶ ἀπὸ τῆν ὁποίαν δὲν διέρχεται ἴσως οὐτε ἐν πλοῖον κάθε εἰκοσιν ἔτη.

Ἡ νῆσος ἄλλως δὲν ὑφῆστο πολὺ ἐπὶ τῶν ὕδατων. 380 μέτρα ἐδείκνυε μῆκος τὸ βαρόμετρον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς παρατηρήσεως. Ἐπρεπε νὰ διέλθῃ κανείς εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν καὶ ἐν ἡμέρᾳ διὰ τὴν διακρίνην εἰς κανένα ναυτικὸν χάρτην δὲν ὑπήρχε σημειωμένη τείλος οἱ πρὸς νότον ὑφαλοὶ ἀπεράχυνον αὐτῆς τοὺς θαλασσοπόρους· διέλου λοιπὸν παράδοξον ἂν ἦτο ἀγνωστος μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὅταν μετ' ὀλίγον καθῆλον ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου, ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἀνεκάλειωσεν εἰς τὰ πληράματα τὸ πόρισμα τῆν ἐκδρομῆς των.

«Εὐρισκόμεθα πολλὰς λεύγας μακρὰν ἀπὸ κάθε γῆν κατοικημένην» εἶπεν εἰς τὸ τέλος. «Ἦνε πάρα πολὺ ἀπίθανον νὰ περάσῃ ἀπὸ ἐδῶ πλοῖον καὶ νὰ μας παραλάβῃ. Ὡστε μόνοι μας, βλέπετε, πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν, εἰς τὰς δυνάμεις μας καὶ εἰς τὸν ζῆλόν μας μόνον νὰ βασισθῶμεν, εἴτε διὰ νὰ ἐξεέλθωμεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν νῆσον, εἴτε διὰ νὰ ζήσωμεν εἰς αὐτὴν ὑποφερτὰ. . . Θέλετε νὰ ζητήσωμεν ὅλοι ἕμου τὰ μέσα ;

— Μάλιστα ! μάλιστα ! Ζήτω ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ !» ἀνέκραξαν τετρακόσιοι φωναί.

«Πολὺ καλὰ ! Ἰδοῦ, εἰμεθα ὅλοι ἐδῶ — τοῦλάχιστον ὅσοι ἐπέζησαν μετὰ τὴν φοδερὰν καταστροφῆν. Ἄς συγκροτήσωμεν ἀμέσως συμβούλιον καὶ καθεὶς ἄς εἶπῃ τὴν γνώμην του.»

Ἐκάθησαν κατὰ γῆς καὶ ἡ συζήτησις ἤρχισεν. Διάφοροι γνώμαι ἠκούοντο καὶ σύγχυσις πολλῆ ἐπεκράτει.

«Μία καλύβα ἀπὸ ξύλα καὶ ἀπὸ φύλλα κατασκευάζεται· γρήγορα» ἔλεγον οἱ μὲν. «Ἡ νῆσος εἶνε πλουσία εἰς παντὸς εἶδους προϊόντα. Ἡ ὕψη καὶ ἡ ἀλιεΐα θὰ μας τρέψουν. Διατί νὰ μὴ ζήσωμεν ἐδῶ πέρα ὅλοι μαζί τὴν ἀπλήν, τὴν ἡσυχον καὶ ἀφρόντιδα ζῶην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀρχοῦνται τόσο εὐτυχεῖς λαοί ; Ἐδὲν κλῖμα εἶνε ὠραῖον, ἡ γῆ ἀγαθὴ. Τί ἄλλο θέλομεν ;

— Ζωὴ ἄσκοπος καὶ περιωρισμένη !» ἀγέτασσαν

οἱ ζωηρότεροι. «Διατί νὰ καταδικάσῃ κανείς τὸν ἐαυτὸν του εἰς αἰωνίαν ἐξορίαν καὶ αἰχμαλωσίαν ἐπὶ τῆς νῆσου αὐτῆς, ἐνῶ εἶνε τὸσον εὐχολον νὰ διαφύγῃ, ν' ἀπελευθερωθῇ ; Δὲν ἔχομεν παρά νὰ περιμεινωμεν τὸν κατάλληλον καιρὸν, νὰ ἐμβωμεν εἰς τὰς λέμβους μας, νὰ τὰς γεμίσωμεν μὲ ζωοτροφίας καὶ νὰ ξεκινήσωμεν διὰ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Χόρν. Ἄπ' ἐκεῖ εἶνε βέβαιον ὅτι θὰ περάσῃ γρήγορα κανὲν πλοῖον νὰ μας παραλάβῃ.»

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων γνώμῶν, τῶν δύο τούτων προγραμμάτων ἐκυμαίνοντο αἱ γενόμεναι προτάσεις. Πολλὰ ἔλεγον, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἀπεφάσσαν. Ἐπὶ τέλος τοῦ Παύλου ἐξήχησε τὸν λόγον. «Ἀπὸ πολλῆς ὄρας ἤκουε τὴν ἀγρον ἐκείνην συζήτησιν καὶ ἐφλέγετο ὑπὸ ἀνυπομονησῆς νὰ τὴν βάλῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς, νὰ ὀρίσῃ τὴν ἀληθῆ τῶν ζητημάτων θέσιν.

«Ἄν καλῶς ἐνόησα — εἶπεν ἐν ἀρχῇ, — δύο κύρια ρεύματα ἐσχηματίσθησαν εἰς τὴν ἡμετέραν μάς, οἱ μὲν εἶνε τῆς γινάμης νὰ ζήσωμεν ἐδῶ διαρκῶς, οἱ δὲ νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ ὅσην τὸ δυνατόν γρηγορότερα. Ἐγὼ, κύριοι, προτείνω, ὡς τέκνα τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος καὶ τῆς πολιτισμένης Γαλλίας, νὰ ἐπιδιώξωμεν μεθοδικῶς δι' ἐπιστημονικῶν μέσων καὶ τὰ δύο. Νὰ μὴν ἀφήσωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν τύχην· τοῦτο θὰ ἦτο ἄξιον τῶν ἀγρίων τῆς Πολυνησίας. Ἡμεῖς πρέπει νὰ βεδίσωμεν μετὰ σταθερότητος πρὸς τέμνα ὀρισμένου. Εἴμεθα ἐδῶ τετρακόσιοι ἄνθρωποι ὑγιεῖς, ὅλοι προικισμένοι μὲ κάποιαν γνῶσιν καὶ ἱκανότητα εἰδικὴν, ὅλοι κατέγοντες ἐν ἐπάγγελμα, ποῶς τοῦτο, ποῶς ἐκεῖνο. Ἐχομεν εἰς χεῖράς μας τὰς κυριώτερας πρῶτας ὕλας τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας : σίδηρον, ξύλον, ἔριον, βάμβακα, λίνον. Ὅλοι αἱ μεγάλοι δυνάμεις τῆς φύσεως εὐρίσκονται εἰς τὴν διάθεσιν μας. Ἄντι δὲ νὰ τὰς θαμάσωμεν καὶ νὰ τὰς χρησιμοποιήσωμεν ἐπιστημονικῶς, θάφραθῶμεν νὰ μας σύρουν πρὸς τὸ ἀγνωστον δυνάμεις τυφλαί ; . . . Ὅχι, κύριοι, δὲν πρέπει νὰ τὰ ἀνεχθῶμεν αὐτὸ ποτέ. Πρέπει νὰ φανῶμεν καὶ ἐδῶ ὅ, τι εἴμεθα, δηλαδὴ ἄνθρωποι, κύριοι τῆς δημιουργίας !»

Ἡ ἐμπίμησις ἐχειροκρότησεν. Ὁ Παῦλος ἐξηκολούθησε :

«Μικρὸν κόπον ἄς καταβάλῃ καθεὶς ἐξ ἡμῶν, ἄς συνεφέρῃ εἰς τὸ ὄλον ἀναλόγως τὰς γνώσεις του καὶ τὴν ἐργασίαν του, καὶ πᾶς ὑπόσχωμαι ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν αὐτὴν. Ὑπάρχουν μεταξὺ μας υἱοὶ χωρικῶν, γεωργοί, ἀμπελουργοί. Αὐτοὶ ἄς καλλιεργήσωμεν τὴν γῆν καὶ ἄς μας κάμουν ἄρτον καὶ οἶνον. Ὑπάρχουν τέκτονες· ἄς μας κατασκευάσωμεν οἰκίας, καὶ ὄχι καλύβας· ὑπάρχουν ξυλουργοί· ἄς κόψουν δένδρα καὶ ἄς τὰ μεταβάλουν εἰς δοκοὺς καὶ εἰς

σανίδας. Ὑπάρχουν μεταλλευταὶ καὶ σιδηρουργοὶ· ἄς με βοηθήσωμεν νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τῆς γῆς τὸν σίδηρον. Ὑπάρχουν νηματοργοὶ καὶ ὕφανταί, αὐτοὶ ἄς κατασκευάσωμεν νήματα καὶ ὑφάσματα· ἄς κείρουν τὰ ἀρνία καὶ ἄς πέρνουν τὸ ἔριον των, ἐν ᾧ ἄλλοι ἄς κατεργάζονται τὸ δέρμα των καὶ ἄς κατασκευάσωμεν ὑποδήματα. Ἄλλα πρὸ παντὸς ἡ ἐργασία αὐτὴ ἄς εἶνε μεθοδικὴ, ὀργανωμένη. Ἄς ἐπαναλάβωμεν συνταμομένους αὐτὴν, τὴν διὰ τῶν αἰώνων πορείαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως αὐτὸς ἄς προχωρήσωμεν ἀπὸ τὰς ἀπλουστεράς τέχνας εἰς τὰς μάλλον συνθέτους. Ἄς κατασκευάσωμεν κατ' ἀρχὰς τὰ ἐργαλεῖά μας· ἄς ὀπισθῶμεν μὲ ἄροτρα, μὲ λίσγα, μὲ σφύρα καὶ μὲ πριόνια. Ἐπειτα ἄς καλλιεργήσωμεν τὴν γῆν καὶ ἄς σπείρωμεν. Ἐπειτα ἄς ἀνεγείρωμεν οἰκίας, καὶ ἄς τὰς ἐπιτιλώσωμεν· ἄς ἀποθηκεύσωμεν εἰς αὐτὰς τὰ προϊόντα τῆς γῆς, τὰ ὕλικά, τὰ ξύλα, τὰ μέταλλα, τὰ ὑφάσματα, τὰ σχοινία. Καὶ τότε βραδέως μὲ τὴν ἡσυχίαν μας καὶ μὲ τὴν ἀνάπαυσιν μας, ἄς κατασκευάσωμεν ἐν ὠραῖον πλοῖον, μίαν νῆαν Ἡρῶν ἀντροκίνητον, — διατί ὄχι ; — ἡ ὁποία μὲ τὸν καιρὸν νὰ μας ἐπιαναφέρῃ, διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐκλογῆς μας, μετ' ἀσφαλείας, μετὰ βεβαιότητος, εἰς τὴν περιλημμένην μας πατρίδα !»

Ἐνθουσιάζεις ἐπευφημία ἐκάλυψαν τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Παύλου. Καθεὶς ἦδη ἔβλεπε τὸσον καθαρώς τί ὤφειλε νὰ πράξῃ καὶ πῶς ἔπρεπε νὰ το πράξῃ, ὥστε τὸ ἔργον ἐφάνητο πλέον

κατὰ τὸ ἡμῖσι τετελεσμένον. Ἐβόλιον τὰς χεῖρας ἀλλήλων, ἐφιλοῦντο, ἐνόμειζον ἥδη ἑαυτοὺς ἐπὶ τῆς νῆας Ἡρῶς φερομένους μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ πρὸς τὰς ὄχθας τῆς Γαλλίας.

«Εὐθεὺς . . . Εἰς ἔργον !» ἐφώναξαν.

«Ναὶ εἰς ἔργον, χωρὶς ἀναβολὴν ! ἐπανελάθεν ὁ Παῦλος. «Διὰ νὰ πραγματοποιήσωμεν μετὰ 2 ἢ 3 ἔτη τὸ πρόγραμμα τοῦτο, ἔχομεν ἀνάγκην ὄλου τοῦ ζήλου, ὄλης τῆς ἐνεργητικότητος μας. Πρέπει ἀπὸ τὸρα νὰ ἐγγραφῇ ἕκαστος διὰ τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν γνωρίζει καὶ εἴμπορεὶ νὰ κάμῃ καλλίτερα, καὶ ἀπὸ αὐρίον εὐθεὺς νὰρχίσωμεν.»

Ἡ πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτὴ δι' ἀνευφημίας. Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ, ὁ συνταγματάρχης Οὐγγῶν, ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ περιστοιχίσαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν συνέχαιρον. Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κ. Κλοακὲν ἔβρεον δάκρυα πατρικῆς χαρᾶς καὶ υπερρηφάνειας. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ σειρὰ του νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπαγγελημάτων, τὸν ὅποιον καθιέρτειεν ὁ φροντιστὴς τῆς Ἡρῶς, κρατῶν σημειωματὰριον καὶ μολυβδίδα, — εἶπε μὲ κάποιαν δειλίαν καὶ ἐντροπήν :

«Βενιαμὴν Κλοακὲν, ἀρχαίολογος.

— Καὶ ὅμως εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ χρησιμεύσῃ εἰς κάτι καὶ ἐδῶ ἀκόμη ἡ ἀρχαιολογία, !» εἶπε καθ' ἐαυτὸν χαμηλοφώνως.

[Ἐπειτα συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια ἰδὲ σελ. 27).

Β'.

Η ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΜΙΔΑΙ ἘΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ. — ΤΡΟΜΕΡΑ ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΟΥ ΣΑΥΤΡΟΥ ΜΑΡΕΥΑ.

Ἦτο δαίτη θερμῆς θερινῆς ἡμέρας, — ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποίαν κατὰκοποι οἱ θεριστῆται ἡτοιμαζόντο νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν ἀγρόν, ἀπογυμνωθέντα τῶν χρυσῶν αὐτοῦ στάχτων καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς καλύβας των, τῶν ὁποίων ὁ καπνὸς, τεκμήριον τοῦ δειπνοῦ, τὸ ὅποιον παρασκευάζουν αἱ σύζυγοί των, ἀνέσχηται βραδέως πρὸς τὸν οὐρανόν, τοῦ ὁποίου τὸ κυανεὸν χρῶμα ἀρχίζει νὰ μαυροῦται. Ἐν τούτοις, κατὰ τὴν συνθήειάν των, ὁ Μίδακ καὶ οἱ φίλοι του ἀνεπαύοντο καθήμενοι ἐπὶ τῶν λιθίνων θρονίων, πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ παλατίου,

ἐν ᾧ οἱ ὑπηρεταί, καταγινόμενοι περὶ τὰς ἐτοιμασίας τοῦ συμποσίου, ἔψηνον βοῦς καὶ χοίρους καὶ παρέτασαν ἐπὶ τῶν τραπεζῶν ἀμφορεῖς πλήρεις μελικράτου καὶ κάνιστρα πλήρη ὀπωρῶν.

Ὁ βασιλεὺς ἔβλεπε τοὺς γεωργοὺς ἐπιστρέφοντας ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ δηγοῦντας τὰ ἀμάξια των, ἐπὶ τῶν ὁποίων συνεσωρεύοντο τὰ δράγματα τοῦ σίτου. Ἐξαίφνης παρετήρησε μακρόθεν ἐρχόμενον νεαρὸν ξένον, ὁ ὁποῖος ἐβαδιζε ταχέως ἐπὶ τῆς ἀτραπῆς, τῆς χαραχθείσης χάριν τῶν βοῶν ἐν τῷ μίση τοῦ ἀγροῦ. Ὁ ξένος οὗτος δὲν ἐφόρει τὴν ἐνδυμασίαν τῶν χωρικῶν, δὲν ἦτο οὔτε κἄν ἐνδεδυμένος, ὅπως οἱ κοινοὶ ὄδοιπόροι. Θεία αἴγλη ἀπήστραπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου του, δάκνη δὲ ἔσπερε τὴν ξανθὴν αὐτοῦ κόμην. Ἦτο κεκαλυμμένος διὰ χιτῶνος μακροῦ,

μέ πτυχάς εὐρείας καὶ μεγαλοπρεπεῖς, φθάνοντες μέχρι τῶν σανδαλοφόρων ποδῶν του. Ἀντιράδου ὀδοπορικῆς ἐκράτει εἰς τὴν δεξιᾶν λύραν ἐντέχνως κατασκευασμένην. Ἐφ' ὅσον ὁ ξένος οὗτος ἐπλησίαζε τὸ παλάτιον, ὁ Μίδας ἠσθάνετο ἐαυτὸν καταλαμβανόμενον ἀκουσίως ὑπὸ δέους πρὸ τῆς θεᾶς τῆς εὐγενείας, τῆς ὑπερηφανείας, τῆς θείας ἐκφράσεως τοῦ προσώπου τοῦ νεανίου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος κατέφθανε μὲ τὴν κεφαλὴν ἐπηρμένην ὡς νικητῆς.

Ὁ βασιλεὺς ἠγέρθη καὶ τρέξας εἰς προὔπαντησιν τοῦ ξένου ἔδραξε τὰς χεῖράς του καὶ τῷ εἶπε: «Ξένε, πρέπει νὰ ἕκαμες μακρὸν δρόμον, ἀν καὶ δὲν φαίνεσαι διόλου κοπιασμένος. Μετ' ὀλίγον τὸ σκότος τῆς νυκτός θὰ συγκαλύψη τὴν γῆν, τὰ δὲ ἄγρια θηρία εἶνε κινδυνώδη διὰ τὸν ἐξακολουθοῦντα νὰ ὀδοπορῇ ἐν τῷ μέσῳ τῷ σκότους. Εἰσελθε εἰς τὴν κατοικίαν μου. Οἱ δούλοι μου θὰ χύσουν ὕδωρ ἐπὶ τῶν χειρῶν σου καὶ ἄφ' οὐ ἅπαξ καθήσης περὶ τὴν τράπεζαν τοῦ συμποσίου, ἐπὶ καθίσματος ἐκ δερμάτων μαλακῶν, θὰ ἔχῃς καὶ σὺ τὸ μερίδιόν σου ἀπὸ τὰ κρέατα καὶ τοὺς καρπούς. Καὶ ὅταν χορτασθῇς, ἔχω εἰς τοὺς ἐπάνω θαλάμους ἀρκετούς τάπητας καὶ σκεπάσματα ὥστε νὰ ἤμπορέσῃς νὰ κοιμηθῇς λαμπρὰ μέχρι πρωίας.»

Ὁ ξένος ἐμειδίασεν εὐμενῶς, χωρὶς νάπαντήση, καὶ ἀφ' οὐ ἐνίφθη, ἦλθε καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ συμποσίου. Ὁ νεανίας οὗτος ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς, ὁ Ἀπόλλων, ὁ θεὸς ὁ ὁποῖος ἠγείται τοῦ χοροῦ τῶν Μουσῶν καὶ προστατεύει τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ποίησιν καὶ τὴν μουσικὴν. Πρὸ μικροῦ εἶχεν ἐπισκεφθῆ τοὺς Λυκείους, ἱερεῖς οἱ ὁποῖοι συνείθιζον νὰ τῷ προσφέρουν θυσίας μεγαλοπρεπεῖς, καὶ κρατῶν τὴν λύραν, τὴν ὁποῖαν τῷ εἶχε δωρήσῃ ὁ ἀδελφὸς του Ποσειδῶν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ αὐτός, διήρχετο ἐκ τῆς Φρυγίας διὰ νὰ θέσῃ ὑπὸ δοκιμασίαν τὸν Μίδαν.

Αἱ ἀδελφὲς τὰς ὁποίας ἐκράτουν οἱ χρυσοὶ ἀνδριάντες εἶχον ἀναφθῆ κατὰ τοῦ νυκτερινοῦ σκότους. Οἱ συνδαιτυμένες ὅλοι ἐτρῶγον ἀπλήστως κρέατα: ὁ Μαρσύας εὐρίσκετο μεταξύ αὐτῶν, ὕψου τὴν φωνὴν καὶ ὅλοι ἐγέλων μὲ ὅ, τι ἔλεγεν. Ὅταν ἐτελείωσε τὸ συμπόσιον ὁ Μαρσύας ἔλαβε τὸν αὐλόν του, ὅπως ἕκαμμε καθ' ἑκάστην ἐσπέραν, καὶ ἐφ' ὅσον ἐπαίξε τὰς μελωδίας του μορφαζῶν, ὁ Μίδας καὶ οἱ φίλοι του ἐτέρ-

ποντο καὶ ἐγέλων. Ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἤκουσε μετὰ περιφρονήσεως τοὺς βαναύσους ἤχους τοῦ αὐλοῦ καὶ οἱ πλήρεις ὀργῆς ὀφθαλμοὶ του προσηλοῦντο ἐπὶ τῶν ἀσώτων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἠσθάνοντο τὴν ἡδονὴν καὶ θαυμασμόν· ἀλλ' ὁ Μίδας καὶ οἱ φίλοι του δὲν το παρετήρησαν. Ὁ Μαρσύας εἶχε παύσῃ νὰ παίξῃ ὅτε ὁ Μίδας, στραφεὶς πρὸς τὸν ξένον του, τῷ εἶπε: «Νεανία, ἔχεις μετὰ σοῦ ἐν μουσικὸν ὄργανον; παίξε το διὰ νὰ εὐφρανῇς τὰ ὠτιά μας, ψάλλε συνοδεύομενος ὑπὸ τῆς λύρας σου. Δὲν θὰ εἶσαι, πιστεύω, τὸσον ἐπιτηδέιος ὅσον ὁ Μαρσύας μας, ὁ ὁποῖος πραγματικῶς εἶνε ὁ θεὸς τῆς Μουσικῆς, ἀλλ' εἶμεθα ἐπιεικεῖς πρὸς τοὺς νέους μουσικοὺς τοὺς ἀπειροὺς.»

Παρευθὺς ὁ Ἀπόλλων ἀφήκε τὴν ἔδραν του καὶ ἐπροχώρησεν εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης τοῦ συμποσίου καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἐστραμμένους πρὸς τὸν οὐρανόν, ψαύων διὰ τῶν εὐκινήτων δακτύλων τὰς εὐχόχους χορδὰς τῆς λύρας του, κατεχόμενος ὑπὸ θεοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ. Τὸ ἐμπνευσμένον ἦσμα του διηγείτο, πῶς ἐν ἀρχῇ ὁ Κρόνος, πατὴρ τοῦ Διὸς συνήγαγε, διὰ νὰ σχηματίσῃ ἐξ αὐτῶν τὸν κόσμον, τὰ στοιχεῖα, τὴν γῆν, τὸ ὕδωρ, τὸν ἀέρα καὶ τὸ πῦρ, συγκεχυμένα ἐν τῷ ἀπειρῷ κενῷ τοῦ Χάους· πῶς ὁ θεὸς κατεσκεύασε τὸν διαφανῆ θόλον τοῦ οὐρανοῦ, πῶς ἀπεξήρανε τὸ γῆνιν ἔδαφος καὶ πῶς περιέκλεισε τὴν θάλασσαν ἐντὸς τῶν ὑγρῶν αὐτῆς ὀρίων. Περιέγραφε τὴν ἐκπληξιν τῶν πρώτων ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι εἶδον τὸν Ἥλιον λάμποντα, τὰ νέφη του ἀνερχόμενα εἰς τοὺς αἰθέρας διὰ νὰ ἐπαναπέσουν ὡς βροχὴ, τὸν κεραινον ἀυλακοῦντα τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς ταχείας του λάμψεως, καὶ τὴν σελήνην φωτίζουσαν διὰ τοῦ ὧρου τῆς φωτὸς τῆς νυκτός τὴν σκοτίαν. Ὅταν τὴν δόξαν τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἀθανάτων θεῶν, οἱ ὁποῖοι κατόικουν τὸν οὐρανόν, εἶτα δὲ ἐψάλλε τοὺς ἄθλους διὰ τῶν ὁποίων οἱ ἥρωες ἐξωμοιώθησαν πρὸς τοὺς θεοὺς.

Τὰ ἴσματα τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχον ἤδη παύσῃ, ὅταν ἡ Ἥω: ἀνεφάνη κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ ἡ λαλιὰ τῶν ἀλεκτόρων ἀφύπνισε τοὺς Θεριστάς, οἱ ὁποῖοι ἐσπευσαν νὰ ἀλάβουν τὸ ἔργον των. Ὁ θεὸς ἀπέβηκε τὴν λύραν του, οἱ φίλοι του βασιλέως ἐκοιμῶντο ροχαλιζόντες, βεβαρμένοι ἐκ τοῦ φαγητοῦ. Ὁ Μαρσύας ἐμειδία

χλευαστικῶς, παρατηρῶν τὸν Ἀπόλλωνα· ὁ Μίδας ὕψωσε τὴν φωνήν: «Νεανία» τῷ εἶπε, «πρέπει νὰ κοπιᾷσῃς ἀκόμη πολὺ διὰ νὰ φθάσῃς τὸν Μαρσύαν. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ πονοῖμω γέρας, βεβαίως σὺ δὲν θὰ το ἐλάβανες!»

Τοὺς ἄφρονες τοῦτους λόγους ἀκούσας ὁ θεὸς συνέσπασε τὰς ὀφρὺς τρομερῶς· ἀστραπῆ ὀργῆς ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἀνέλαβε τὴν λύραν του καὶ ἤρχισε νὰ παίξῃ παραφόρως ἐν τῶν πολεμικῶν ἐκείνων ἁσματῶν, τοῦ ὁποῖου οἱ ἦχοι παρασύρουν καὶ ἄκοντας τοὺς θνητοὺς πρὸς τὴν νίκην. Οἱ συνδαιτυμένες ἀφύπνισθησαν ὅλοι ἐντρομοί. «Ἀκολουθήσατέ με!» εἶπεν ὁ Ἀπόλλων καὶ παρευθὺς θεία δύναμις ἐξαναγκάζει νὰ βαδίσουν ὀπίσθεν τοῦ θεοῦ, ὁ ὁποῖος προχωρεῖ μεγάλως βήμασι πρὸς τὴν ἑξοχὴν, τοὺς ἐντρόμους αὐλικούς, τὸν Μίδαν ὁ ὁποῖος, μετ' ὄλην τὴν συνήθη του προπέτειαν, δὲν ἤμπορεῖ νὰ μὴ ὑπακούσῃ καὶ τὸν δυστυχῆ Μαρσύαν, ὁ ὁποῖος τρέμει ὄλος, διότι ἐννοεῖ ὅτι ἐφθάσε ἐπ' αὐτὸν ἡ ὀλεθρία ἡμέρα.

Ἐν τούτοις οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι εἰργάζοντο εἰς τοὺς ἀγρούς, οἱ γέροντες οἱ ὁποῖοι ἐκάθηντο ἐπὶ λιθίνων θρονίων πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν εἰς τὰ χωρία, αἱ κόραι, αἱ ὁποῖαι ἤντλων ὕδωρ παρὰ τὰς πηγὰς, αἱ γυναῖκες αἱ ὁποῖαι ἐνήθον εἰς τοὺς θαλάμους των, τὰ παῖδια τὰ ὁποῖα ἐπαίζον εἰς τοὺς δρόμους, ὅλοι ἐγκατέλειψαν καὶ ἐργασίαν καὶ παιγνίδια εἰς τὴν θεῖαν τῆς λύρας μελωδίαν. Καὶ ὅπως τὰ πρόβατα ἀκολουθοῦν τὸν βοσκὸν προπορευόμενον καὶ παίζοντα διὰ τοῦ καλαμίνου τοῦ αὐλοῦ ἀγοικὴν τινὰ μελωδίαν, οὕτως ὁ Μίδας, οἱ αὐτικοί του καὶ ὁ λαὸς ὀλόκληρος τῆς Φρυγίας ἀκολουθοῦν τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ ὁποῖος τοῦ φέρει ὅπου θέλει, μαγευμένους ἐκ τῆς ἀκατανίκητου ἀρμονίας τῆς λύρας του.

Φθάσας ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων, τὰ ὁποῖα δεσπόζουν τῆς πεδιάδος, ὁ θεὸς ἐσταμάτησεν, ἐστράφη πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὸν καὶ, συλλαβὼν τὸν δυστυχῆ Μαρσύαν, ἐκραύαται: «Ἄκριτε βασιλεῦ, ἄφρονες ἄνθρωποι, ὁποῖον σκότος καλύπτει τοὺς ὀφθαλμούς σας! Δὲν ἐνοησάτε λοιπόν ὅτι εἰς θεὸς ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζάν σας; Εἶμαι ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηοῦς, ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων, ὁ ἀργυρότοχος, ὁ ἐκηθόλος, ὁ Μουσηγιέτης, ὁ θεὸς καθαρθός:

ἐγὼ προίσταμαι τῶν Ἀθανάτων κατὰ τοὺς χορούς καὶ τὰ ἱεράματα, ἐγὼ ἐμπνέω τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐννοοῦν τὴν μουσικὴν καὶ τὴν θεῖαν ποίησιν. Ἡ ὀργή μου ἡ ἐκδικήτρια πίπτει ἀσπλόγγως ἐπὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μὲ περιφρονοῦν. Ἄλλοτε ἡ Νιόβη, γυνὴ θνητὴ ὑπερηφανεύθη διὰ τὰ πολυάριθμα τέκνα τῆς καὶ ἠσίσθησε πρὸς τὴν μητέρα μου, τὴν θεῖαν Ἀητώ. Τότε κατελήφθη ὑπὸ μεγάλης ὀργῆς, τὸ ἀκτινοβόλον μου πρόσωπον ἐσκοτίσθη ὑπὸ τῆς συνοφρυώσεως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐξήστραψαν ὡς τὸ πῦρ. Δὲν ἐπρόφερα λέξιν ἀλλ' ἡ χεὶρ μου ἔδραξε τὸ ἀργυροῦν μου τόξον, ἔθηκα ἐπὶ τοῦ ὤμου τὴν φαρέτραν μου πλήρη βέλων θανασιμῶν καὶ ἔτρεξα εἰς τοὺς ὑψηλοὺς λόφους ὅπου ἐγνώριζα ὅτι θὰ συνκητήσω τὴν Νιόβην μὲ τὰ τέκνα τῆς. Μετ' ὀλίγον τοὺς εἶδα ἀνήλθον τότε ἐφ' ἑνὸς βράχου, ἔλαθα ἐν βέλος ἐκ τῆς φαρέτρας μου, ἐνέτεινα τὸ τόξον, σύρας τὴν νευράν πρὸς τὸ πτήθός μου καὶ τὸ βέλος ἀπέπτη· ἐν τῶν τέκνων τῆς Νιόβης, πληγέν ἐἰς τὴν καρδίαν, ἐκίετο κατὰ γῆς. Ἄλλο βέλος ἀπέπτη, διασχίσαν μετὰ συριγμοῦ τὸν διαφανῆ ἀέρα κατὰ τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποῖαν τῷ εἶχα ὀρίση, καὶ ἄλλο παῖδιον κατέπεσε· εἶτα τρίτον βέλος ἐπληξεν εἰς τὴν καρδίαν τρίτον παῖδιον. Οὕτως ὅλοι οἱ υἱοὶ καὶ ὅλαι αἱ θυγατέρες τῆς Νιόβης ἐξηπλώθησαν πτώματα ἐπὶ τῆς κλιτύς τοῦ λόφου καὶ τὸ αἷμα των ἐχύνετο κατὰ χερμαύρους ἐρυθρούς καὶ ἀφρίζοντας πρὸς τὴν πεδιάδα. Τότε ὑψώσας τὴν φωνήν, ἐκραύασα πρὸς τὴν Νιόβην: «Καυχήθητι τὴν τὸρα διὰ τὰ τέκνα σου, τὰ λάμποντα ἐκ νεότητος καὶ κάλλους!» Ἡ δὲ Νιόβη, βλέπουσα τὰ τέκνα τῆς νεκρά, ἐκάθησεν ἐπὶ βράχου καὶ ἐκλαυεν ἀπαρηγόρητος· ἐκλαυεν ἐν σιγῇ ἕως οὗ τὸ σῶμά της ἔγινε ψυχρὸν ὡς ὁ βράχος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐκάθητο καὶ ἡ καρδία της ἔπαυσε νὰ παύλλῃ. Ἀπέθανε. Ἡ μητρική της θλίψις τὴν μετέβαλεν εἰς λίθον ὁ ὁποῖος καὶ σήμερον ἀκόμη ἐξακολουθεῖ νὰ κλαίῃ: ἀν καὶ βρυσκαπέτης καὶ μὴ διασώζων πλέον τὸ σχῆμα γυναικὸς ὁ λίθος ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ νὰ ἀναδίδῃ ὕδωρ πικρὸν καὶ ἀλμυρὸν ὅπως τὰ δάκρυα.

Ἄλλοτε πάλιν, ὅταν οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν ἐστρατευμένοι πρὸ τοῦ Ἰλίου, τῆς ὀχυρᾶς πόλεως τοῦ μεγαθύμου Πριάμου, ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Ἀγαμέμνων βασιλεὺς τῶν βασιλέων, ὁ

βρισε τὸν ἱερέα μου Χρῦσν. Ὁ ἱερέας μ' ἐπεκαλέσθη, ζητῶν δικαιοσύνην. Ὡμίλησεν ἱκετευτικῶς καὶ τὸν εἰσήκουσα· ἐκ τοῦ ὕψους τῶν οὐρανῶν κατήλθον ἐξωργισμένοι φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ τόξον καὶ πλήρη φαρέτραν. Καὶ τὰ βέλη ἀντήχουν ἐπὶ τῆς ραχέως μου ἐν ᾧ ἐβάδιζα διὰ μεγάλων βημάτων. Ἐπροχώρουν ὅμοιοι πρὸς θύελλαν ὀρηκτικῆν· καὶ ὅταν ἐφθάσα εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀργείων παρὰ τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης, ἔστην μακρὰν καὶ ἤρχισα νὰ ρίπτω τὰ βέλη. Κατ' ἄρχας τὰ κτήνη, οἱ ἡμίονοι καὶ οἱ ταχείς κύνες, εἶτα δὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπληγόοντο ἀπὸ τὰ θανατηφόρα βέλη καὶ ἀπέθνησκον ἀπειράριθμοι. Ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας τὰ βέλη ἐσύριζον οὕτω διασχίζοντα τὸ στράτευμα, ὅταν ἐπὶ τέλους οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀργείων ἀπεφάσισαν, διὰ νὰ μ' ἐξευμενίσουν, νὰ μου προσφέρουν θυσίαν ἑκατόμβης. Οἱ ἄνδρες παρέταξαν, ὕψως συνειθίζον εἰς τὰς θυσίας, τὰ παχέα σάχγια περὶ τοῦ βωμοῦ, ἐνίψαν τὰς χεῖρας, ἠτοίμασαν τὰ ἄλφιστα, ἐν ᾧ, ἐν τῷ μεταξύ, ὁ ἱερέας μου Χρῦσης ἀνατείνων τοὺς βραχίονας, εἶδετο καὶ με παρεκάλει ὑψηλῇ τῇ φωνῇ ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐἶτα οἱ νεανίαι, ἀνατρέψαντες τὸν λαϊκὸν τῶν θυμάτων, τὰ ἔσφαξαν καὶ τα ἐξέδαρσαν. Ἀπέκοψαν τοὺς μηρούς, τοὺς περιεκάλυψαν διὰ τοῦ λίπους καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀπέθηκον τὰ ἐντόσθια. Τότε ὁ Χρῦσης, ἀνάψας πυρὰν ἐκ ξύλων ξηρῶν τὰ ἔκαυσε, βρέξας αὐτὰ ἐκ' ἀφθάνων σπονδῶν. Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ θυσία, περὶ τὸ ἑσπέρας, οἱ νεοὶ Ἀργεῖοι ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τιμὴν μου. Ἡύφρανη ἡ καρδία μου ὅτε ἤκουσα αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔπαυσα νὰ ρίπτω κατὰ τοῦ στρατοπέδου τὰ θανατηφόρα μου βέλη.

»Δὲν θὰ ἐτελείωνα ποτὲ ἐάν ἤθελον νὰ σας διηγηθῶ ὅλας τὰς ἐκδικήσεις, τὰς ὁποίας διὰ τῶν θεῶν μου βελῶν ἐξετέλεσα κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μὲ περιύβρισαν.

» Ἄλλ' ὁ ἔλαεινός αὐτὸς καὶ αὐθάδης Μαρσύας, ὁ ἔχων ὄματα κυνὸς καὶ σῶμα τράγου, δὲν ἀξίζει νὰ ποθῆται διὰ βέλους ὅπως τὰ ἐνδοξα τέχνα τῆς Νιόβης καὶ οἱ εὐγενεῖς Ἀργεῖοι. Αὐτὸν θάρσειθω νὰ τον ἐκδάρω, ὡς βουῶν προωρισμένον διὰ θυσίαν.»

Ὡς αὐτίκ' ὥμίλησεν ὁ Ἀπόλλων. Καταληφθέντες ὑπὸ τρόμου εὐλαβοῦς πρό τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ φίλοι του ἔπεσαν κατὰ γῆς πρηγεῖς καὶ ἐκά-

λυσαν τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν μανδυῶν των. Ὁ Μαρσύας ἔτρεμεν ὅλος ἐκ τοῦ φόβου αἱ ἀνίσχυροι κνήμαί του ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὸ βῆρος τοῦ σώματός του, καὶ δὲν ἐσυλλογίζετο οὔτε κἄν νὰ φύγῃ. Ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐξήγαγε τότε ἐκ τοῦ κλεοῦ μάχαιραν ἀργυρῆν κρεμαμένην ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ του διὰ πολυχρόου ἀορτήρος, ἔρπασας δὲ τὸν ἄθλιον τὸν ἀνέτρεψε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὸν ἐσφραξεν. Ἐκράυγαζεν ἔτι ὁ Μαρσύας, ἀγωνιζόμενος κατὰ τοῦ θανάτου· ἀλλ' ἤδη τὸ δέρμα τὸ καλύπτον τὰ μέλη του ἀπεσπάθη, τὸ σῶμά του ὀλόκληρον δὲν εἶνε παρὰ μία πλῆγη καὶ τὸ αἷμα ῥεεὶ πανταχόθεν, ὡς χεῖμαρρος κατερχόμενος παφλάζων ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων, ὅταν τὴν ἀνοῖξιν ἡ θερμότης τοῦ Ἥλιου ἀναλύῃ τὰς χιόνιας. Ἐκτοτε εἰς τὸ μέρος ἀκριβῶς, ὅπου ἔσφαγγῆ ὁ Μαρσύας, ἀνέβλυσεν ἡ πηγὴ ποταμοῦ, Μαρσίουου καλουμένου, ὁ ὁποῖος κατέρχεται εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Μαϊάνδρον· τὰ ὕδατά του εἶνε θοὰ καὶ ὑπέρυθρα· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι κυλιῆ κύματα αἵματος.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀπόλλων ἑστράφη πρὸς τοὺς θνητούς οἱ ὁποῖοι προσήυχοντο, πεσόντες εἰς τοὺς πόδας του. «Ἐγερθήτε, τοῖς εἶπεν, ἄνδρες Φρύγιοι. Εἶδате πῶς οἱ θεοὶ ἐκδικοῦνται. Ἐπιστρέψατε εἰς τὰς οἰκίας σας, διατηρήσατε εἰς τὰ βῆθ' τῆς ψυχῆς σας τὴν ἀνάμνησιν τῆς τιμωρίας τοῦ Μαρσίουου καὶ μᾶθετε νὰ σέβεσθε τὸ θεῖον.» — Ὁ Μίδας ἠθέλησεν νὰ ποσυρῆθῆ καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ λαοῦ του ἀλλ' ὁ θεὸς τον ἐκράτησε διὰ νεύματος: «Μεῖνε ἀκόμη, ὦ Μίδα, καὶ ἄκουσε τοὺς λόγους μου. Δὲν θὰ λησμονήσῃς ὅτι μοι παρέσχες φιλοξενίαν καὶ ὅτι ἐκάθησα καὶ ἐπία καὶ ἔφαγα εἰς τὸ παλάτιόν σου. Ἄλλ' ὀφείλω νὰ ἐνθυμηθῶ ἀκόμη ὅτι περιεφρόνησες τὰ ἄσματα μου καὶ ὅτι προετίμησες ἀπὸ αὐτὰ τὰ χονδροειδῆ τραγουδία τοῦ ἀθλίου αὐτοῦ Σατύρου. Δὲν θὰ σε τιμωρήσω μὲ τὴν ἰδίαν σκληρότητα, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ διατηρήσω τὸ ἀνθρώπινον σχῆμα εἰς τὰ βάρβαρα ὠτά σου, τὰ ὁποῖα τόσον ὀλίγον ἐννοοῦν τὴν θεῖαν ἁρμονίαν τῶν ἁσμάτων μου.»

Ταῦτα εἰπὼν, ἤγγισε διὰ τῆς ἄκρας τῆς λῦρας τὴν κεφαλὴν τοῦ Μίδα καὶ ἐκκινήσας, κατήλθε ταχέως ἐκ τοῦ λόφου καὶ μετ' ὀλίγον ἐξηφανίσθη εἰς τὴν ἐσχατιάν.

(Ἔπεται συνέχεια)

Κατὰ τὸ γαλλικὸν τοῦ

II. de la Ville de Mirmont.

ΜΟΥΦΛΟΥ

Α'

Οἱ κύριοι τοῦ Μουφλοῦ ἦσαν πολὺ πτωχοὶ, ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐθυμοί. Ἐζῶσαν εἰς μίαν παλαιὰν οἰκίαν ἐρειπωμένην εἶχαν περᾶση πέντε ἔτη ἀφ' οὗτου ἔχασαν τὸν πατέρα των. Δὲν εἶχον λοιπὸν εἰς τὸν κόσμον ἄλλον ἀπὸ τὴν μητέρα των νὰ τους ἀγαπᾷ. Ὁ Τάσσος ὁ μεγαλειτέρος ἦτο ὡς εἴκοσι ἐτῶν, τόσον γλυκύς καὶ καλός, καὶ ἐργατικός, καὶ εὐθυμος, ὥστε ὅλοι οἱ ἄλλοι τον ἐλάτρευον. Ὁ Τάσσος ἦτο βροηθὸς ἐνός κηπουροῦ. Ἀλλὰ ὅσον καὶ ἂν ἦτο ὁ μεγαλειτέρος τῆς οικογενείας, ὅσον καὶ ἂν τὴν συνετήρει δὲν ἦτο ὅμως τόσον ἀπόλυτος κύριος τοῦ Μουφλοῦ ὅσον ἦτο ὁ μικρὸς· Ῥώμολος. Ὁ μικρὸς δεκαετὴς Ῥώμολος ἦτο χαλός, περισσότερον γνωστός ὑπὸ τὸ ὄνομα Δόλος· αὐτὸς εἶχε μάθη εἰς τὸν Μουφλοῦ ὅσα ἤξευρε, καὶ ἤξευρε πολλὰ, διότι ποτὲ τετράποδον ὄν δὲν ὑπῆρξεν ἐξυπνότερον τοῦ Μουφλοῦ.

Ἐν πρώτοις διατὶ ἐκαλεῖτο Μουφλοῦ;

Ἄπλουστατον πρᾶγμα! Ὅταν ἔσωκεν εἰς τὰ παιδιά τὸ κυνᾶριον εἰς στρατιώτης, ὅστις ἐπέστρεψε εἰς τὴν πατρίδα του, ἦτο μικρὸ πλάσματάκι ἐνός ἔτους, λευκὸ σὰν χιόνι. Ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν, ἡ ὁποία ἦτο ἀπὸ τὴν Κορσικὴν, τὸ ὠνόμασε Μουφλοῦ διότι τὸ κυνᾶριον ὁμοιάζει πολὺ μὲ προβατάκι, Μουφλοῦ δὲ εἶνε τὸ ὄνομα τὸ ὅσῃσιν δίδουν εἰς τὰ πρόβατα οἱ χωρικοὶ τῆς Κορσικῆς. Τὸ κυνᾶριον ἐμεινε λευκὸν καὶ ἔγεινε τὸ ὠραιότερον καὶ τὸ μεγαλύτερον σκυλὶ τῆς Φλωρεντίας, καὶ τὸ ὄνομα Μουφλοῦ τοῦ ἐμεινε. Θὰ εἶπτε ἴσως ὅτι εἶνε πολὺ παράξενο ὄνομα. Ἀλλὰ τὸ συνείθισαν ὅλοι καὶ τὰ παιδιά καὶ ὁ σκύλος εἰς τρόπον ὥστε ἐμεινεν ἠριστικῶς Μουφλοῦ.

Ἐκάθητο εἰς μίαν παλαιὰν συνοικίαν τῆς Φλωρεντίας. Νομίζει κανεὶς ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν Βενετιάν μαλλον παρὰ εἰς τὴν Τοσκάνην ἐνεκεν τῆς ποικιλίας τῶν χρωμάτων, τῆς θελακτικότητος καὶ στερεότητος τῶν οικοδομῶν, τοῦ θορύθου, τοῦ πληροῦντος τὰς δόδους καὶ τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἐκεῖ ἐξῆ τὸ Μουφλοῦ, εἰς μίαν μεγάλην παλαιὰν οἰκίαν. Ὅλοι αἱ οἰκίαι εἶνε παλαιαὶ εἰς ἐκείνην τὴν συνοικίαν καὶ περιστοιχοῦσι τὴν ἐκ-

κλησίαν τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ, τὴν ὁποῖαν δύνανται τι νὰ παραβάλῃ μὲ ἀδαμαντοθήκην ἐξ ὀξειδωμένου ἀργύρου.

Ἡ ἐκκλησία ἀνεγείρεται στερεὰ ὡς βράχος, τετράγωνος ὡς φρούριον. Οἱ ἄνθρωποι καὶ αἱ βροχαὶ δύναται ἐπὶ αἰῶνας νὰ τὴν πολιορκῶσι χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ ταραξῶσι τὴν ἀπόλυτον ἡρεμίαν τῆς. Ἀνορθούμενος ἐν ὄλῃ τῇ αὐστηρᾷ μεγαλοπρεπείᾳ του ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ εἶνε ὡς ἀνάμνησις τοῦ Θεοῦ, ἐν μέσῳ τῶν ἡχηρῶν γελῶτων καὶ ὄλων τῶν κρότων τῆς ὁδοῦ.

Οἱ μικροὶ κύριοι τοῦ Μουφλοῦ ἔζων οὕτως εἶπεῖν ὑπὸ τὴν σκίαν τοῦ ὠραίου τούτου κτιρίου. Ὁ Δόλος ἠσθάνετο βαθεῖαν συμπάθειαν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ.

Ἐπειδὴ ὁ Δόλος ἦτο χαλός καὶ ἀσθενικὸς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον ἢ νὰ ἀσχοληθῆ εἰς ἄλλην τινα ἐργασίαν τακτικῆν. Ἐνησχολεῖτο μολοντούτο μετὰ ζήλου καὶ ἐπιδεξιότητος εἰς τὴν κατασκευὴν ψαθίνων ἐπενομαμάτων φιαλῶν, καθὼς καὶ εἰς ἄλλας ἐλαφρὰς ἐργασίας. Ἐκκῆθητο τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐπὶ τῆς ἐπάλλξεως τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ παρατηρῶν τοὺς ἐμπόρους, ἢ περιεπάτει στηριζόμενος ἐπὶ τῆς βακτηρίας του καὶ ὁ Θεὸς ἤξευρε πόσα μίλια ἠδύνατο νὰ διατρέξῃ οὕτως ἐάν ἤθελε. Συνήθως, ὅταν μάλιστα ἦτο ἡ ἐποχὴ τῶν ἀνθέων, ἐπήγαγε μετὰ τοῦ Μουφλοῦ εἰς τὴν ἐσχῆν καὶ ἐκάθητο ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν ἐπιστρέφων ἔπειτα φορτωμένος μὲ ἀνθοδέσμας. Αὐτὸς καὶ ὁ Μουφλοῦ ἐπερνοῦσαν μαζὶ ζωὴν εὐτυχῇ.

Ἡ μητέρα δὲν ἠμίλει ποτὲ αὐστηρῶς πρὸς τὸν Δόλον, διότι ἦτο σφάλμα ἰδικῶν τῆς ἡυχλότητος τοῦ μικροῦ. Αὐτὴ τον ἀφῆκε νὰ πᾶσῃ ὅταν ἦτο μικρὸ παιδάκι. Ἐπληρώθη εἰς τὸ ἰσχίον καὶ οἱ ἱατροὶ δὲν ἠδύνηθησαν νὰ τον θεραπεύσουν. Διὰ τοῦτο ποτὲ δὲν τον ἐπέπληττε, μολονότι παλακίς ἐπέπληττε τὰ ἄλλα παιδιά, τὸν Κέκκον μὲ τὰ σγουρὰ μαλλιά, τὴν ὠραίαν Ντίαν μὲ τὰ μαῦρα μάτια τῆς, τὴν κάπως προπετῆ Μπίτσαν, καὶ τὸν εὐρωστον Βέππον. Ὡς καὶ τὸν καλὸν Τάσσον ἐπέπληττε ὅστις ἦτο τὸ στήριγμα ὄλης τῆς οικογενείας, μολονότι δὲν

ήτο παρά άπλους βοηθός κηπουρού, και εϊργάζετο όλην τήν ήμέραν δι' όλίγα σόλδια. Άλλ' όσα έκέρδιζε τά εδιδε τακτικώς εις τήν μητέρα του.

Όταν ή μητέρα του εκκέπτετο (και το εσκεπτετο άδιακόπως) ότι μετ' όλίγους μήνας θα επήγαινε στρατιώτης και ότι ήτο δυνατόν να του πέση κακός αριθμός και να κληρωθῆ δια τρία έτη, ή καρδια της πτωχῆς γυναικός έρραγιζετο. Συχνά κατά το δειλιόν, χωρίς να ειπή τίποτε κανενός, επήγαινε και εγονάτιζεν εμπροσθεν της άγίας Τραπεζῆς ζητούσα τήν βοήθειαν του Θεού.

Άλλά ματαίως προσήχετο: ό καλός Θεός δέν ήδύνατο να σώση δια θαύματος τόν Τάσον από τήν στρατιωτικήν ύπηρεσίαν. Έάν τω έπιπτε κακός αριθμός έπρεπε να αναχωρήση και όλοι θα άπέθνησκον από τήν πείναν.

Μίαν πρωίαν ό Λόλος εκάθητο κατά το σύνηθες μετά του Μουφλου έξω από τήν εκκλησίαν. Ητο λαμπρά πρωία του Σεπτεμβρίου και ή ώρα σχεδόν έως ένδεκα. Οί έπαίται εκάθητο πλησίον της θύρας και εζήτουν έλεημοσύνην. Οί πωληται εκραύγζον με όλην τήν δύναμιν των πνευμόνων των, και κώδωνες έσήμαινον. Ό Λόλος παρετήρει όλα ταύτα, τό αυτό εκαρνε και ό Μουφλου ως και κύριός: τις όστις εζήρχετο τήν στιγμήν εκείνην της εκκλησίας και όστις ήρχισε να τους παρατηρή περιέργως και τους δύο.

— Όραίο σκυλί! ειπεν εις τόν Λόλον.

— Ό Μουφλου είνε πολύ ωραίος, απήντησε μεθ' ύπερηφανείας ό Λόλος: άν τον βλέπατε μάλιστα όταν είνε λουσμένος! Άλλά δέν ήμπορούμεν να τον λούωμεν παρά τήν Κυριακήν, διότι τας άλλας ήμέρας ό Τάσος έχει εργασία.

— Τί ηλικίαν έχει ό σκύλος σας;

— Τριών χρόνων.

— Ξεύρει τίποτε παιγνίδια;

— Ω βέβαια! απήντησεν ό Λόλος με μειδίαμα κάπως σαρκαστικόν. Ό Μουφλου ξεύρει άπ' όλα περπατεί πολύ ώρα με τά δύο πόδια, κάμνει τόν νεκρόν, χορεύει βάλς, ζητεί έλεημοσύνην. Όλα τα ξεύρει, όλα! Να του βάλω να κάμη μερικά γυμνάσια εμπροστά σας;

— Με μεγάλην μου εύχαρίστησιν, απήντησεν ό Ξένος.

Ό Λόλος διέτασε τά γυμνάσια και ό Μουφλου υπήκουε και έδειξε όσα ήξευρε. Εις τόν

Μουφλου, όπως εις όλους τους κύνας, τό δώρον του μανθάνειν ήτο έμφυτον. Έβγῆκεν άσπροπρόσωπος. Άνθρωποι επλησίασαν να τον παρατηρήσωσιν, εις ιερείς εζήλησε μειδιών της εκκλησίας, εις κουρεύς αφήσας τόν πελάτην του με πρόσωπον γεμάτον σαπουνάδαν ήλθε να ίδη και αυτός, ήρχισε δε άμέσως να γελά. Οί άγαθοί άνθρωποι της συνοικίας ήσαν φίλοι του Μουφλου και δέν έχόρταινον ποτέ να βλέπουν τά γυμνάσια του.

Ό Ξένος εφάνετο επίσης πολύ εύχαριστημένος, επί τέλους δε ειπε προς τόν Λόλον.

— Πώς θα διασκεδάζε τόν μικρόν μου Βίκτωρα αυτό τό σκυλί! Φέρνετε τό σκυλί σας να διασκεδάσετε ένα παιδί έρρωστο;

Ό Λόλος άπεκρίθη μειδιών ότι δέν εζήτηει καλλίτερον, φθάνει μόνον να εϊζεύρη που εκατοικει ό μικρός άσθενής.

— Εις τό Ξενοδοχείον της μεγάλης Βρετανίας, απήντησεν ό Ξένος. Έλα τό άπόγευμα και ζήτησε ένα Ξένον με αυτό τό όνομα.

Και έδωσε τό έπισκεπτήριόν του με ένα διδραχμο.

Ό Λόλος ακολουθούμενος υπό του Μουφλου διευθύνθη ταχέως εις τήν οικίαν των, ενώ δε άνήρχετο τήν κλίμακα ή βακτηρία του εκάρνε φοβερόν κρότον επί των βαθμιδών.

— Μητέρα, μητέρα! εφώναξε: βλέπεις τί μου έδωκαν επειδή ό Μουφλου εκάρνε τά γυμνάσια του! Τώρα ήμπορείς να αγοράσης ύποδήματα, καφέ, άσπρόρουχα δια τόν Τάσον και ύποκάμισα δια την Ντιάν.

Κατά τήν ιδέαν του Λόλου δύο φράγκα ήσαν ως δύο εκατομμύρια, δλόκληρος θησαυρός ανεξάντλητος.

Τό άπόγευμα ό Λόλος μετά του Μουφλου διευθύνθησαν εις τό Ξενοδοχείον της Μεγάλης Βρετανίας. Ό Λόλος επέδειξε τό έπισκεπτήριον του Ξένου και τον ώδήγησαν άμέσως εντός μεγάλου δωματίου με ωραίας εικόνας και με έπιπλα εκ βελούδου.

Άλλ' ως μικρός Φλωρεντίνος ό Λόλος δέν εζεπλήσσετο από τοιαύτα. Ηρχισε λοιπόν να τα παρατηρή όλα μετά της μεγαλειτέρας άταραξίας. Ό Μουφλου όστις είχε και αυτός πολλήν άξιοπρέπειαν εκάθησεν ήσυχως και παρετήρει.

Ό Ξένος τόν όποιον ό Λόλος είχεν ιδῆ τό

πρωί εϊσήλθε σχεδόν άμέσως και τον ώδήγησεν εις άλλο δωμάτιον όπου εύρίσκετο μικρόν παιδίον ώχρότατον εζηπλωμένον επί μικράς καθέδρας.

Τό παιδίον ήτο έπταετής. Ητο άπόγονος μεγάλης οικογενείας με κολοσσαίαν περιουσίαν, αλλά ή έπιστήμη δέν έδύνατο να τον κάμη να τρέχη και να αναπνήη ζωηρά όπως τά άλλα παιδιά. Έλαφρόν μειδίαμα εφώτισε τήν φυσιογνωμίαν του άμα ειδε τόν Λόλον μετά του Μουφλου εισερχομένους, αλλά τό μειδίαμα αυτό άνέτειλε και έδυσεν άμέσως εις τό πρόσωπόν του.

— Τό μικρό παιδάκι είνε χωλό σαν έμένα, ειπεν άμέσως εις γλώσσαν τήν όποιαν ό Λόλος δέν ήννόει.

— Ναί, απήντησεν ό κύριος, όστις ήτο πατήρ του μικρού άσθενούς, αλλά τό παιδί αυτό είνε γερό. Πηγαίνει και έρχεται με μεγάλην εύκολίαν, ελπίζω όμως ότι και σύ 'ς αυτό τό ώραϊόν κλίμα θα γίνης δυνατός όπως και αυτό τό παιδί. Έφερε τό σκυλί δια να σε διασκεδάση. Δέν είνε ωραίο σκυλί;

Τό άσθενές παιδίον ήπλωσε τας ισχνάς του χείρας επί του Μουφλου όστις εύρησθήθη να δεχθῆ τας θωπείας του.

Τότε ό Λόλος ήρχισε τήν παρύστασιν, και ό Μουφλου εφάνη τέλειος όπως πάντοτε. Ό μικρός άσθενής έγέλα και εζεβαλλε μικράς κραυγας χαράς: ποτέ δέν είχε τόσο πολύ διασκεδάση. Εις τό σκυλί και τόν αυθέντην του εδόθησαν άφθονα γλυκίσματα τά όποία ήρχισαν να τρώγουν χωρίς πολλάς παρακλήσεις. Όταν εσηκώθησαν να αναχωρήσουν ό μικρός άσθενής ήρχισε να φωνάζη και να παραπονῆται.

— Θέλω τό σκυλί, θέλω τό σκυλί! έλεγεν άδιακόπως.

Άλλ' επειδή ώμίλει εις Ξένην γλώσσαν ό Λόλος δέν τον ήννόει και μόνον έλυπείτο πολύ να τον βλέπη τόσο λυπημένον.

— Άύριο θα το έχης τό σκυλί, ειπεν ό κύριος εις τό παιδίον, όπως τό ήσυχάση, και άμέσως εζεβαλεν εκ του δωματίου τόν Λόλον μετά του Μουφλου και τους παρέδωκεν εις τας φροντίδας ενός υπηρέτου, άφου έδωσε έν πεντάφραγκον εις τόν Λόλον.

— Λοιπόν Μουφλου, τί λές και σύ; ειπεν ό Λόλος με μικρόν μειδίαμα ικανοποίησεως, εάν εύρίσκομεν ένα Ξένον καθ' ήμέραν, ήμπορούμεν να τρώγωμεν κρέας εις τό δείπνον μας και να

πηγαίνωμεν και εις τό θέατρον κάθε βράδου.

Ό Λόλος εκτυπούσε τήν βακτηρίαν του με διπλήν δύναμιν τόσοσν ήτο άνυπόμονος να φθάση. Άλλά δυστυχώς ούτε τά πέντε φράγκα του Λόλου ήδύνατο να παρηγορήσωσι τήν οικογένειαν ή όποία εκλαιε και ώδύρετο άπαρηγόρητα.

Ό Τάσος είχε κληρωθῆ δια τρία έτη και έπρεπε να αναχωρήση.

Ό πτωχός νέος έστατο όρθιος έν μέσω των αδελφών του και εκλαιε, ενώ ή μήτηρ του εστηρίζετο επί του βραχιονός του. Έπρεπε να αναχωρήση, να χάση τήν θέσιν του, και να αφήση τήν οικογένειάν του να άποθάνη της πείνης. Και διατί; Δια να υπάγη να φορέση τήν στολήν του στρατιώτου έν μέσω άγνώστων ανθρώπων, άνευ φίλων, άνευ συγγενών, έντελώς έρημος και δυστυχής! Και ή μητέρα του; Τι θα εγίνετο ή μητέρα του;

Ό Τάσος ήτο ό καλλίτερος νέος του κόσμου. Μόνον τήν εργασία του ήθελε και τήν ήσυχίαν του έν μέσω της οικογενείας του, να τον αφήσωσιν ήσυχον ήθελε, και τίποτε άλλο.

Κανείς δέν έπρόσεξεν εις τόν Λόλον και εις τά πέντε του φράγκα.

Ό Μουφλου έννόησε ότι κάποιαν μεγάλην λύπην είχαν οι φίλοι του και εκάθησεν ούρλιαζων επί του δαπέδου.

Ό Τάσος έπρεπε να αναχωρήση! Έπρεπε να τον χάσωσι δια τρία έτη, να στερηθώσι του βωμαλέου βραχιονός του και της καλής του συντροφιάς. Ό Τάσος ανεχώρει! Αυτή ή λέξις τα εζεφραζεν όλα.

Όταν ό Λόλος το ήννόησε καλώς εκάθησεν επί του δαπέδου και εσφιγξε κλαίων τόν Μουφλου εις τας άγκάλας του.

Κανείς δέν ήμπορούσε να κάμη τίποτε.

— Εις τί ήμπορούν να μας χρησιμεύσουν; ειπεν ή μήτηρ μετά πικρίας όταν ό Λόλος της έδειξε τά πέντε φράγκα. Με αυτά μήπως ήμπορούμε να εύρωμεν άντικαταστάτην δια τόν Τάσον!

Ό Λόλος ήσθάνθη ότι κατά τήν στιγμήν εκείνην ή μήτηρ του ήτο άδικος και σκληρά, και έχώθη εις τήν κλίνην του μετά του Μουφλου, διατι πάντοτε ό Μουφλου έκοιμάτο εις τους πόδας του.

[Ήπεται συνέχεια.]

Έκ των της Ouida

Η ΑΛΗΘΗΣ ΤΕΛΕΙΟΤΗΣ

φιλιτάτη μου ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ.

Ἐδίδαξας μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν, ὅπως δὴ ὅλα τὰ γραφόμενά σου, τὸ ἄρθρον τοῦ Φιλιππιστήματος...

Ἀλλὰ μὰ τὴν θεὸν ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ θεὸς ὁμομαίξει συνήθως τὸν ἑαυτὸν του, εἶνε κτώτερος, ἀτελέστερος ἀπὸ τὸ μικρόν, ἀλλὰ τόσο θαυμαστόν αὐτὸ ζῳάριον τῶν ὑδάτων...

το ζηλεύω τὸ πλάσμα αὐτὸ τὸ θαυμαστό, πρὸς τὸ ὅποῦν ὁ Πλάστης ἐφάνη τόσο φιλόστοργος!... Ἐγὼ ἕνα ἐξαδέλφον ποῦ του λείπου...

Σὲ ἀσπάζομαι

ὁ συνδρομητὴς σου ΑΝΘΡΩΠΟΣ εἶδν 15.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ. — Ὅχι! ὅχι, Ἄνθρωπε μου, δὲν εἶχες δικαίον διόλου. Ἦμπορέεις τὸ θαυμάσιον εἶδος ἡμῶν...

Ἄν ἡ τελειότης συνίσταται εἰς τὸ νὰ κόπηται ἐν μέρος τοῦ σώματος καὶ αὐτὸ νὰ αντικαθίσταται ἀμέσως ὑπὸ τῆς φύσεως, τότε βεβαίως ἡ ἴδρα...

συζήτησαι καὶ θὰ ἐξακολουθῆς νὰ θαυμάζῃς τὴν σωματικὴν, τὴν ὀργανικὴν τελειότητα τῆς ὕδρας, ἐνδὲ ζωῆς πλάσματος τέλος πάντων...

Γνωρίζεις διατὶ ἡ ἴδρα ἤμπορεῖ νὰ ὑποστῇ ὅλους τοὺς ἀκρωτηριασμούς, καὶ νὰ ζῇ καὶ νὰ συμπληρωθῆται, ὅπως σὺς διηγῆθῃς εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον; Ὅχι βέβαια, αὐτὸ δὲν ἐφρόντισα νὰ σὺς τὸ ἐξηγήσω...

ἀρχηστον, μὲ τὴν κεφαλὴν πᾶσι ὁ ἐγκέφαλός του, τὸ στόμα του, οἱ ὀφθαλμοὶ του, τὰ ὦτα του, διὰ τῶν ὁποίων τόσας ἐπτελεῖ ἀναγκαίως εἰς τὴν ζωὴν τοῦ λειτουργίας...

Τοῦτο συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸς ἔχει τὸν μᾶλλον προοδευμένον ὀργανισμόν τὸν θαυμαστότερον ἐγκέφαλον, τὰς τελειοτάτας αἰσθήσεις. Τὰ ὄργανά του εἶνε λεπτὰ καὶ πολύπλοκα...

Φιλιππιστήμων

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Δι' λύσεις τῶν κάτωθι πνευματικῶν ασκήσεων εἶνε δεκταὶ μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1893]

46. Λεξιγράφος.

Τὸ πρῶτον εἶνε βασιλεὺς, ἄνθος τὸ δευτέρον μου. Καὶ νόμισμα ἑλληνικὸν εἶνε τὸ συνολὸν μου.

47. Στοχαστογράφος.

Σῶσε βῶ καὶ γράψε λά Καὶ θά ἴδῃς πολὺ καλά Παληκάρι ἱακουμένον Ὡς τὴ σανίδα καρφωμένο.

48. Αἵνεγμα.

Τί πρᾶγμα οὔτε κεφαλὴν οὔτε οὐρανὸν δὲν ἔχει; Καὶ ὁμοίως ζῶον γίνεταί καὶ ζῆ, κινεῖται, τρέχει;

49. Αἵνεγμα δημῶδες.

Ἐνα ταψάκι βούτυρο ὄλο τὸν κόσμο ἀλείφει.

50. Μωσαϊκόν.

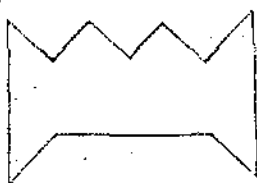
Ἡ Ἰδὴ, ἡ Λυκαθητός, καὶ αἱ κλίματ' Ἀθῆναι Λέξεις ποὺ σας δανεῖζουσιν ἀπὸ ἐν γράμμα εἶνε. Διὰ τὸ σχηματίζετε τὸ ὄνομα ὁραίας θεᾶς ἐκ τῶν ἀρχαίων μας καὶ αἰωνίας νέας.

51. Ρόμβος.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον κατέχουν αἱ Ἀθῆναι. Τὸ δευτέρον μου πρόθεσις δυσύλλαθός τις εἶνε. Τὸ τρίτον εἶνε ὄργανον τῆς ἀλιευτικῆς. Τὸ πέμπτον εἶνε θεὸς γνωστὸς τῆς μουσικῆς. Τὸ πέμπτον μου εὐρίσκειται εἰς κάθε πολιτείαν Τὸ ἕκτον ζῆσινα ἐνωρὶς ἐν ἴδῃς τὴν πρῶταν.

52. Κινεζικοὶ συνδυασμοί.

Ἰδιώτης κερὶ τῆς λύσεως; ἴδτε ἐν σελίδι 141 τοῦ 19ου τόμου

53. Πρόβλημα.

Υἱὸς ἐρωτηθεὶς πόσα ἔτη ἔζησεν ὁ πατὴρ του, ἀπάντησεν: Τὸ μὲν 1/2 τῆς ζωῆς του ἔζησεν ὡς παῖς, τὸ 1/3 ὡς νεανίας, ἔπειτα νυμφευθεὶς ἔζησε τὸ 1/4 καὶ 5 ἔτη, ὅτε ἀπέκτισεν υἱόν, τὸν ἄλλον ἀδελφόν μου, ὅστις ἀπέθανε 4 ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς μου, ἔζησας τὸ ἕμισυ τῆς ζωῆς αὐτοῦ.—Πόσα ἔτη ἔζησεν ὁ πατὴρ του;

54. Ἀπροσδόκητον.

Διατί αἱ ἀρεταὶ δὲν εἶνε δημοκρατικά;

55-58. Κακρομύθια ὀνόματα ζώων.

Α') Καλὸς ἀκούειν μῶλλον ἢ πλουτεῖν θέλει. Β') Πόλεμος ἐνδοξὸς εἶνε προτιμώτερος ἀπὸ ἀισχυρᾶν εἰρήνην. Γ') Ἡ προκοπή νικάει τὴ φτώχεια. Δ') Ἡ πολυτέλεια ὡς ὁ χειμαρρὸς ἀνατρέπει καὶ παρασύρει τὰ πάντα.

59-63. Μαγεῖόν γράμμα.

Δι' ἀνταλλαγῆς ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἄλλων δύο, πάντοτε τῶν αὐτῶν, νὰ σχηματισθῶσιν ἄλλαι τόσαι λέξεις. — Ρῶα, θῆλυ, οὐτως, μόλις, ὄραμα.

64-67. Ἐπανόρθωσις λέξεων.

Διὰ μεταθέσεως τῶν γραμμάτων σχηματίσων τὰ ὀνόματα τεσσάρων παραλίων καὶ ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης. 1, Εὐαίρεισι. 2, Στερέτην. 3, Λαίσσαμα. 4, Σασόδης.

68-70. Μεταμορφώσεις.

Α') Ὁ Βῆλος δι' ἑξ μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ Πόργος. Β') Ὁ Πάδος διὰ πέντε μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ Ἄρτος. Γ') Ἡ Χίος δι' ἐπτά μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ Κύπρος.

71. Σύνθεσις λέξεων.

Διὰ τῶν ἐπομένων γραμμάτων σχηματίσων δημῶδη παροιμίαν ἐκ τεσσάρων λέξεων.

Α Δ Ε Ε Ζ Ι Κ Λ Λ Ο Φ Ο Ρ Ψ Σ Ω Τ

72. Κρυπτογραφικόν.

Table with 10 columns and 10 rows of numbers and Greek letters for a cryptogram puzzle.

73. Φωνηεντόλεπον.

Μ—ρῶς—πρ—πλ—σχ—δ—χαπτε.

ΛΥΣΕΙΣ

228. Ροδανός (Ρόδα, Δανός, Ἄρνος). — 229. Ποσειδῶν (Πῶς, Ἰδών). — 230. Λοαίρις, ρίς. — 231. Ἀετός, αἰκῶ. — 232. Ὁ πετεινός. — 233. Τὸ γράμμα λ. — 234. Ν Π Ο Ι — 235. Ἦσαν 4 πτηνὰ καὶ 3 δένδρα — 236-240. Τῆ προσθήκῃ τῆς συλλαβῆς πο σηματίζονται αἱ λέξεις: πόλεμος, πολυγράφος, ποῦς, ποταμός, ὀποῖος. Π Σ Σ — 241-242. Α') Σῆρος, Σπύρος, Σκύρος, Κύρος, κύτος, κήτος, κῆπος. — Β') Ὀνος, ὄνος, ὄνος, Πῆρος, κῆρος, ὄρος, ἦρος, ἦρος. — 246. Α') Ἄνδρος. — Β') Κῶς. — Γ') Κῆα. — Δ') Σόμη. — 247. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ἔρις, ἱερεύς, ρίς, Ἄοια, ὑπερ, Σέρραι. — 248. Ὁ Σαυροῖδων Βασιλεὺς γεννηθεὶς ἐν Πάτρας τῷ 1845 ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τῷ 1874 καὶ ἐτάφη ἐν Ἀθήναις. — 249. ΚΡΙΝΟΣ (1, Κέρκυρα, 2, Ραδαστός, 3, Ἴόνιον, 4, Νεῖλος, 5, Ὀλυμπος, 6, Σαρωνική). — 250. Ὁ φλόγος εὐκολώτερον δύναται νὰ κρατήσῃ ἄνθρακα πεπυρακτωμένον ἐπὶ τῆς γλώσσης, ἢ λόγον μυστικόν.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ΑΝΔΡΕ ΛΑΥΡΙΕ]

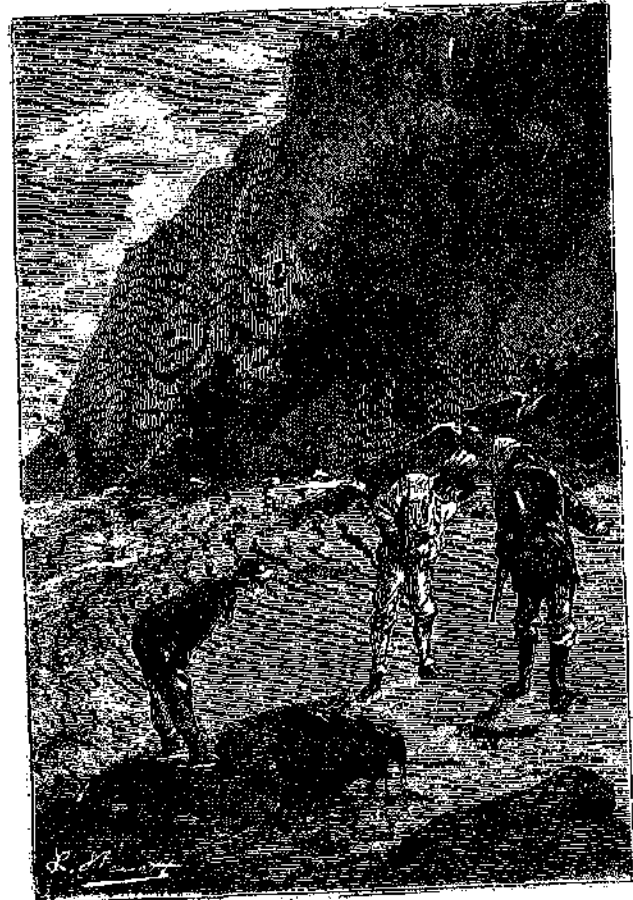
[Συνέχεια ἴδε σελίδα 33]

ΙΣ'

ΜΙΣ ΡΟΒΙΝΣΩΝ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ

Κατὰ τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον διέγραψε στοιχειωδῶς ὁ Παῦλος, ἤρχισε μετ' ὀλίγον ἡ ἐργασία. Καὶ ἐν πρώτοις ἀπεφασίσθη, διὰ νὰ μὴ ἐξαντλήσων ἀμέσως τὰς δυνάμεις τούτου ἡ ἐκείνου τοῦ μέρους τῆς νήσου, οἱ ναυαγοὶ νὰ διαιρεθῶν καὶ νὰ σχηματίσων δέκα χωρία, διεσπαρμένα ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Διηρέθησαν λοιπὸν εἰς δέκα ὀμίλους κατ' ἐπάγγελματα ἢ εἰς συντεχνίας, οὕτω δὲ ἀπετελέσθη ὁ ὄμιλος τῶν μεταλλευτῶν, ὁ ὄμιλος τῶν χυτῶν, τῶν ξυλουργῶν, τῶν σιδηρουργῶν, τῶν γεωργῶν, τῶν νηματουργῶν, τῶν ὑφαντῶν κτλ. Καθεὶ ὄμιλος τότε ἤρχισε νὰ οἰκοδομῇ οἰκίσκους προσωρινούς, καλύβας ἀπὸ ξύλα καὶ χόρτα, ἄνθρωποι δὲ εἰδικὸν ἐπάγγελμα ἔχοντες τὴν θήραν καὶ τὴν ἀλιείαν, ἀνέλαβον τὴν προμήθειαν τῶν ζωοτροφῶν. Κατόπιν, ἐπειδὴ αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι ἦσαν αἱ μᾶλλον ἐπείγουσαι, ὄλοι ἀδιακρίτως ἤρχισαν νὰ συναΐζων τὰ ὑπάρχοντα φυτὰ καὶ ἔτοσι 15^{ον} — ΤΕΥΧΟΣ 16^{ον}

τοὺς σπόρους, ἡ μεγαλειτέρα δ' ἐνέργεια κατεβλήθη διὰ νὰ μεταβληθῶν μερικοὶ πελέκειοι καὶ σπάθαι εἰς ἐργαλεῖα γεωργικά. Οὕτω κατεσκευάσαν πρόχειρά τινα ἄροτρα, ἀξίνας καὶ λίθους. Ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομαδῶν πολλὰ στρέμματα γῆς, ἐπὶ τῶν εὐφορωτέρων κοιλάδων τῆς νήσου, ἐξεχερσώθησαν, ἠρωτριώθησαν, ἐσπαρῆσαν. Ἡ ἐργασία, τὴν ὁποίαν εἰμποροῦν νὰ κάμουν εἰς τὸ διάστημα μίαις ἡμέρας τετρακόσιοι ἄνθρωποι καλῶς διευθυνόμενοι, εἶνε τι θαυμαστόν, ὁ δὲ Παῦλος, τὸν ὁποῖον ἡ ἠρόθυμος ζωὴ τῶν ναυαγῶν εἶχεν ἀναδείξῃ γενικὸν διοργανωτὴν τῆς ἀποικίας, ἦτο διευθυντὴς ἀπαράμιλλος. Ἐγένετο χίλια κομμάτια, κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, ἐπέβλεπε τὰ πάντα, ἐνεθάρρυνε τοὺς μὲν, καθυσάχαζε τοὺς

« Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΡΥΨΕ ΚΑΙ ΕΒΕΤΑΣΕ ΤΑ ΙΚΝΗ ΜΕΤΑ ΠΡΟΣΟΧΗΣ » (Σελ. 54)

ὁ, εὕρισκεν εἰς τὴν στιγμήν τὸν τρόπον, τὸ ἐργαλεῖον, τὸ μηχανήμα τὸ ὁποῖον ἐχρειάζετο.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἡ ὄψις τῆς νήσου εἶχεν ἤδη ἐπαισθητῶς μεταβληθῆ. Δέκα συνοικισμοὶ καλυδῶν, ἀνταποκρινόμενοι πρὸς ἴσον ἀριθμὸν ὀμίλων βιομηχανικῶν, εἶχον πηχθῆ εἰς τὰς ΤΟΜΟΣ 24^{ος} — 4

Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαιρῶς τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λέπτων γραμματίσμων διὰ τὴν διαπῆνν τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας. Παράνομα κερὶ μὴ λήψις πῶλλον γινόμενα μετὰ ἀφέλευσιν ἐνὸς μηνὸς τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας των εἶναι ἀπαράδεκτα.

κλιτείς τῶν λόφων, σχεδόν ὅλοι παρὰ τὰς ὄχθας ποταμίσκων ἢ πλησίον δάσους. Παρὰ τὸν ὄρμον ὑψοῦντο οἰκοδομήματα τινα ἐπισημότερα, ἂν καὶ ὁμοίως προσωρινά, ἐν ζύλινον παράπηγμα, τὸ ὅποιον ἡ γαλλικὴ ἀβρότης προσέφερον εἰς τὴν κ. Όμολλοᾶ καὶ εἰς τὴν Ἀνθὴν, ἐν νοσοκομείον, τὸ κεντρικὸν διευθυντήριον, ἔδρα τοῦ πλοιάρχου Μανκαρὺ καὶ μία ἀποθήκη ὀπλων καὶ πολεμοφοδίων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ συνταγματάρχου Οὐγγῶν.

Αἱ κοιλάδες γυμνωθεῖσαι ἤδη τῆς αὐτοφουῆς χλόης, εἶχον ὄψιν ἀγρῶν λαμπρῶς καλιεργημένων εἰς τοὺς ὁποίους ἐφύοντο μετὰ θαυμαστῆς ταχύτητος δημητριακά, λίνον, κάνναβις καὶ ἄλλα χρήσιμα φυτά.

Ἡ ὑψηλὴ καπνοδόχος ἐνός μεταλλουργείου, ἰδρυθέντος παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, διέχυνε τὸν καπνὸν τῆς εἰς τὸν ἀέρα. Ἐκατοντὰς μεταλλευτῶν ἀνῶρυσσον τὰς πλευράς τοῦ ὄρους καὶ ἐπλήρουν μεταλιτιδὸς δύο μεγάλα βαγόνια, κυλιόμενα ἐπὶ γραμμῶν ζυλίνων, μίαν τῶν εὐτυχιστέρων ἐπινοήσεων τοῦ Παύλου. Πρῶτον μέγας, κινούμενος δι' ὕδατος ἐκοπτε ὄλονεν σανίδα. Ἐκατοντάδες καρποδένδρων εἶχον κοπῆ καὶ ἐξηραίνοντο ἐκεῖ χαμαὶ ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ θερμοῦ ἡλίου. Δέκα ἀνεμόμυλοι κατεσκευάζοντο. Οἱ φούρνοι τοῦ ἄρτου ἐχρυσίμειον εἰς τὸ παρὸν — κάμινος ἀργότερα θὰ ἐκατασκευάζοντο, — διὰ τὸ ψῆσιμον τῶν πηλίνων ἀγγείων τὰ ὅποια ἐφιλοτέχνει ὁ Κῶδικ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἐνός σηματοφόρου, υἱοῦ ζωγράφου ἐπὶ πορσελάνας ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῶν Σεβρῶν.

Ἡ ὀλιγοχρόνιος ἐκείνη στέρησις ἄρτου ἦτο σχεδὸν ἡ μόνη τὴν ὅποιαν ἰδοκίμασαν οἱ ναυαγοί. Τὸ κρέας, οἱ ἰχθύς, τὰ αὐγά, τὰ πουλερικά, τὰ θαλασσινὰ ὑπῆρχον πάντοτε ἐν ἀφθονίᾳ. Ἡ ὄρεξις δὲν ἀπέλιπε ποτέ τὴν φαειδρότητα διέχυνεν ἡ ἐργασία, ἡ ἐν ὑπαίθρῳ ζωὴ, ἡ βεβαιότης ὅτι ἐβιάζον πρὸς ὠρισμένον τέρμα καὶ ὅτι ἐπλησίαζον πρὸς αὐτὸ ὁσημέραι. Τόση δὲ εἶνε ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος, τῶν καθημερινῶν ἔξεων, ὥστε ὅλοι ἤρχισαν ἤδη νὰ θεωροῦν τὴν ζωὴν τῶν ταύτην κανονικὴν, τὸ παρελθὸν ὡς εἶδος μυθιστορήματος, τὸ ὅποιον εἶχεν ἤδη περατωθῆ καὶ τὸ μέλλον ὡς ὄνειρον ἀβρίστον, ἡ πραγματοποίησις τοῦ ὁποίου ὀλίγον τοὺς ἐνδιέφερε. Τὸ

παρὸν ἤρκει. Ἦτο δὲ τοῦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας, τὴν ὅποιαν μετὰ δυσκολίας συνειθίζει κανεῖς, ἀλλ' ἡ ὅποια γίνεται μετ' ὀλίγον πηγὴ εὐδαιμονίας ἀληθῶς ἀρκετῆς διὰ νὰ ἰκανοποιῆ ἓνα δραστήριον καὶ φιλόπονον ἀνθρώπον.

Ἡ ἐπίδρασις ἦτο καταφθνήσκει προπῆκτων ἐπὶ τῶν ναυτῶν, τῶν συνειθισμένων εἰς τὰς βαρεῖας ἐργασίας τοῦ πλοίου, καὶ τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι τόσον ἐπληττον ἀργούντες κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μακροῦ ταξιδίου. Ἦδη εἰργάζοντο μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ προθυμίας· οἱ κόποι τῶν ἄλλως τε δὲν ἔμενον ἀνευ ἀνταμοιβῆς ἀμέσου, κινούσης ζωηρῶς τὴν ἀμιλλαν. Εἶχεν ἀνακαλυφθῆ ἐπὶ τῆς νήσου ἀρκετὴ ποσότης καπνοῦ τὸν ὅποιον συνέλεξαν, ἐξήραναν καὶ κατέστησαν μονοπώλιον τῆς κεντρικῆς Διευθύνσεως. Ὁ καπνὸς οὗτος ἀπεφασίσθη νὰ πληρώνεται εἰς τοὺς ἐργάτας ὡς εἶδος ἡμερομισθίου, ἀναλόγως τῆς ἐργασίας τῶν, ἡ μικρὰ δὲ αὕτη ἀνταμοιβὴ ἤρκει νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ τοὺς ὀκνηρότερους.

Ἡ ἠθικὴ καὶ φυσικὴ αὕτη μεταβολὴ ἦτο ὁμοίως καταφανεστάτη ἐπὶ τῆς κυρίας Όμολλοᾶ καὶ τῆς Ἀνθῆς. Ὁλόκληρον τὸ ταξιδίον ἀπὸ τοῦ Σαίγκον διήλθε δι' αὐτὰς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δύο τριῶν μυθιστορημάτων, μετὰ χαμηλοφώνους φλυαρίας, μετὰ ὀλίγην μουσικὴν καὶ μετὰ πλῆξιν τακτικὴν ἐπτά ἕως ὀκτώ ὥρων τὸ ἡμερονύκτιον. Ἐντούτοις τοιαύτη ἦτο ἡ συνήθης τῶν ζωῶν, οὐδ' ἐφαντάζοντο ὅτι ὑπῆρχε καὶ ζωὴ ἄλλου εἶδους. Θὰ τὰς ἐξέπληττε πολὺ διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἤθελε ταῖς εἶπει ὅτι φθάνουσαι μίαν ἡμέραν εἰς μικρὰν τινα νῆσον τοῦ νέου κόσμου, θὰ ἐντρέποντο διὰ τὴν ὀκνηρίαν τῶν ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς δραστηριότητος καὶ ὅτι θὰ ἐζήτουν καὶ αὐταὶ μόναι τῶν ἐργασιῶν θὰ τὰς ἐξώργιζε βεβαίως ἐὰν προσέθετεν ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη θὰ συνίστατο εἰς τὸ πλούσιμον, εἰς τὸ ἐμβόλωμα τῶν ἀππρορούχων, εἰς τὴν περιποίησιν τῶν ἀσθενῶν, εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τέλος πάντων ὄλων τῶν καθηκόντων τῆς καλῆς οἰκοκυρίας, θὰ ἐκίνει δὲ τὸν γέλωτά τῶν ἐὰν τὰς ἐβεβαίονεν ὅτι ἤθελον εὖρει μεγάλην εὐχαριστήσιν εἰς αὐτά.

Καὶ ὁμοῦς ἦτο ἡ ἀλήθεια. Τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ Παῦλος προδιέγραψε τὰ καθήκοντα ἐνός ἐκάστου, ἐξεπλάγησαν, κατεγοη-

τεύθησαν ἀπὸ τὴν εὐρύτητα τοῦ προγράμματος ἐκείνου· ἀλλ' οὔτε ἐσκέφθησαν κἀν ὅτι εὐδύνατο νὰ λάβουν μέρος ἐνεργῶν καὶ αὐταί. Κατὰ τῆς τοιαύτης ταπεινώσεως ἐνόουν ὅτι τὰς ὑπεράσπιζεν ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις καὶ ἡ ἰδιότης τῶν ὡς κυριῶν, αἱ δὲ περιποιήσεως τὰς ἰποίας ὅλοι ἐκεῖ ταῖς ἐπιδαψίλευαν, δὲν ἔκαμαν ἄλλο παρὰ νὰ τὰς στηρίζουν εἰς τὴν ἰδέαν τῶν αὐτῶν. Ταῖς ἐφαίνετο ἀπλούστατον καὶ φυσικώτατον ὅτι ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος εἰργάζετο διὰ νὰ τὰς ὑπηρετήσῃ, νὰ τὰς σταγάσῃ, νὰ τὰς θρέψῃ, νὰ τὰς διασκεδάσῃ καὶ νὰ τὰς ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν πολιτισμένον βίον ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον.

Ἐν ναυάγιον εἶνε ἄρα γε ἰκανὸν νὰ μεταβάλλῃ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων; Ἡ κυρία Όμολλοᾶ, ἐξηκολούθει νὰ εἶνε κυρία Όμολλοᾶ, σύζυγος τοῦ κυρίου ταγματάρχου, ἡ δὲ μίς Ἀνθὴ Ροβινσῶν θυγάτηρ ἀνωτέρου αξιωματικοῦ τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος. Εἶτε εἰς ἐρημόνησον εὐρίσκοντο, εἶτε εἰς καμμίαν αἴθουσαν τῆς Καλκούττας ἢ τοῦ Λονδίνου, ἔπρεπεν ὁμοίως νὰ κρατοῦν τὴν θέσιν τῶν, νὰ εἶνε πάντοτε λαῖδαι, νὰ παρουσιάζωνται χειροκτιοφόροι καὶ νάντιμετωπιζοῦν μετὰ γαλήνην τὴν κακοτυχίαν. Τοιαύτη ἦτο ἡ θεωρία. Ἀλλ' ὁ Κάνδος ἤρχισε κάπως νὰ τὴν κλονίζῃ, ἀποκαλῶν τὴν κυρίαν Όμολλοᾶ καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ εἰρωνικῶς πικρηπίστας. Ἐκεῖνος ἀνευ δισταγμοῦ ἤρχισεν ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν νὰ ἐργάζεται. Ὅχι μόνον δὲν ὀπισθοχώρει ἐνώπιον οὐδενὸς ἐπαγγέλματος, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐπεθύμει νὰ τα κάμνῃ ὅλα: ζυλουργός, τέκτων, μεταλλευτής, τὰ πάντα ἦτο, τὰ πάντα ἐπεχείρει μετὰ θερμῆς καὶ ζωηρότητος. Εἰς τὰ ἔργα τοῦ ὁ Παῦλος δὲν ἤθελε βοηθὸν δραστηριώτερον καὶ πολιτικώτερον.

«Εἶνε οἰκογενειακόν, βλέπεις! Ροβινσῶν δὲν εἶμαι;» ἀπεκρίνετο ὁ Κάνδος εἰς τὰ συγχαρητήριά του. «Ἡμεῖς ἐγεννηθήμεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν διὰ νὰ ζῶμεν εἰς νήσους ἀγρίας. . . Ἐγὼ ἐδῶ εὗρηκα τὴν ἀληθινὴν μου κλίσιν.»

Τῷ ὄντι. Ἐφαίνετο ἀληθῶς ὅτι μετεδόθη εἰς τὰ στήθη τοῦ τὸ ἱερὸν πῦρ τοῦ φανταστικοῦ του προγόνου. Δὲν ἦτο μόνον πρόθυμος, δραστήριος, ἀλλ' ἐφευρετικὸς, πολυμήχανος. Ἐγνώριζεν ἐκ στήθους ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὸν ἀγαπητὸν του ἥρωα, ἡ γνώσις δὲ αὕτη τῷ

ἔφερεν ἀναμνήσεις πολὺ χρήσιμους. Οὕτω, π.χ. πρῶτος αὐτὸς ἐσκέφθη νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς κληματίδας καὶ ἄλλα ἐρπυτικά καὶ ἀναρριχητικὰ φυτὰ τῆς νήσου πρὸς κατασκευὴν κανίστρων, ἐδρῶν κτλ. καὶ χάρις εἰς αὐτὸν πάλιν, μετὰ τινὰς ἐβδομάδας, δὲν ἔχασαν τὴν πρώτην συγκομιδὴν τοῦ σίτου, ὁ ὅποιος εὐρέθη ὄριμος καὶ καλὸς πρὸς θερισμὸν ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

Ὁ Κάνδος ἦτο τόσον εὐτυχῆς, τόσῳ προφανῶς καταγοητευμένος ἐκ τῆς νέας του ταύτης ζωῆς, ὥστε ἡ Ἀνθὴ ἤρχισε νὰ φθονῇ τὴν φαειδρότητα του. Συχνάκις αὕτη ἐπληττει, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἰργάζοντο. Διότι τότε πλέον τὸ ζήτημα δὲν ἦτο πῶς νὰ διέρχεται τὰς ἡμέρας τῆς ἐν μέσῳ κύκλου προθύμων θαυμαστῶν. Οἱ ἄνδρες ἐπέστρεφον μόλις τὸ ἐσπέρας κατακουρσμένοι καὶ πεινῶντες, ἔτρωγον γρήγορα γρήγορα καὶ ἐπήγαιναν ἀμέσως νὰ κοιμηθῶν. Ἡ Ἀνθὴ ἔφερε βαρῆως τὴν ἀπομόνωσιν ταύτην.

Μεγάλῃ μεταβολῇ συνετελέσθη βαθμηδὸν ἐν αὐτῇ. Ὅλα ὅσα εἶχε θαυμάσῃ καὶ ἀγαπήσῃ· αἱ ἐκδρομαί, αἱ ἱππασίαι, αἱ φλυαρίαι, αἱ πρὸ τοῦ κόσμου ἐπιδείξεις, ὅλα τῇ ἐφαίνοντο ἤδη ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὄψιν, πολὺ παιδικὰ καὶ ἀνόητα. Ἐξεναντίας ἡ ἐργασία, τὴν ὅποιαν εἶχε περιφρονῆσῃ, διότι δὲν τὴν ἐγνώριζεν, ἐπεφαίνετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐν ὅλη τῇ πραγματικῇ αὐτῆς ποιήσῃ καὶ τῷ ἠθικῶ μεγαλειῶ. Συνησθάνετο ἤδη ὅτι τὸ νὰ ζῆσῃ τις ἄχρηστος ἐντελῶς εἰς τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ φῆσῃ ἐν ἔργῳ ἢ τοῦλάχιστον τὰ ἴχνη μίαις προσπαθείας, ἦτο τὸ ἴδιον ὡς νὰ κατεβίβαζεν ἑαυτὸν — ὄχι εἰς τὴν τάξιν τῶν ζῶων ἢ τῶν φυτῶν — διότι πολλὰ ζῶα καὶ φυτὰ εἶνε ὠφέλιμα, — ἀλλ' εἰς τὴν τῶν ζωοφύτων. Πρέπει δὲ νὰ εἰπωμεν ἀκόμη ὅτι αἱ νέαι αὐταὶ σκέψεις ἐνεσαρκοῦντο εἰς μίαν εἰκόνα, ἡ ὅποια ἐζωγραφεῖτο ἐπὶ μᾶλλον καθαρότερον καὶ ἀποκλειστικώτερον ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς: τὴν εἰκόνα τοῦ Παύλου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν ὁ νεαρὸς μηχανικός, ἐν τῷ δράματι ἐκείνῳ τοῦ ποταμοῦ τῆς Σαίγκον, εἰδείχθη ὁσὸς ἦτο, γενναῖα καὶ ἠρωικὴ ψυχὴ ὑπὸ ἐξωτερικὸν ὀλίγον τι ἔξεστον, ἡ Ἀνθὴ ἠσθάνθη πρὸς αὐτὸν εὐλικρινῆ εὐγνωμοσύνην καὶ φιλίαν ἐγκάρδιον. Ἐπὶ τοῦ πλοίου, συνομιλοῦσα μετ' αὐτοῦ ἐδυνήθη νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν εὐρύτητα τῶν γνώσεών του, τὸ ὕψος τοῦ πνευμάτος του, τὴν εὐθύ-

τητα τοῦ χαρακτήρος του· ἡ δὲ φιλία αὐτῆ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη, μετέχον αἰσθημάτων τινος σεβασμοῦ τρυφεροῦ καὶ γλυκέος. Ἦδη δὲ εὐρέθησαν ἐπὶ ἐρήμου γῆς, ἤδη δὲ εἶδε τὸν Παῦλον ἀναλαμβάνοντα τὴν διεύθυνσιν τῶν ναυαγῶν, ἀποκαλύπτοντα καθέκαστην τοὺς θησαυροὺς τοῦ πρακτικοῦ του πνεύματος καὶ βελίζοντα δι' ἀσφαλοῦς καὶ ἰσοχρόνου βήματος πρὸς τὴν καινὴν σωτηρίαν, — ὁ σεβασμὸς ἐκεῖνος μετεβλήθη εἰς θαυμασμόν.

Ἦπῶρε πῶς δὲν ἠμπόρῃσε νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἔκτακτον ἐκείνου ἀξίαν καὶ ὑπεροχὴν, δυσηρηστεῖτο δὲ πού ἐβλεπεν ἀκόμη τὸν Παῦλον νὰ τὴν μεταχειρίζεται ὡς κόρην τοῦ κόσμου ἀνόητον. Βεβαίως ἐκεῖνος δὲν θὰ τὴν ἐνόμιζε δι' ἄλλο ἰκανὴν, παρὰ διὰ νὰ ἐνθυμῆται μετὰ λύπης τοὺς χοροὺς τῆς, καὶ τὰς ἐπίπλους ἐκδρομὰς. Συχνάκις δὲ συλλογιζομένη τοῦτο τὸ ἐσπέρας, ἐδάκρυε.

«Δὲν εἶμαι γι' αὐτὸν παρὰ μία κούκλα ματαία καὶ ἀνωφελής,» ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν μετὰ πένθους. «Ναί, κούκλα, καλὴ μόνον διὰ νὰ φορῇ εὐμορφα φορέματα καὶ νὰ κάμῃ φιγούραν εἰς τὸν χορόν.»

Πραγματικῶς δὲ καὶ τί ἄλλο ἦτο; Ὁ Χάνδος προφανῶς συνεμερίζετο τὴν ὑφίστην περιφρόνησιν τοῦ Παύλου πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὀνομαζομένας εἰρωνικὰς πριγκηπίσας.

«Ἰδοὺ ἐνθὴ διὰ τὰς πριγκηπίσας. . . Πορτοκάλλια διὰ τὰς πριγκηπίσας. . . Εἶνε μακρὰ διὰ τὰς πριγκηπίσας. . . Εἶνε καλὰ διὰ τὰς πριγκηπίσας.»

Καθε στιγμὴ ἡ λέξις αὐτὴ ἀνῆρχετο εἰς τὰ χεῖλη του, ἐνέχουσα κάποιαν ἐννοίαν ἀνικανότητος, ἀδυναμίας, ἀχρηστίας, δυσκόλως ὑποκρυπτομένην. Μίαν ἡμέραν ἡ Ἀνθὴ δὲν ἐκρατήθη ἐπὶ τέλους καὶ εἶπε:

«Ναί, διὰ τὰς πριγκηπίσας! πολὺ ὠραία! Καὶ τί νομίζετε, ὅτι καὶ ἐγώ, ἂν ἤθελα, δὲν ξεύρω νὰ ἐργασθῶ;

«Ναί, σὺ νὰ ἐργασθῆς! Καὶ τί ἐργασίαν νὰ κάμῃς;» ἀνέκραξεν ἀπορῶν ὁ Χάνδος. «Ἐκτὸς ἂν ζωγραφίσῃς εἰς τὸ λεύκωμα ἡ παιξῆς εἰς τὸ πιάνο, ποῦ θὰ σου κατασκευάσωμεν, ἐλπίζω, ὕστερ' ἀπὸ δύο τρία χρόνια. . .

— Διόλου, κύριε. Ἐργασίαν ἐνοῶ ἀληθινήν. Πῶς, μὲ νομίζεις τόσο ἀνίκανον; Ἐγὼ τῶρα εὐθὺς θὰ σου ἀποδείξω τὸ ἐναντίον καὶ διὰ

νὰ μὴ βραδύνω περισσότερο, θὰ πῶ τοῦ Κάζη νὰ με ἀφήσῃ νὰ σας ἐτοιμάσω τὸ γεῦμα δι' ἀπόψε.

— Ὅχι δὲ! διαμαρτύρομαι! ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος, προσποιούμενος τρόμον. «Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μὴ γευματίσω ἀπόψε. Ὁ Κάζης μαγειρεύει καλὰ, πολὺ καλλίτερα βέβαια ἀφ' ὅτι θὰ ἐμαγεύρῃς σὺ. Ἀνθούλα μου, ἂν θέλῃς καὶ καλὰ νὰ μας δείξῃς τὰ προτερήματά σου, δὲν ἐκλείγεις ἄλλα ἀντικείμενα διὰ πειράματα, νὰ ζῆς! Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν θὰ θέλῃ ἄλλο καλλίτερον παρὰ νὰ σε χρησιμοποιήσῃ εἰς τὸ μεταλλωρυχεῖόν του, ἢ εἰς τὸ χυτήριόν του!»

Ἡ Ἀνθὴ προσεποιήθη ὅτι ἔπερνε εἰς τὸ ἀστεῖον τὰς εἰρωνείας αὐτάς. Ἀλλὰ κατὰ βάθος τὰς ἠσθάνθη πολὺ καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως—ὅπως νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς δυσκόλου ἐκείνης θέσεως, ἡ ὁποία τότε τὴν ἐδάκρυεν. Ἐντρεπομένη βλονέν περισσότερο, διότι δὲν ἔκαμνε τίποτε ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἰργάζοντο ὑπὲρ αὐτῆς, ἔκαμε συμβουλίαν μετὰ τοῦ Κάζη καὶ τῆς κυρίας Ὁμολλοῦ, ἔτρεξεν, ἐνήργησεν, ἤρχισε νὰ κάμῃ προπαρασκευὰς μυστηριώδεις.

Ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ κατασκευὴ δέκα μεγάλων πλακούντων ἀπὸ διπυρίτην κοπανισμένον, χυμὸν ἀγρίου ζαχαροκαλάμου, γάλα κοκκοφεινίκου καὶ σταφίδας. Οἱ πλακούντες οὗτοι, καλαφημένοι εἰς τὸν φούρνον τοῦ Κῶδικ καὶ ροδοκόκκινοι, ἀπεστάλησαν αὐθημερὸν εἰς ὅλα τὰ χωρία καὶ δημοτικῶς ἐκηρύχθησαν νοστιμώτατοι.

Ἰσως ἡ ἐτυμολογία δὲν θὰ ἦτο τόσο κολακευτικὴ εἰς κανέν ἐστιατόριον τῶν Παρισίων ἢ τῆς Καλοῦτας. Ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν του ὅτι οἱ ναυαγοὶ τῆς «Ἡρας» ἀπὸ πολλῶν ἐβδομάδων εἶχαν νὰ φάγουν γλυκίσμα οἰονόηποτε ὅθεν ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν στομαχῶν των προσέλαβε διστασεις γιγαντιαίας. Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Ρετὺ διήνυσε τρεῖς λεύγας διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ παίξῃ πρὸ τῶν δύο κυριῶν ἀνοδέσμαι ἀγρίων ἀνθέων ταῖς ἐστάλησαν πανταχόθεν, ποιηταὶ δὲ ἐτόνισαν διὰ στίχων χωλῶν, ἀλλὰ μεστῶν αἰσθήματος, τὸ ἐγκώμιον τῶν δύο ὠραίων ζαχαροπλαστριῶν.

Τέλος πάντων ἡ Ἀιθὴ καὶ ἡ κυρίξ Ὁμολλοῦ εἶμεναν τόσο εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὰς πρώτας τῶν δοκιμῶν, ὥστε ἀπὸ τῆς ἐπομένης

εἰσῆλθον ἀποφασιστικώτερον εἰς τὴν νέαν ταύτην ὁδόν. Οὕτως ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ μαγειρικά τοῦ χωρίου των, ἐδήλωσαν ὅτι εὐχαρίστως ἀνεδέχοντο τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ἀππορορῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ταῖς ἐνεπιστεύοντο, ἐξήρχοντο εἰς ἀναζήτησιν βοτανῶν ἱαματικῶν, διένειμον ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἰβόθηθον τοὺς δύο ἰατροὺς καὶ ἄλλα πολλὰ, οὕτως ὥστε ὀλίγον κατ' ὀλίγον, χωρὶς νὰ το ἐννοήσουν, ἔγειναν οἰκοκυραὶ ἐμπειρώταται.

Ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον δι' αὐτάς ἦτον ὅτι ἀπελάμβανον εὐχαρίστησιν ἐκ τῆς ἐργασίας, ὅτι δὲν ἐπληττον πλέον, ὅτι τὴν ἐσπέραν κατεκλίνοντο καὶ μὲν κοπιασμένοι, ἀλλ' εὐχαριστημένοι ὅτι συνετέλεσαν καὶ αὐταὶ μετὰ τὰς μικρὰς τῶν δυνάμεις εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ ἀνακούφισιν τῶν ἐν τῇ ἀτυχίᾳ συντρόφων των.

Ἐπρεπε δὲ νὰ ἐβλεπέ τις πῶς τὰς εὐχαρίστου καὶ διὰ τὸ παραμικρότερον πρᾶγμα! Οἱ στρατιῶται, οἱ ναῦται, ὅλοι οἱ ἐκκληρημένοι ἐκεῖνοι ἐργάζονται, ἔτρεφον κατὰ βάθος ἀπειρον πρὸς τὴν ἐργασίαν θαυμασμόν. Ἡ λέξις «αεμπέλῃς» ἦτο δι' αὐτοὺς ἡ μεγίστη τῶν ὕβρεων, ὅχι ἀδίκως. Πλέον ἢ ἀπαξ ἐξεπλάγησαν καὶ ἰσως ἠγανάκτησαν, βλέποντες ὅτι αἱ δύο κυρίαι δὲν ἦσαν καλὰ καὶ διὰ τίποτε ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐκείνῃ. Διὰ τοῦτο ἐξετίμων τότε πολὺ περισσότερο τὴν φιλοπονίαν των καὶ προσεπάθον παντὶ σθένει νὰ φανερόνουν τὸν πρὸς αὐτάς θαυμασμόν. Τὰ σκώματά των ὅλα τὰ εἶχον εἰς τὸ ἐξῆς διὰ τὸν κ. Ρετὺ καὶ τοὺς μουσικούς του — τοὺς ὀκνηροτέρους ἐργάτας τῆς νήσου, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἦσαν καλλιτέχναι. «Ἄ ἦσον μουσικὸς σήμερα;» ἔλεγον πλέον παροιμιώδως, ὅταν ἤθελαν νὰ εἶπουν «Ἄ, δὲν ἐργάσθημε σήμερα;»

Κατὰ βάθος ἐν τούτοις κανεῖς δὲν ἦτο εὐτυχέστερος τοῦ Παύλου διὰ τὴν μεταβολὴν τῆς Ἀνθῆς. Ὅσον ἀπλοῦς καὶ μετριάφρων καὶ ἂν ἦτο, δὲν ἔδυνάτο νὰ μὴ ἐνοήσῃ ὅτι εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἰδίου του παραδείγματος ὠφέλιμο τὸ θαῦμα ἐκεῖνο. Ἦτο ἐπὶ τούτῳ ὑπερήφανος καὶ συγκεκινημένος. Χωρὶς νὰ ποσάλλῃ καμμίαν τῶν λεπτῶν καὶ ἀριστοκρατικῶν αὐτῆς ἔξεων, ἡ νεαρὰ κόρη ἀπέκτα ἐκ τῆς νέας ταύτης ζωῆς ὄψιν ὑγείας, ἐλευθερίας, ζωηρότητος, ἡ ὁποία συνεπλήρου, ἐπέστερε, τὴν εὐρωστον αὐτῆς καλλονὴν. Ἀνταποκρίνετο οὕτω καθο-

λοκληρίαν πρὸς τὸ ἰδανικόν, τὸ ὅποιον ὁ νεαρός μηχανικός εἶχε πλάσῃ περὶ τῆς συζύγου του, — συντρόφου τοῦ βίου ἡ ὁποία νὰ συνενόηθῃ ὅλας τὰς οἰκιακὰς ἀρετὰς πρὸς τὴν χάριν καὶ τὴν εὐφυλίαν. Οὕτως ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται πρὸς αὐτὴν ἰδιαιτέρον τι αἰσθημα σεβασμοῦ καὶ πλήρης λατρίας ἀφώνου ἠθέλε νὰ τὴν βλέπῃ. Ἐζήτησε πρὸς τοῦτο ἀφορμὴν τῇ διηγεῖτο τὰ κατὰ τὰς ἐργασίας του καὶ τὰς ἐλπίδας, τὰ περὶ τοῦ μέλλοντος σχέδιά του.

Οὕτως αἱ ἡμέραι παρήρχοντο ταχεῖαι ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς δραστηριότητος καὶ φιλοπονίας. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἐργασία ἐκανονίσθη οὕτως, ὥστε τὰ πρᾶγματα ἐβάδιζαν, οὕτως εἶπεν μόνον των. Ἐβύνατό τις νὰ ὑπολογίσῃ διὰ τοῦτο εἰς πόσον καιρὸν θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νάρχισον τὸ κοινὸν ἔργον καὶ πότε θὰ ἔδυνάτο νὰ νάχωρῆσεν ἐκ τῆς νήσου διὰ πλοίου ἐντελοῦς, ὑπ' αὐτῶν κατεσκευασμένου.

Ἀλλὰ κανεῖς δὲν ἠσθάνετο πλέον ἀνυπομονησίαν. Ὅλοι ἀππορωῶντο ἐκ τοῦ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐνδιαφέροντος, ἐγκλιματισμένοι δριστητικῶς πλέον εἰς τὴν νέαν αὐτὴν πατρίδα. Τὸ παρελθόν, τὰ τραγικὰ ἐπεισόδια τὰ πρὸ καὶ μετὰ τὸ ναυάγιον, τὰ ἐγκλήματα τοῦ Ἀφγανοῦ καὶ ἡ τιμωρία του, τὰ πάντα ἐσκοτίζοντο καὶ ἐξηλείφοντο ἐκ τῆς μνήμης των.

Καὶ ἐντούτοις ἦσαν ἀκόμη πρόσφατα, χθεσινὰ. . .

Ἐἶχον παρέλθῃ τρεῖς μῆνες ἀπὸ τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀποβάσεως, ὅταν οἱ ξυλουργοὶ τῆς Ἡρας ἐτοποθέτησαν παρὰ τὴν παραλίαν, ἀπέναντι μικροῦ φυσικοῦ λιμένος, τὰ πρῶτα ξύλα ἐκ τῶν ὁποίων θὰ πετελειτο ἡ τῆς νέας φρεγάτας. Ὁ Παῦλος εἶχε προδιαγράψῃ τὸ σχέδιον καὶ ὅλας τὰς λεπτομερείας. Ὅα εἶχε μῆκος ὀδοῦκοντα δύο μέτρων, θὰ ἦτο στερεῶς συνδεόμενον, μὲ δύο καταστρώματα καὶ ἔλικα, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρεθῇ χαλκὸς ἐν τῇ νήσῳ—διότι τὸ μέταλλον τοῦτο ἦτο ἀναπόφευκτον, τοῦλάχιστον ἐν μικρᾷ ποσότητι, διὰ τὴν κατασκευὴν λεπτῶν τινῶν ὀργάνων τῆς ἀτμομηχανῆς.

Ἐὰν ὅμως δὲν εὕρισκον χαλκόν, ἀδιάφορον, τὸ πλοῖον θὰ ἦτο ἰστιοφόρον.

Ἄλλ' οὕτως ἢ ἄλλως ἐν διαστήματι δεκαοκτῶ μηνῶν ἔπρεπε νὰ εἶνε τελειωμένον, ἐφωδιασμένον, ἕτοιμον πρὸς ἀπόπλουν.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων, καθ' ἣν

ενέπηξεν ἐπὶ τῆς τρόπιδος τὴν πρώτην σφήνα διὰ σφυρίου ἀνθοστολιστοῦ ἢ μὲς Ἀνθή — ὁ Παῦλος, ὁ Χάνδος καὶ ὁ Κάζης ἀνήλθον πρὸς ἐξερεύνησιν τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς νήσου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον κάμῃ μέχρι τοῦδε μετὰ προσοχῆς.

Ἐβάδιζαν πολλὴν ὥραν ἐπὶ ἀκτῆς ἀμμόδους περιβαλλούσης μικρὸν ὄρυον περικλειόμενον πανταχόθεν ὑπὸ βράχων ἀρκετὰ ὑψηλῶν, ὅταν ὁ Χάνδος ἀνέκραξεν αἴφνης.

«Θά μου πῆτε ὅτι ἔχω πάντα ἔξω τοῦ νοῦ μου τὸν Ροδινῶνα Κρούσον! Ἀλλὰ μὰ τὸν Θεὸν ἰδοὺ περίστασις ἀκριβῶς ὁμοία πρὸς τὴν ἰδικήν του· νά, ἔχνη γυμνῶν ποδῶν ἐπὶ τῆς ἀμμου.»

Καὶ εἰδείκνυε τῷ ὄντι ἀποτυπώματα ἀρκετὰ εὐκρινῆ, βαθέα ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ἐπι ἀκτῆς, τὴν ὁποῖαν μάλιστα πρὸ τετάρτου εἶχεν ἐλευθέρωσιν τῶν ὑδάτων ἢ ἀμπωτις.

Τ' ἀποτυπώματα ἦσαν πολυάριθμα καὶ διηθύνοντο πρὸς τὴν ξηράν. Καὶ ὄχι μόνον ἦσαν εὐδιάκριτα, ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτερα ὄλας, — ἀποτυπώματα προφανῶς ποδῶν μακρῶν καὶ πλατέων, τῶν ὁποίων, ὅπως τῶν πιθήκων, ὁ μέγας δάκτυλος ἦτο ἀπομεμακρυσμένος, σχεδὸν ἀντίχειρ.

Ὁ Παῦλος δὲν ἤρχισε νὰ γελά ὅπως ἐπιμένεν ὁ Χάνδος Ἀπεναντίας ἐκυψεν, ἐξή-

τασε τὰ ἔχνη μετὰ προσοχῆς καὶ ἐφάνη πολὺ ἐκπεπληγμένος.

«Χωρὶς ἄλλο κάποιος ἀπὸ τοὺς συντρόφους μας θὰ ἦλθεν ἐδῶ καὶ θὰ ἐλούσθη. Ἀλλὰ πῶς ἦλθεν πρωτύτερ' ἀπὸ μᾶς, ἂν παρευρέθη εἰς τὴν σημερινὴν τελετήν; Καὶ ὅμως δὲν ἐχρόνοτριβήσαμεν καθ' ὁδόν; Καὶ τὰ ἔχνη αὐτὰ πρέπει νὰ εἶνε ναπα, ἄλλως θὰ τὰ ἐξήλειπεν ἢ ἀμπωτις.

— Ἐγὼ ὅμως προτιμῶ, νὰ πιστεύσω ὅτι εἶνε πόδι καννιβάλου. Αὐτὸ θὰ ἦτο πολὺ διασκεδαστικώτερον, εἶπεν ὁ Χάνδος ἐπιμένων εἰς τὴν χιμαίραν του.

— Τότε θὰ εἶνε μάλλον πόδι γορύλλου ἢ κιμπαζῆ, εἶπεν ὁ Παῦλος, χωρὶς νὰ τον ἀπασχολήσῃ ἐπὶ πλέον τὸ πρόβλημα.

Καὶ οἱ δύο νέοι ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν των.

Ὁ Κάζης δὲν εἶχε προφέρῃ λέξιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς τὰ ἔχνη τῶν γυμνῶν ἐκείνων ποδῶν καὶ τα ἐβλεπε μετ' ἐκπλήξεως, σχεδὸν μετὰ τρόμου.

Ὁ Παῦλος εἰδέναι νὰ τον καλέσῃ τρίς διὰ νὰ τους φθῆσῃ. Καθ' ὄλον τὸ διάστημα τοῦ δρόμου ὁ Κάζης ἦτο μελαγχολικός. Ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ τον κάμουν νὰ εἶπῃ τὴν αἰτίαν.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΥΦΛΟΥ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 41)

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Λόλος ἠγέρθη πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἥλιου καὶ συνώδευσε μετὰ τοῦ Μουφλοῦ τὸν Τάσσον εἰς τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν του.

Ὁ Λόλος ἠγάπα πολὺ τὸν ἀδελφόν του καὶ δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ οὔτε στιγμὴν ἀπὸ τὸν καιρὸν που θὰ ἔμενον ἀκόμη μαζί του.

— Δὲν ὑπάρχει κανὲν μέσον νὰ σε κρατήσωμεν; ἠρώτησε τὸν ἀδελφόν του με ἀπελπιστικὴν φωνήν. Ὁ Τάσσος ἐστέναζε.

— Τίποτε, μικρὸ μου, εἶπεν· ἐκτὸς ἂν ὁ Χριστὸς μᾶς στείλῃ χίλια φράγκα διὰ νὰ πληρώσωμεν ἀντικαταστάτην.

Ὁ Λόλος ἦτο πολὺ λυπημένος κατὰ τὴν

διάρκειαν τῆς ἐργασίας τοῦ Τάσσου, καὶ ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπως γευματίσῃ εὐρῆκε τὴν μητέρα του εἰς μεγάλην ταραχήν. Μίαν στιγμὴν ἐγέλα, ἔπειτα ἐκλαίει. Πότε ἦτο προσηνῆς καὶ γλυκεία καὶ πότε ἀπότομος καὶ θυμώδης. Εἶχε κάτι τι τὸ πυρετώδες εἰς τὴν συμπεριφορὰν τῆς καὶ τὰ παιδιά τὸ ἠννόησαν χωρὶς ὅμως νὰ μαντεύσωσι καὶ τὴν αἰτίαν.

Ἦτο γυνὴ μέτριου πνεύματος· εἶχεν ἓν μυστικὸν τῶρξ, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ το διατηρήσῃ. Τὰ παιδιά ὅμως ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοήσουν τί συνέβαινεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ μήτηρ εἶπεν ἀποτόμως εἰς τὸν Λόλον,

— Ἡ θεία Ἀνέτα σὲ χρειάζεται σήμερα τὸ ἀπόγευμα. Ἔχει δουλειὰ καὶ πρέπει νὰ καθῆσῃς μετὰ τὰ παιδιά. Ἐλα, δρόμο!

Ὁ Λόλος ἦτο εὐπειθὲς παιδίον. Ἐλαβε τὸν πῖλον του καὶ ἐκράξε τὸν Μουφλοῦ ὅστις ἐκοιμάτο μετὰ τὸ φαγητόν.

— Ἄφισε τὸν σκύλον, τοῦ εἶπε ξηρῶς ἡ μητέρα του. Ἡ θεία Ἀνέτα δὲν θέλει νὰ τῆς κερῶνῃ μετὰ τὴν λάσπη τὸ σπίτι τῆς. Μοῦ τὸ εἶπε ἡ θεία. Ἀκούεις;

— Νὰ ἀφίσω τὸν Μουφλοῦ! εἶπεν ὁ Λόλος. Ποτὲ ἀφ' ὅτου εἶχε τὸν Μουφλοῦ του δὲν τον ἀποχωρίσθη οὐδὲ μίαν ὥραν. Νὰ ἀφίσῃ τὸν Μουφλοῦ! Παρετήρει τὴν μητέρα του με ἀνοικτὸν στόμα. Τί νὰ ἔπαθε; ἐσυλλογιζέτο.

— Ἄφισέ τον, σοῦ λέγω· ἐπανελάβην αὐτὴ ἀκόμη τραχύτερον. Πρέπει νὰ σοῦ το εἰπῶ δύο φορές; Ἄφισε τὸ σκυλί, καὶ δρόμο!

Καὶ ἀρπάξασα τὸν Μουφλοῦ ἀπὸ τὴν μακρὰν καὶ στιλπνὴν χαιτίην του τὸν ἔσυρε καὶ ᾤθησε συγχρόνως ἐξω τῆς θύρας τὴν Μπίτσαν καὶ τὸν Λόλον.

Ὁ Λόλος ἤρχισε νὰ κτυπᾷ μετὰ τὰ δικανίκα του τὴν κλεισθεῖσαν θύραν, ἀλλὰ ἡ Μπίτσα τον κατεπράυνε διὰ θωπειῶν.

— Εἶνε τόσο λυπημένη ἢ καίμενη ἡ μητέρα μετὰ τὴν δουλειὰ τοῦ Τάσσου, ἔλεγε μετὰ συνδιαλλακτικὸν τόνον. Καὶ ἔπειτα τί φόβον ἔχεις διὰ τὸν Μουφλοῦ; Νομίζω μάλιστα, Λόλο, πῶς εἶνε κουρασμένος, καὶ εἶνε μακριὰ ἀπὸ ἐδῶ ἕως τῆς θείας. Ἐκτὸς ποῦ ἡ θεία Ἀνέτα δὲν ἠμπορεῖ νὰ τον ὑποφέρῃ.

Ἐπὶ τέλους κατῴρθωσε νὰ πείσῃ τὸν ἀδελφόν τῆς καὶ ἀνεχώρησαν μαζί χωρὶς νὰ ἀνταλλάξουν λέξιν καθ' ὄλον τὸν δρόμον.

Ἦτο ἀληθὲς ὅτι ἡ θεία Ἀνέτα τοὺς ἠθελε διὰ νὰ φυλάττουν τὰ παιδιά καὶ τὴν οἰκίαν. Ἐπρεπε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓν ἀρχοντόσπιτον δαντέλλαν τὴν ὁποῖαν εἶχε πλύνῃ, διότι αὐτὸ ἦτο τὸ ἐπάγγελμά τῆς. Τὰ δύο παιδιά ἐκάθησαν πολὺν ὥραν εἰς τὸ σκοτεινὸν οἶκημα χωρὶς ἄλλην διασκέδασιν ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν φωνῶν τῶν ἐμπόρων οἱ ὁποῖοι διήρχοντο ὑπὸ τὰ παράθυρα.

Ὅταν ἡ θεία Ἀνέτα ἐπανῆλθεν εἶχε νυκτώσῃ. Τὰ δύο παιδιά ἐπέστρεψαν κρατούμενα ἐκ τῆς χειρὸς. Ὁ Λόλος ἔσυρεν ἐπιπόνως τὴν ἀσθενὴ του κνήμην. Ὁ Μουφλοῦ ἔλειπεν ἀπὸ πλησίον του καὶ μαζί με αὐτὸν ὄλον του τὸ θάβρος. Ὅταν ἐφθασαν πλησίον τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ οἱ φανοὶ τοῦ ἀεριοφωτὸς εἶχον ἀναφθῆ.

Ὁ Λόλος ἀνέβη τὴν κλίμακα μετὰ κόπου· εἰς τὴν καρδίαν του εἶχε κάτι ὁμοιάζον με λυπηρὸν προαίσθημα.

— Μουφλοῦ! Μουφλοῦ! ἐφώνησεν ἀπὸ τῆς πρώτης βαθμίδος.

Ποῦ ἦτο ὁ Μουφλοῦ; Ἐκεῖνος πάντοτε ἔτρεχεν εἰς προϋπάντησιν τοῦ Λόλου ἅμα ἤκουε τὴν βακτηρίαν του ἀντηχοῦσαν ἐπὶ τῆς κλίμακος. «Μουφλοῦ! Μουφλοῦ! ἐφώναζε καθ' ὄλον τὸ μῆκος τῆς κλίμακος. Ὄθησε μετὰ δύναμιν τὴν θύραν καὶ ἐξηκολούθησε νὰ κράζῃ «Μουφλοῦ! Μουφλοῦ!»

Ἀλλὰ ὁ Μουφλοῦ δὲν ἀπῆντα.

— Μητέρα, ποῦ εἶνε ὁ Μουφλοῦ; ἠρώτησε τὴν μητέρα του ἡ ὁποία ἐπλεκε καθημένην.

Θαμβωθεὶς ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ λαμπτήρος παρετήρει εἰς ὄλας τὰς γωνίας ἡμικλειῶν τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ Τάσσος δὲν εἶχεν ἐπιστρέψῃ. Ἡ μήτηρ ἐξηκολούθει πλέκουσα καὶ ἐφαίνετο στενοχωρημένην.

— Μητέρα, τί τον ἔκαμες τὸν Μουφλοῦ; τὸν Μουφλοῦ μου; ἠρώτησε ὁ Λόλος μετὰ σχεδὸν αὐστηρὰν ἔκφρασιν.

Τότε ἡ μήτηρ καρφώσασα νευρικῶς τὰς βελόνας ἀπάντησε χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὴν κεφαλὴν.

— Τὸν Μουφλοῦ τὸν ἐπώλησαμε!

Καὶ ἡ μικρὰ Ντίνα ζωηρὰ καὶ ἀκίνητος ἀνέκραξε μετὰ ὀξείαν φωνήν.

— Ἡ μητέρα τὸν ἐπώλησε χίλια φράγκα εἰς τὸν ξένον κύριον.

— Τὸν ἐπώλησαν!

Ὁ Λόλος ὠχρίασε, τὸν κατέλαβε ψῆχος, ἐφέλισεν ἀσυνάρτητά τινα, ὕψωσε τὰς χεῖράς του ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του, προσεπάθησε νὰ ἀναπνεύσῃ καὶ ἔπεσε λιπόθυμος.

(Ἔπεται συνέχεια).

Ἐκ τῶν τῆς Οἰδα.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ Η "ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ"

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΠΡΑΓΜΑ

Ευχάριστον εἶδον ἔχομεν νὰ ἀναγγεῖλωμεν σήμερον εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς μας ἀναγνώστας. Εἶδον ἥτις θὰ κάμῃ πάντας τοὺς φίλους τῆς «Διαπλάσεως» νὰ σκιρτήσωσιν ἐκ χαρᾶς.

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν τὸ ὄνειρόν των καὶ τὸ ὄνειρόν μας ἦτο νὰ κατορθωθῆ ἢ καθ' ἑβδομάδα ἐκδοσις τῆς «Διαπλάσεως». Τὸ ὄνειρον τοῦτο σήμερον πραγματοποιεῖται.

ΜΙΑ ΠΑΡΟΙΜΙΑ

Κάθε ἐμπόδιο γιὰ καλὸ, λέγει ἡ παροιμία, καὶ ἀκούσατε ἂν δὲν ἔχη δίκαιον νὰ τὸ λέγῃ.

Ἡ ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις εἰς τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐπικράτειαν τῶν ἐλληνικῶν περιοδικῶν συμπεριέλαβε δυστυχῶς καὶ τὴν «Διάπλασιν». Πῶσον ἄδικος καὶ ἀδικαιολόγητος ὑπῆρξεν ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις ἐννοεῖ πᾶς ὅστις γνωρίζει τὴν «Διάπλασιν» ἀλλὰ τρανοτάτη ἀπόδειξις ὅτι οὐδὲν ἐπιλήψιμον κατὰ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας ἐδημοσιεύετο ἐν αὐτῇ εἶνε ὅτι μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῆς ἀριθμεῖ καὶ ὄχι ὀλίγας ὀθωμανικὰς οἰκογενεῖας μπέδων ἐν Ἡπειρῷ καὶ Κρήτῃ, οἵτινες καλλιεργοῦσι τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν. Καὶ πράγματι σκοπὸς τῆς «Διαπλάσεως» εἶνε νὰ μορφῶν τὸ πνεῦμα καὶ νὰ ἠθικοποιῇ τὴν καρδίαν, ἢ δὲ ἠθικὴ δὲν εἶνε ἄλλη ἐντεῦθεν καὶ ἄλλη ἐκείθεν τῶν συνόρων.

Ἐν τούτοις ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ζημιωθῶμεν πολλὰς χιλιάδας φράγκων καὶ νὰ καθυστερήσῃ ἐπὶ τόσους τώρα μῆνας ἡ ἐκδοσις τῆς «Διαπλάσεως».

Αὐτὸ ἦτο τὸ ἐμπόδιον.

Η ΑΜΗΧΑΝΙΑ

Τώρα ἰδοὺ καὶ τὸ καλὸν τὸ ὁποῖον ἐξ αὐτοῦ προέκυψεν.

Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσόδου τῆς «Διαπλάσεως» εἰς τὴν Τουρκίαν μας ἔφερεν εἰς ἀμηχανίαν καὶ μας ἔβαλεν εἰς μεγάλην σκέψιν. Βεβαίως, ὑπὸ τοὺς ὄρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐκδίδεται ἡ «Διάπλασις», εἶνε ἀπαραίτητοι καὶ οἱ ἐν Τουρκίᾳ ἀναγνώσται τῆς διὰ νὰ δύναται νὰ συντηρῆται. Ἀλλὰ τάχα δὲν εἶνε δυνατόν, νὰ εὑρεθῆ τρόπος νὰ συντηρῆται, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ χωρὶς αὐτοῦ, ἂν, παρὰ πᾶσαν ἡμῶν ἐλπίδα, ἡ ὀθωμανικὴ λογοκρισία παρατείνῃ τὴν τοιαύτην κατὰ τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν ἀπαγόρευσιν;

Καὶ δὲς του σκέψεις, καὶ δὲς του σχέδια, καὶ δὲς του ὑπολογισμοί, ἕως ὅτου ἐπὶ τέλους εὑρέθη τὸ ἀντιφάρμακον.

ΤΟ ΠΡΟΚΥΨΑΝ ΚΑΛΟΝ

Ποῖον εἶνε τὸ ἀντιφάρμακον; Ἀκούσατέ το:

Μεγαλόνομεν τὸ σχῆμα τῆς «Διαπλάσεως», κάμνομεν μὲ ὀκτὼ σελίδας ἕκαστον φυλλάδιον καὶ τὴν ἐκδίδομεν καθ' ἑβδομάδα.

Τοῦτο διευκολύνει τὴν πώλησίν της κατὰ φυλλάδια εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰ σχολεῖα. Οἱ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀναγνώσται τῆς πολλαπλασιάζονται, καὶ ἡ στέρσις τῶν ἐν Τουρκίᾳ συνδρομητῶν της, ὅσῳκις θὰ τῇ ἐμποδίζεται ἡ εἰσόδος, δὲν θὰ γίνεται πλέον ἀφορμὴ νὰ καθυστερῆ ἡ ἐκδοσις τῶν φυλλαδίων της.

ΚΑΘὲ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Τώρα ἡ «Διάπλασις» θὰ ἐκδίδεται τακτικὰ κάθε Σάββατον εἰς τὰς 11 π. μ. Καὶ τὴν ὥραν ὅπου σχολάζουν οἱ μαθηταὶ θὰ περιμένουν οἱ δραστήριοι ἐφημεριοπῶλαι ἐξωθεν τῶν διαφόρων σχολείων καὶ θὰ φωνάζουν:

— Ἡ «Διάπλασις τῶν Παίδων!» δέκα λεπτά!!!

Διότι δέκα λεπτά θὰ πωλῆται ἕκαστον φυλλάδιον τῆς «Διαπλάσεως», δεκα μόνον

λεπτά, διὰ νὰ δύναται καὶ ὁ πτωχότατος μαθητὴς νὰ τὴν ἀγοράσῃ κάθε Σάββατον καὶ νὰ τὴν ἀναγνώσκῃ τὴν Κυριακὴν, νὰ διασκεδάσῃ, νὰ συγκινῆται, νὰ τέρπεται, νὰ διδάσκηται, νὰ ἐμπνεέται καὶ νὰ ἐξυπνῆ τὴν Δευτέραν καλλίτερος ἀπὸ ὅ,τι ἐξύπνησε τὴν Κυριακὴν.

ΠΕΝΤΕ ΔΡΑΧΜΑΙ ΚΑΙ ΕΠΤΑ ΦΡΑΓΚΑ

«Καὶ ἡ συνδρομὴ;» ἐρωτοῦν ἀνυπομόνως οἱ φίλοι συνδρομηταὶ μας, «θὰ αὐξήσῃ ἡ συνδρομὴ;

— Ὅχι! ἡ συνδρομὴ διὰ μὲν τὸ ἐσωτερικὸν δὲν αὐξάνει οὔτε λεπτόν, μένει πάλιν πέντε δραχμᾶς τὸ ἔτος μόνον δὲ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν αὐξάνει κατὰ ἓν φράγκον καὶ γίνεται ἐπτὰ φράγκα τὸ ἔτος καὶ τοῦτο διότι ἀντὶ τῶν 24 φύλλων τὰ ὁποῖα ἐλάμβανε κατ' ἔτος ὁ συνδρομητὴς θὰ λαμβάνῃ εἰς τὸ ἐξῆς 52 φυλλάδια, διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ὁποίων θὰ δαπανῶμεν εἰς ταχυδρομικὰ τέλη 28 πεντάλεπτα ἐπὶ πλέον.

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Ὅστε ἐτελείωσε! τὸ ὄνειρον πραγματοποιεῖται!

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΥΣΑ ΣΧΗΜΑ

ΕΙΣΕΡΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ
ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1894

ΘΑ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ 1894 θὰ ἐκδοθῆ τὴν 19 Φεβρουαρίου 1894 θὰ πωλῆται εἰς τὰς ὁδοὺς 10 ἐν Ἑλλάδι καὶ 15 λεπτά τοῦ φράγκου ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐσωτερικοῦ δραχ. 5.—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 7

ΔΩΡΟΝ

Δῶρον ἐφέτος δὲν ἔχει ἡ μεταβολή, τὴν ὁποῖαν κάμνομεν χωρὶς νὰ αὐξήσωμεν καὶ τὴν συνδρομὴν, μᾶς ὑποβάλλει εἰς σπουδαίας δαπάνας. Ὁ συνδρομητὴς δὲ ὠφελεῖται οὐκ ὀλίγον ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης διότι ἀντὶ τῶν 384 σελίδων τοῦ μέχρι τοῦδε σχήματος, τὰς ὁποίας ἐλάμβανε κατ' ἔτος, θὰ λαμβάνῃ τοῦ λοιποῦ, μὲ τὴν ἰδίαν τιμὴν, 416 σελίδας πολὺ μεγαλειότερον σχήματος. Ἡ δὲ ἕλη τὴν ὁποῖαν θὰ περιέχουσιν αἱ 416 αὐταὶ σελίδες τῆς δευτέρας περιόδου θὰ ἰσοδυναμῆ πρὸς 560 σελίδας τῆς πρώτης. Διαφορὰ 176 περίπου σελίδων ἐπὶ πλέον εἰς ὄφελος τοῦ συνδρομητοῦ.

ΕΝΔΕΙΞΙΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἀγαπῶντες τὴν «Διάπλασιν» καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ τὴν βλέπωσι προοδεύουσαν θὰ σπεύσωσιν εὐθὺς ὡς ἀναγνώσται τὰς ἀνωτέρω γραμμὰς νὰ ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν ἀποστέλλοντες τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς.

ΤΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΝΤΑ ΦΥΛΛΑ ΤΟΥ 1893

Τώρα καὶ ὀλίγας λέξεις διὰ τὰ καθυστερήσαντα ἐννέα τελευταῖα φυλλάδια τοῦ 1893. Θὰ ἐκδοθῶν καὶ θὰ σταλοῦν ὅλα πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητὰς χωρὶς νὰ λείψῃ οὔτε σελίς.

Σήμερον, 12 Φεβρουαρίου 1894, ἐκδίδεται καὶ στέλλεται τὸ 16^{ον} φυλλάδιον, θὰ ἐπαικολουθήσῃ δὲ καὶ τὰ λοιπὰ 8 φυλλάδια, ἀνὰ ἓν ἢ δύο καθ' ἑβδομάδα ἐκδιδόμενα, ὥστε ἐντὸς ἐνὸς ἢ τοῦ πολὺ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μηνὸς ἀπὸ σήμερον θὰ ἔχη συμπληρωθῆ καὶ ὁ δεύτερος τόμος τοῦ 1893.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 37).

Γ.

ΤΑ ΓΑΙΟΧΥΡΙΝΑ ΑΥΤΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΙΔΑΣ

Πρὸ πολλοῦ ἤδη ὁ Φοῖβος εἶχε γίνῃ ἀφαντος· οἱ σύντροφοι τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ὑπήκοοι τοῦ εἶχον ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὰ χωρία, ὅπου διηγούντο τὸ ἐκπληκτικὸν θαῦμα, τὸ ὁποῖον εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς των.

Ἐν τούτοις ὁ Μίδας ἐστέκετο πλησίον τῆς πηγῆς ἐκ τῆς ὁποίας ἔρρεεν ἀνεξάντλητον τὸ αἷμα τοῦ ἀτυχοῦς τοῦ φίλου Μαρσύα. Συγκεινημένος ἐκ τοῦ οἰκτροῦ τούτου πεπρωμένου, ἦτο καὶ περὶ τῆς ἰδικῆς του τιμωρίας ἀνήσυχος πολὺ· ἀλλὰ τὸ χονδροειδὲς τοῦ πνεύμα δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τοῦ θεοῦ.

Ἐπὶ τέλους ἐξεκίνησε διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ παλάτιόν του, ἀλλὰ μόλις εἶχε κάμη ὀλίγα βήματα, σταματᾷ· ἐκπληκτος ἐξ ἀσυνήθους τινός βάρους, τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς του. Φέρει τὰς χεῖρας πρὸς τὰ ὠτά του... ὦ τοῦ θαύματος! τῷ φαίνονται μακρὰ, εὐκίνητα, τριχωτὰ. Ὁ δυστυχὴς Μίδας θέλει νὰ ἴδῃ τὴν μορφήν του ἀντανაკλωμένην εἰς τὸ ὕδωρ κανενὸς ρυάκος, διὰ νὰ ἐννοήσῃ τί συμβαίνει. Κύπτει ἐπὶ τῆς πηγῆς, τῆς σχηματισθείσης ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Μαρσύα, ἀλλὰ δὲν εἰμπορεῖ νὰ διακρίνῃ ἵποτε εἰς τὸ θολὸν καὶ αἵματηρὸν ἐκεῖνο ὕδωρ. Ὑπὸ τὸ κράτος ἀγωνίας θανασίμου, τρέχει πρὸς τὴν ἐσχατιάν τοῦ δάσους, τοῦ κειμένου παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρου Τρώλου. Ἐκεῖ, τὸ γνωρίζει, διαυγῆς πηγὴ κυλίει τάργυροχροα· νὰ ματὰ τῆς. Ἐπειδὴ ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὰς Νύμφας τοῦ ὄρου, οὐδέποτε ποιμὴν, ὀδηγῶν τὸ ποιμνιὸν του τὸ ἐσπέρας πρὸς τὸ χωρίον, ἐτόλμησε νὰ ποτίσῃ ἐδῶ τὰ πρόβατά του, οὐδέποτε πτηνόν, ἢ ζῶον ἄγριον, ἢ φύλλον πίπτει ἐκ τῶν δένδρων, τὴν εἶχε ρυπάνῃ. Ἐν ᾧ σπεύδει ὁ Μίδας, εἰς ἕκαστον κίνημά του αἰσθάνεται τὰ μακρὰ καὶ εὐκίνητα ὠτά του, σειόμενα ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς του· ὁσάκις δὲ διέρχεται ἀπὸ μέρος, τοῦ ὁποίου τὰ δένδρα δὲν τὸν προσπίζουσαν κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, βλέπει βεδίζουσαν πρὸ αὐτοῦ τὴν συνήθη του σκιά, τὴν ὁποίαν μεγαθύνει ἡ σκιά δύο μακρῶν πραγμάτων, ληγόντων εἰς ὄξύ καὶ διαγραφομένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς τὴν ἐσχατιάν· ἐκεῖ ὄρμῃ πρὸς τὴν πηγὴν καὶ κλίνει παρὰ τὸ ρεῖθρον τοῦ ὕδατος· μόλις παρατηρεῖ τὴν εἰκόνα του καὶ ἀμέσως ἀνορθοῦται ἐντρομος καὶ εἶτα μένει ἀκίνητος ὡς ἄγαλμα ἐκ παρείου μαρμαριού. Δὲν πλανατᾷ, δὲν γίνεται παίγιον καμμιᾶς ὀφθαλμαπάτης. Ἐκεῖ ἀνεγνώρισε τὸ πρόσωπόν του, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης τῷ ἐφαίνετο τόσον ὠραῖον, τὰς πυκνὰς του ὄφρῦς, τὸ μακρὸν του γένειον, λεπτόν καὶ μαλακὸν εἰς τὴν ἀφήν, τὰς στρογγυλὰς καὶ ἐρυθρὰς παρειὰς του, ὡς ἐκ τῆς καλοζωίας.

Ἄλλὰ δὲν ἀνεγνώριζε πλέον τὰ ὠτά του. Ἐὰν ἠδύνατο τότε νὰ ἐκλέξῃ, πῶς θὰ ἐπροτιμοῦσε τὰ μικρὰ ὄξια ὠτά τοῦ Μαρσύα, τὰ ὁποῖα τὸσάκις ἐσκώψε! Ὅτι ἠδύνατο τούλάχιστον μὲ εὐκολίαν νὰ κρύπῃ ὑπὸ τὸν ὄγκον τῆς πυκνῆς του κόμης ὠτά ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ τράγου. Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων, θεὸς ἀπηνῆς εἰς τὰς τιμωρίας του, τῷ ἔδωκε τὰ ὠτά τοῦ ζῴου μὲ τὴν ἥμισθα ἀρμονικὴν φωνήν. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ μνησθῆται ὅτι ἔχει ὠτά ὄνου, μεγάλα γαιδοειδῆ αὐτιά, μὲ μακρὰς τριχὰς φαιᾶς καὶ τραχεῖας.

Ἡ ἡμέρα ἐφθινεν, ὁ ἥλιος ἐκλίνει πρὸς τὴν δύσιν του καὶ αἱ σκιάι ἠπλοῦντο ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ πτηνὰ εἶχον παύσῃ τὰ ἔσματα των καὶ ἐκοιμῶντο ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων τοῦ δάσους. Ἐπὶ τέλους ἀφίνει κατὰ μέρος τὴν λύπην του καὶ καλύψας τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ μανδύου του, ὡς κλέπτῃς νυκτερινὸς μελετῶν ἀπόπειράν τινα κατὰ ποιμνιστασιῶν ἀμελῶς φυλασσόμενων, ἐπιστρέφει ἀθροῦδως εἰς τὸ λαμπρόν του παλάτιον.

Κατάπληκτοι ἐκ τῆς τιμωρίας τοῦ σατύρου Μαρσύα οἱ συνήθεις συνδαιτημένοι τοῦ βασιλέως δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἔλθουν νὰ καθήσουν εἰς τὴν τράπεζάν του. Καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπηρεταὶ ἔμνον κατάκλιστοι εἰς τὰ δωμάτια των ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου. Ὁ Μίδας ἠδυνήθη νὰ ἐέλθῃ εἰς τοὺς ὑψηροεῖς θαλάμους του, χωρὶς

νὰ παρατηρηθῇ ὑπ' οὐδενός. Ἦνοιξεν ἀρπάσας τὸ ἐλεφάντινον μῆλον καὶ ἐπανεκλείσεν ἑσῶθεν τὴν θύραν διὰ τῶν δύο της μοχλῶν, ὥστε νὰ μὴ εἰμπορῆ κανεὶς νανοίξῃ. Βέβαιος οὕτω ὅτι κανεὶς ὑπηρετῆς δὲν θὰ ἤρχετο νὰ τον ταραξῇ ἐν τῇ θλίψει του, ἐρήφθη ἐπὶ τῆς μαλακῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς του κλίνης καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ μεγαλοφώνως. Καὶ ὁ θρῆνός του ἐξηκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα, χωρὶς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ τον ἀναπαύσῃ ὁ γλυκὺς ὕπνος.

Ἄλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, κάποιος θεὸς εὐσπλαχνισθεὶς τὴν λύπην του, τῷ ἐνέπνευσε μίαν καλὴν ιδέαν. Ὁ Μίδας ἔσυρε πάραυτα τοὺς μοχλοὺς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶνε δυνατόν νανοίξῃ ἢ θύρα ἐξῶθεν· ἐκάλυπεν εἶτα τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ μανδύου του, ὡς εἰν ἦτο ἀσθενὴς καὶ κατακλιθεὶς ἐκ νέου ἐκάλεσε τοὺς ὑπηρετάς του.

«Αἱ φλογερὰι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, τοῖς εἶπε, καὶ ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ψῦχος τῆς νυκτὸς μοὶ ἐπροξένησαν δυνατόν πονοκέφαλον. Ἴδού ἐν τεμάχιον ὑφάσματος ἐρυθροῦ· λάβετέ το καὶ κάμτε μου ἕνα σκουῖφον στρογγυλόν, καὶ ὑψηλόν τόσον ὥστε νὰ εἰμπορῇ νὰ χωρῇ ὅλην μου τὴν κόμην. Οὕτως ἐλπίζω ὅτι θὰ εἶμαι καλὰ προφυλαγμένος κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ κατὰ τῆς βλαβερᾶς ὑγρασίας τῆς νυκτὸς.»

Ἐφεραν μετ' ὀλίγον εἰς τὸν Μίδαν τὸ νέον του κάλυμμα. Ἀπομακρύνων τοὺς ὑπηρετάς του, τὸ ἐδοκίμασε καὶ κατόρθωσε νὰ θέσῃ ἐντὸς αὐτοῦ ὅλην τὴν κόμην καὶ πρὸ πάντων τὰ δύο μακρὰ ὠτά, τῶν ὁποίων τὰ ἄκρα ἐφθανον μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοῦ σκουῖφου, ὁ ὁποῖος ἐκλίνει πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ἐκτοτε ὁ βασιλεὺς ἐφόρει διαρκῶς τὸ κάλυμμα τούτο· δὲν τὸ ἐβγάλε παρὰ μόνον τὴν νύκτα, ὅταν κανεὶς δὲν εἰμποροῦσε νὰ τον ἴδῃ, ἐθεβαίουτο δὲ μετὰ λύπης ὅτι ἐξηκολούθει νὰ ἔχῃ αὐτιά γαιδοειδῆ. Κατὰ μίμησιν τοῦ βασιλέως, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Φρυγίας ἐκάλυψαν τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ σκουῖφου τούτου, ὁ ὁποῖος ἔκτοτε ὠνομάσθη σκουῖφος φρυγικός.

Μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ ἐκδίκησις τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος τὸν ἐπάταξε διὰ τῆς αὐτῆς συμφορᾶς, ὁ Μίδας, ὁ ὁποῖος πολὺ ὑπερηφανεύετο διὰ τὴν ὠραιότητά του, ἐδάπανα μέγα μέρος τῆς ἡμέρας ἐνδιόμενος, καλλωπιζόμενος καὶ ἰδιαίτερος περιποιούμενος τὸ γένειόν του καὶ

τὴν κόμην του. Καθ' ἑκάστην πρωΐαν δούλος ἐπιτήδειος ἐκτένιζε τὴν μακρὰν καὶ πυκνὴν του γενειάδα καὶ ἔχρινε δι' ἀρωματώδους ἐλαίου τὴν μαύρην του κόμην, μὲ τὰς ὑποκυάνους μαρμαρυγὰς, τὴν ὁποίαν ἔδενε κατόπι τῇ βοηθείᾳ ταινιῶν δι' ἐρίου χρυποχρόου. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ὀλεθρίου ἡμέρας, καθ' ἣν ἐξέσπασε κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Μαρσύου ἡ ὄργη τοῦ θεοῦ, ὁ βασιλεὺς δὲν ἐκάλει πλέον παρ' ἑαυτοῦ τὸν κουρέα. Τὸν ἐβλεπον πάντοτε μὲ τὸν νέον του σκουῖφον, ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον ἡ γενειὰς του ἐμεγάλωνεν ἀνωμάλως καὶ τὴν κόμην του, αὐξάνουσαν ὑπερμέτρως, δὲν ἐκάλυπτε πλέον ἐξ ὀλοκλήρου ὁ ἐρυθρὸς σκουῖφος, ἐξέφευγον δ' ἐξ αὐτῆς βόστρυχοι καὶ ἐπιπτον κατὰ μῆκος τοῦ τραχήλου του.

Οἱ Φρυγεὶς ἔλεγον μεταξὺ των: «Βεβαίως ἐξ αἰτίας τῆς λύπης τὴν ὁποίαν τῷ ἐπροξένησεν ὁ θάνατος τοῦ Μαρσύα, ὁ βασιλεὺς μας δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ ἐγγίση σίδηρος τὴν κόμην του καὶ τὸ γένειόν του. Ἄλλ' ἴδετε πῶς εἶνε ὀλιγώτερον ὠραῖος παρὰ ἄλλοτε, αἱ παρσιαὶ του δὲν ἔχουν πλέον τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο χρῶμα, τὸ ὁποῖον ἐθαυμάζαμεν ἐγειναν ὠχραὶ καὶ κοῖλαι. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔχασαν τὴν λάμψιν των· τὸ ἀτημέλητον γένειόν του ὁμοιάζει μὲ λειβάδιον, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ δὲν ἐχορτολόγησαν, ἡ δὲ κόμη του, ἡ ὁποία ἐκφεύγει καὶ πίπτει κατὰ μῆκος τοῦ τραχήλου του, ὑπενθυμίζει τὴν τραχεῖαν καλαμίαν ποῦ σκεπάζει τὰς ἀχυροπλέκτους στέγας τῶν καλυδῶν.»

«Βεβαίως, ἔλεγον καὶ αἱ νεάνιδες, ὁ βασιλεὺς μας, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄλλοτε ὁ ὠραιότερος τῶν Φρυγῶν, τώρα εἶνε ρυπαρὸς καὶ ἐλεινὸς ὡς χοιροβοσκός· ἄλλοτε τὸν ἐξελάμβανέ τις ὡς θεὸν ἀθάνατον καὶ ἰδοὺ τώρα εἶνε ἄσχημος τὴν ὄψιν, ὡς οἱ Σάτυροι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τόσον μας προξένοι τρόμον ὁσάκις πηγαίνωμεν νὰ λουσθῶμεν εἰς τὰς πηγὰς τοῦ δάσους!»

Ὁ Μίδας ἤκουε τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐθλίβετο ἐν τῇ ψυχῇ του. Ἀπεφάσισε νὰ κάλῃ τὸν δούλον κουρέα, ἀφ' οὗ δὲ αὐτός τῷ ἔκοψε τὸ γένειον, τὸ ἐκτένισε καὶ τὸ ἤλειψε δι' ἀρωμάτων, ὁ βασιλεὺς προσέλαβεν ὑφὸς αὐστηρὸν καὶ ἐπρόφερε τὰς τραμερὰς ταύτας λέξεις:

«Δούλε, τώρα θὰ περιποιηθῆς καὶ τὴν κόμην μου· πρὸ τούτου ὅμως κάμε ὄρκον ὅτι, ὅ, τιδῆποτε θαῦμα καὶ ἄν ἴδῃς, δὲν θὰ κάμῃς περὶ αὐτοῦ λόγον εἰς κανένα. Ἐὰν παραβῆς τὴν

υπόσχεσιν σου ὀρκίζομαι καὶ ἐγὼ εἰς τὴν μνή-
μων τοῦ δυστυχῆς Μαρσύα ὅτι θά σ' ἐκδάρω
ζωντανὸν μὲ τὰς ἰδίαις μου χεῖρας, ὅπως ἐξέ-
δασε κ' ἐκείνον ὁ σκληρὸς θεὸς !»

Τρέμων ὁ δούλος ὤρκισθη, ὅπως τὸν διέταξεν ὁ κύριός του. Τότε διὰ ταχείας κινήσεως ὁ Μί-
δας ἀπέσπασε τὸν σκοῦφόν του, παρευθὺς δὲ οἱ
βοστρυχοὶ τοῦ διεχύθησαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ
λαίμου του καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἐν ᾧ
τὰ ὑπερμεγέθη ἐκείνα ὄντα, ἐπὶ πολὺ πιεζόμε-
να ὑπὸ τοῦ καλύμματος, ἠνωρθώθησαν ἀπει-
λητικὰ. Ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ θαύματος τούτου ὁ
δούλος ὀπισθοχώρησε καὶ ἐξέβαλε τρόμου κραυ-
γὰς. Θὰ ἔφραγε δὲ ἐν τῷ τρόμῳ του, ἐὰν ὁ Μί-
δας, αὖρον τὸ μακρὸν του ξίφος δὲν τον ἠπει-
λει διὰ θανάτου. Ὁ δούλος λοιπὸν ἠναγκά-
σθη νὰ μείνη, ἐφαλλίδισε δὲ καὶ ἠρωμάτισεν,
ὅπως ἔπρεπε, τὴν μακρὰν κόμην τοῦ κυρίου του.
Ἐδοκίμασε μάλιστα, ἐξ ἀγαθῆς θελήσεως ὀρ-
μώμενος, νὰ κόψῃ καὶ τὰ γαῖδουρινὰ αὐτιά·
ἀλλὰ μόλις ἢ κοπτερά ψαλλίς τὰ ἤγγισεν, ὁ
βασιλεὺς ἠσθάνθη δριμύτατον πόνον καὶ τὰ
ὄντα, χωρὶς νὰ πάθουν τίποτε ἀπὸ τὸ ἐργαλεῖον.
νύξηθησαν ἀπεναντίας κατὰ τρόπον ἀξιοθαύ-
μαστον. Ἐκοπίασαν πολὺ νὰ τα εἰσαγάγουν
ἐκ νέου ὑπὸ τὸν σκοῦφον ἂν καὶ ἡ κόμη ψαλ-
λιδισθεῖσα, εἶχεν ἐλαττωθῆ κατὰ τὸν ὄγκον.
Ὁ Μίδας κατενόησεν ὅτι ἡ θέλησις τοῦ θεοῦ
δὲν ἐπέτρεπεν εἰς χεῖρα ἀνθρωπίνην νὰ κατα-
στρέψῃ ὅ,τι εἶχε κόμη ἐκείνος. Ἀπελπὶς, βλέ-
πων ὅτι ἦτο καταδικασμένος νὰ φέρῃ ἐφ' ὄρου
ζωῆς τὰ ἄσχημα ἐκείνα ὄντα, ἀπέπεμψε τὸν
δούλον, ἐξαναγκάσας αὐτὸν καὶ πάλιν νὰ ὀρ-
κισθῆ ὅ,τι δὲν ἠθέλεν ἀποκαλύψει εἰς κανένα τὸ
θαῦμα, τοῦ ὁποίου εἶχε γίνῃ μάρτυς.

Ἀφ' οὗ ἐξέλιπεν οὕτως ἡ ἀνάμαλία τοῦ γε-
νείου καὶ τῆς κόμης, ὁ βασιλεὺς ἠδυνήθη ἐκ
νέου νὰ παρουσιασθῆ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ του, χω-
ρὶς φόβον σκωμμάτων, ἐπειδὴ δὲ ἦτο βέβαιος
ὅτι ὁ κουρεὺς, δεδεμένος ὑπὸ τοῦ ὄρκου καὶ ὑπὸ
τοῦ φόβου τῆς τιμωρίας, δὲν θά ἐτόλμα νὰ
εἶπῃ τίποτε, ἔπαυσεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νά-
πελπίζεται περὶ τῆς τύχης του. Ἀνέλαβε τὸν
πρότερον βίον του καὶ καθεκάσθην ἤρχοντο εἰς
τὸ παλάτιον οἱ φίλοι καὶ παρεκάσθηντο εἰς εὖω-
χίας, ὅπως ἄλλοτε. Τὰ συμπόσια ὅμως ταῦτα
ἦσαν ὀλιγώτερον ἢ ἄλλοτε παιδρά, ἀφότου ἐλ-
λεψαν τὰ ἀστεία ἄσματα τοῦ Μαρσύα, τὰ

ὅποια εἰναι τὸν γέλωτα· ὁσάκις δὲ κανεὶς
τῶν συνδαιτυμόνων ἀπετόλμα καμμίαν ἀστεϊό-
τητα, ὁ Μίδας δὲν ἠδύνατο νάναστρέψῃ τὴν
κεφαλὴν καὶ νὰ γελάσῃ ἀνέτως καὶ ἐλευθέρως,
ἐκ φόβου μήπως ἠθέλε πείσει ὁ σκοῦφός του.
Ὁποῖον αἶσχος δι' αὐτὸν νάνορθωτοῖν πρὸ τῶν
φίλων του, μακρὰ καὶ τριχωτά, τὰ γαῖδουρι-
νὰ του αὐτιά ! Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐδεικνύετο
ἐπιφυλακτικώτερος εἰς τὴν χαρὰν του, ἀλλὰ
καὶ οὕτω τὰ συμπόσια ἐξηκολούθουν νὰ τον
τέρπουν, ὅπως καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Μαρσύα,
καὶ ἤρχισεν νὰ λησμονῇ τὴν συμφορὰν του.

Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων, θεὸς σκληρὸς, δὲν ἠθέλε
νὰ μείνῃ ἄγνωστος εἰς τοὺς Φρύγας ἢ ἐκδικη-
σις του, εὔρε δ' εὐκόλως τὸ μέσον νὰ τοὺς κά-
μῃ γνωστὸν ὅτι ὁ Μίδας τὼν εἶχεν αὐτιά γαί-
δουρινὰ καὶ τούτο, χωρὶς νὰθετῆσθ τὸν ὄρκον
τοῦ ὁ δούλου κουρεῦς.

Ἐπεμψε λοιπὸν εἰς τὸν τελευταῖον ταῦτον
νόσον, μαρασμόν. Ὁ δυστυχὴς ὑπέφερε πολὺ.
Ὁ ὕπνος τὸν ἀπέφευγεν, εἰς μάτην τῶ ἐδί-
δοντο αἱ καλλίτεροι τροφαί, ἐφθινεν ἡμέρα τῇ
ἡμέρα. Διότι ἦτο φύσει φλύαρος, ἠναγκασμέ-
νος δὲ νὰ φυλάττῃ μυστικὸν τὸ θαῦμα, τὸ
ὁποῖον εἶχεν ἴδῃ, ἐστενεχωρεῖτο, ἐπνίγετο. Ἡ-
σθάνετο ὅτι θάπέθνησκεν ἐὰν ἠθέλεν ἐλαφρύνει
ἐξ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν του. Ἐξ ἄλλου ὅμως,
ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς τὸν εἶχε διαβεβαιώσῃ ὅτι ἠθε-
λε τὸν ἐκδάρει ζῶντα, ἂν διηγείτο εἰς κανένα ὅ,τι
εἶδεν, ἐπρωτίμα νάποθάνῃ καλλίτερα, ἀπὸ μα-
ρασμόν, παρά νὰ ὑποστῇ τὴν φρικτὴν τιμω-
ρίαν, διὰ τῆς ὁποίας εἶδε τὸν Ἀπόλλωνα τι-
μωροῦντα τὸν Μαρσύαν.

Νύκτα τινὰ καθ' ἣν εἶχε στραφῆ καὶ μετα-
στραφῆ ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τῆς μαλθακῆς του κλίνης,
χωρὶς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, ὁ Ἀ-
πόλλων τὸν ἔρριψεν ἐπὶ τέλους εἰς νάρκην καὶ
ἐπιφανεῖς αὐτῷ ἐν ὄνειρῳ ὑπὸ τὴν μορφήν Σα-
τύρου τινός, φίλου τοῦ Μαρσύα, τῷ εἶπε : « Ὁ
κουρεῦ, διατὶ νὰ βασανίζεσαι ὑπὸ ἀγωνίας, ἢ
ὁποῖα θά σοῦ προξενήσῃ ἀφρευκτον θάνατον ; Ὁ
Μίδας σοῦ ἀπηγόρευσε νὰποκαλύψῃς εἰς ἀνθρώ-
πον ὅ,τι εἶδες, ἀλλὰ τίποτε δὲν σ' ἐμποδίζει
νὰ το εἶπῃς εἰς τὴν γῆν. Οὕτω θὰ λυτρωθῆς
ἐκ τοῦ μυστικοῦ, τὸ ὁποῖον σὲ βαρύνει καὶ δὲν
θά παραβῆς καὶ τὸν φρικτὴν σου ὄρκον. »

Οὕτως ἠμυλήσασα ἡ ὀπτασία ἐξηφανίσθη
ἐν τῷ ἐλαφρῷ αἵρι καὶ ὁ κουρεὺς ἀφηνείσθη.

Εὐτυχὴς διὰ τὴν συμβουλήν τὴν ὁποῖαν ἔλαβε
καθ' ὕπνου, ἔφρασεν ἔξω, ὀπλισμένος διὰ τοῦ
σιδηροῦ ἐργαλείου, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζετο διὰ
νὰ κόπῃ τὸ γένειον καὶ τὴν κόμην τοῦ βασι-
λέως. Ὁ Ἀπόλλων τὸν ὠδήγει ἐν τῇ νυκτί,
χωρὶς νὰ εἶνε ὑπ' αὐτοῦ ὄρατός, τὸν ἔφερον οὕτω
μέχρι τῆς πλατείας τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἔκαμε
νὰ σταματήσῃ πλησίον τῆς πηγῆς ὅπου αἱ
νεάνιδες συνήθιζαν νὰ συναθροίζονται διὰ νά-
πλῶσιν ὕδωρ καὶ νὰ συνομιλῶσιν. Τότε ὁ θεὸς
ἀνῆλθε πάλιν πρὸς τοὺς οὐρανοὺς, βέβαιος πλέον
ὅτι δὲν θάπέβαινε ματαῖα ἢ ἐκδικησις του. Τῷ
ὄντι ὁ κουρεὺς ἔσκαψε ταχέως μὲ τὸ σιδηροῦν
ἐργαλεῖον μίαν ὀπήν πλησίον τῆς πηγῆς ἐφ'
ὅσον δὲ διήρκει ἢ νύξ δὲν ἔπαυσε, κύπτων ἐπὶ
τῶν χαιλέων τῆς ὀπῆς ταύτης, νὰ λέγῃ μὲ φω-
νὴν δυνατὴν ; « Ὁ Μίδας, ὁ βασιλεὺς Μίδας
εἶχε αὐτιά γαῖδουρινὰ. » Ἐν τούτοις οἱ πετει-
νοὶ ἐφώνηζαν εἰς τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου καὶ ἡ
Ἥως ἐπεράνη εἰς τὴν Ἀνατολήν. Τότε ὁ κου-
ρεὺς ἐπλήρωσεν ἐν σπουδῇ τὴν ὀπήν, τὴν ὁποῖαν
εἶχε σκαψῆ καὶ ἐπέστρεψε νὰ κοιμηθῆ.

Ἀπῆλαυνεν ὕπνου γλυκύως, τὸν ὁποῖον πολ-
λὰς νύκτας εἶχε νάπολαύσῃ. Ὁ ἥλιος εὐρί-
σκατο ἡδὴ ἐν τῷ μίῳ σχεδὸν τῆς πορείας του,
ὅταν ὁ κουρεὺς ἀφυπνίσθη ἐντρομος ὑπὸ μεγά-
λου θορύβου φωνῶν, ἐρχομένων ἐκ τῆς πλα-
τείας. Πλήρης τρόμου ἐξέρχεται ἐκ τῆς οἰκίας,
τρέχει πρὸς τὴν πηγὴν καὶ σταματᾷ, ἄφωνος
ἐκ τῆς ἐκπλήξεως. Νέον θεοῦ θαῦμα ἐφανερῶτο.

Εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχεν ἀνοιχθῆ ἡ ὀπή, ἐκ
τῆς ἀρτίως ἀνασκαφείσης γῆς, ἐφύετο συστάς
καλάμων, τὰς ὁποίας ἐδόνει ὁ ἄνεμος. Ὁσά-
κις δὲ συνεκρούοντο πρὸς ἀλλήλας, φωνή γλυ-
κεῖα ἐψιθύριζεν εὐδιακρίτως, ὅμοια πρὸς τὴν
φωνὴν τοῦ κλίνοντος πρὸς τὸ οὖς φίλου διὰ νὰ
τῷ εἶπῃ κανὲν μυστικόν : « Ὁ Μίδας, ὁ βασι-
λεὺς Μίδας εἶχε αὐτιά γαῖδουρινὰ. »

Ὁ λαὸς ἤκουε μετὰ θυμασμοῦ καὶ ὁσάκις
ἡ φωνὴ τῶν καλάμων ἔπαυεν, ἄνδρες καὶ γυ-
ναῖκες συνωμίλουν καὶ ἔλεγον : « Ἡ βασιλεὺς
εἶχε αὐτιά γαῖδουρινὰ. . . Δι' αὐτὸ λοιπὸν
εἶχε σκεπασμένην τὴν κεφαλὴν μὲ τὸν σκοῦφον
ἐκείνον, τὸν ὁποῖον φορεῖ διαρκῶς. Ἄλλ' ὁ
θεὸς δὲν ἠθέλησε νὰ μείνῃ ἢ κατὰ τοῦ Μίδα
ἐκδικησις του ἄγνωστος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. »
Ἐσιῶπων δὲ μόλις ὁ ἄνεμος ἐπανήρχιζε νὰ πνέῃ
καὶ ἤκουον πάλιν τὴν σιγὰν ἄλλ' εὐκρινῆ

φωνὴν τῶν καλάμων, ψιθυρίζουσαν : « Ὁ Μί-
δας, ὁ βασιλεὺς Μίδας εἶχε αὐτιά γαῖδουρινὰ ! »
Τὸ πλῆθος νύξανε ὁλονὲν περὶ τῆς πηγῆς·
οἱ γεωργοὶ ἀφῆκαν τοὺς ἀγρούς των καὶ οἱ ποι-
μένες τὰ ποιμνία των. Στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν
βακτηριῶν των, οἱ γέροντες ἐσπευδον ὡς αἱ
νεάνιδες περιεργοὶ καὶ ὡς αἱ γυναῖκες φλύαροι.
Καὶ αὐτοὶ οἱ θεράποντες τοῦ βασιλέως ἐξῆλθον
ἐκ τοῦ λαμπροῦ παλατίου τοῦ κυρίου των. Ἐκ-
πληκτος ἐκ τῆς σιγῆς, ἡ ὁποία ἐπεκράτει περὶ
αὐτόν, προαισθανόμενος ζωντῶς δυστύχημά τι
ὁ Μίδας ἔτρεξε καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ χωρίον· ὁ
ὄρμητικὸς πνέων ἄνεμος τῷ ἀφῆρασε τὸν σκοῦ-
φόν του, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἦδη φύγῃ ἀπὸ τὴν θέ-
σιν του ἐκ τῆς ταχείας πορείας· ἀλλὰ δὲν το
παρετήρησεν, διότι οὕτως ἠθέλεν ὁ ἀπηνῆς θεός.
Ὁ Μίδας ἐξηκολούθει νὰ τρέχῃ, εὐρίσκετο δὲ
ἦδη πλησίον τῆς πηγῆς, ὅταν ὁ ἄνεμος ἐφύ-
σησε μανιώδης, ὡς θέλλει χαιμώνος. Οὕτω καὶ
οἱ βόες μυκῶνται τὸ ἔσπερας, ὅταν ἐπιστρέφον-
τες ἐκ τοῦ μετὰ κόπου ἀροτριωθέντος ἀγροῦ,
ἐπανηθέλουν τὸν ἀγαπημένον των σταῦλον,
ὅπως ἐμυκῶντο αἱ κάλαμοι, ἐν ᾧ ὁ μυκηθμός
των ἐπανελάμβανεν : « Ὁ Μίδας, ὁ βασιλεὺς
Μίδας εἶχε αὐτιά γαῖδουρινὰ. »

Ἀκούσας τὰς ἀπροόπτους ταύτας λέξεις, ὁ
βασιλεὺς ἐσταμάτησε τὰ ὄντα τοῦ ἐτεντώθησαν
ὑπερμεγέθη, ὡς τὰ τῶν ἐπτοσημένων ὄντων. Ἀ-
φῆκε κραυγὴν τρόμου, πρὸς τὴν ὁποῖαν ἐστρά-
φη τὸ πλῆθος ὄλον· καὶ τότε, ἅμα τὸν εἶδαν,
ὄλοι, ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες καὶ παιδιὰ
ἐπανέλαβον μιᾶ φωνῇ ὅ,τι ἔλεγον αἱ κάλαμοι.

Παράφρων ἐκ τῆς λύπης τοῦ ὁ Μίδας ἐπέ-
στρεψε νὰ κρυθῆ εἰς τὸ βάθος τοῦ παλατίου
του. Ἤδη κατενόει ὅτι ὄλοι τοῦ αἱ προσυλά-
ξεις ἦσαν ἀνωφελεῖς, ἀπαξ θεός παντοδύναμος
ἀπεφάσισε νὰποκαλύψῃ τὴν ἐκδικησίαν του πρὸ
τῶν ὀφθαλμῶν ὄλων καὶ ὅτι τῶν ἀνθρώπων
ἡ σοφία δὲν δύναται νάναταγωνισθῆ πρὸς τὴν
τῶν ἀθανάτων. Ἡ ὑπερηφάνειά του ἐταπει-
νώθη· δὲν ἐσκέπτετο πλέον νὰ τιμωρῆσῃ τὸν
κουρέα, ἀλλὰ, θέλων νὰφανισθῆ ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
μῶν τοῦ λαοῦ του καὶ αὐτῶν τῶν συνδαιτυ-
μόνων του, ὁ Μίδας δὲν ἐξῆλθε πλέον ἐκ τῶν
ὑπογείων θαλάμων τοῦ παλατίου του, ὅπου
ἐφυλάσσοντο διάφορα χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ ἀντι-
κείμενα, ἐντέχνως κατεσκευασμένα, ἀναριθμη-
τοι πολύτιμοι λίθοι καὶ λαμπρὰ ὀφάσματα πορ-

φωρά· ὁ βασιλεὺς δὴρχετο τὰς ἡμέρας καὶ κοιμάτο ἀκόμη μεταξύ τῶν θαυμασίων τούτων.

Ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος ἐδάμασε τὴν ἀφρονα ὑπεροψίαν του, ὅπως ὁ ἄνεμος Βορρᾶς, ὁ ἀπὸ βορρᾶ πνέων, θραύει εἰς τὰ δάση, τὰ ὅποια λυμαίνεται, τὰς ὑψηλότερας καὶ ἰσχυροτέρας δρύς. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς ὑπεροψίας εἰσήλθεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ βασιλέως ἡ φιλαργυρία, ἡ ἀπληστία, οἱ δὲ ἀθάνατοι θεοὶ ἐμελλον νὰ τὸν τιμωρήσουν καὶ διὰ τὸ ἄθλιον τοῦτο πάθος.

Δ'.

ΛΗΘΕΙΕ ΤΟΥ ΣΙΑΗΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΚΧΟΥ.—
ΕΥΧΗ ΑΣΥΝΕΤΟΣ ΤΟΥ ΜΙΔΑ.

Ὁ βασιλεὺς Μίδας ἔμενε νύκτα καὶ ἡμέραν κλεισμένος ἐν τῷ μέσῳ τῶν προσφιλῶν του θησαυρῶν. Ἐν τούτοις, ἂν καὶ δὲν εἶχε πλέον συγχοινωνίαν μετὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἡ φήμη μίσε παραδόξου εἰδήσεως ἐφθασε διὰ τῶν ὑπηρετῶν του μέχρι τοῦ κατακλειστού θαλάμου, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἤθελε νὰ ἐξέλθῃ πλέον.

Ἐλέγετο ὅτι θεὸς τις ἐπλανᾶτο ἀνά τοὺς ἀγρούς τῆς Λυδίας καὶ τῆς Φρυγίας. Εἶχε τὴν ὄψιν νεανίου θελακτικῶς ὠραίου. Καὶ δὲ μὲν ἦτο σκεπασμένος μετὰ μακρὸν χιτῶνα καὶ ἐστεμμένος μετὰ κλάδους ἀγνώστου φυτοῦ, καταφόρτου ἀπὸ βότρες, τὰς μὲν μελανὰς τὰς δὲ χρυσοειδεῖς, τὸν χυμὸν τῶν ὁποίων ἐξέθλιβεν ἐντὸς κρατήρος, τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα—ποτὸν γλυκύτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ μελικράτου· δὲ δὲ, ἀφ' οὗ ἔπινε κατὰ κόρον ἐκ τοῦ ποτοῦ τοῦ πληροῦτος ἀπαύτως τὸν ἀνεξάντλητον αὐτοῦ κρατήρα, ἀφήρει τὸν χιτῶνα τὸν μακρὸν καὶ ἐρριπτεν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχως δέρμα ἀγρίας ἐλάφου. Μετὰ τὸ σῶμα τότε ἐλεύθερον παντὸς ἐνδύματος βαρέος, ἀφίνε νὰ κυματίζῃ ἐπὶ τοῦ ὄμου ἡ ἀφρονος καὶ μεγαλοπρεπῆς αὐτοῦ κόμη. Τὸ πρόσωπόν του ἀπέπνεε μίαν μέθην εὐδαίμονα· ἡ στάσις του ἐπρόδιδε γλυκεῖαν ἀτονίαν καὶ μετὰ ὄφθαλμούς ἡμικλειστούς ἐψάλλε θαυμασίους ὕμνους, ἐν ᾧ αἱ παρειαὶ του, αἱ νεανικαὶ καὶ χροῶδεις, ἐβάφοντο ἐπεράστως ἐρυθραί.

Περίξ του ἔψαλλον ὁμοίως καὶ ἐσκιρτων μετὰ κινήματα ζωηρὰ θεοὶ καὶ θεαί. Σάτυροι ὅμοιοι πρὸς τὸν Μαρσύαν ἔπαζον μετὰ Νύμφας καλλιόμους. Θεοὶ καὶ θεαὶ ἔπινον μετὰ χαρᾶς τὸ

ἀγνωστον ποτόν, τὸ ὁποῖον ἐπλήρου τὰ ἀφρόεντα κύπελλά των. Ὅπισθεν αὐτῶν ἤρχετο εἰς γέρον, ὀνομαζόμενος Σιληνός, τὸν ὁποῖον ὄλοι καὶ ὄλαι, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐξαιρουμένου, ἐπέδοντο ἐξέχως· ὁ Σιληνός, γέρον κοντός, παχύς καὶ προγαστῶρ, μετὰ κρηνίον φαλακρὸν, μετὰ σῶμα τριχωτόν, δὲν ἔπιπε οἱ ἄπλου κυπέλλου, ὅπως οἱ σύντροφοὶ του, ἀλλὰ δι' ἀσκού τραγείου, ὁ ὁποῖος ἔμενε πάντοτε πλήρης, ἂν καὶ ὁ Σιληνός ἔπινε ἀδιακόπως. Πολὺ βαρὺς καὶ δυσκίνητος, ὥστε νὰ βαδίζῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνοδείας τῶν Σατύρων καὶ τῶν Νυμφῶν, ἤρχετο ἐπιβαίνων ὄνου, ὁ ὁποῖος ἐκάμπτετο ὑπὸ τὸ βάρος του· ἐπειδὴ δὲ οἱ σκίπνοι τῆς μέθης ἐσκότιζον τὴν κεφαλὴν του, εἶχεν ἀνάγκη νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν Σατύρων, διὰ νὰ μὴ πέσῃ ἐκ τοῦ ἡσυχίου του ὑποζυγίου.

Ὁ θεός, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἄλλων, ὀνομαζέτο Βάκχος· ἦτο δὲ υἱὸς τοῦ μεγάλου Διός, πατὴρ τῶν θεῶν καὶ βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων. Παγτοῦ ὄθεν διήρχετο, ἐφύοντο ἀμέσως δένδρῳλια, τῶν ὁποίων οἱ εὐλύγιστοι κλάωες ἀνεῖρπον καὶ συνεπλέκοντο μετὰ τοὺς κορμούς καὶ μετὰ τοὺς κλάδους τῶν ὑψηλότερων δένδρων καὶ ἐκαλύπτοντο ἀπὸ βότρες, κιτρινας, ὡς ὁ χρυσοὺς ἢ πορφύρας, ὅπως τὰ νέφη τὰ ὅποια φωτίζει ὁ ἥλιος δύνων. Οἱ καρποὶ αὐτοὶ ἦσαν γλυκύτατοι, ἠψφραίνετο ἡ καρδία τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐγεύοντο, ὅσοι δὲ κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν θεῶν, τοὺς ἐξέθλιβον ἐντὸς τοῦ κυπέλλου των, ἀπέκτων ποτὸν νέον καὶ εὐγευστον, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὁποῖου ἔψαλλον καὶ ὠρχοῦντο οἱ τρελοὶ.

Αὐτὰ ἀνήγγελλαν οἱ ὑπηρεταὶ εἰς τὸν Μίδα. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐφοβεῖτο νὰ πλησιάσῃ τοὺς θεοὺς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπέβη εἰς αὐτὸν τὸσον ὀλεθρία. Αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἠγάπα ἄλλοτε τὸσον τὰ πολυτελῆ συμπόσια, καὶ ἠψφραίνετο τὸσον νὰ πίνῃ τὸ μέγα τοῦ κύπελλον, πλήρες μέχρις στεφάνης μελικράτου, τὴν οὔτε κἄν ἐφρόντισε νὰ μάθῃ ἀκριβῶς τί ἦτο τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο ποτόν, τὸ ὁποῖον οἱ ὑπηρεταὶ του ἐξέθειάζον. Φοβούμενος τοὺς θεοὺς, δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θαλάμου του καθ' ὄλον τὸ διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ θεός Βάκχος καὶ ἡ ἀκολουθία του ἐπλανῶντο ἀνά τοὺς εὐφόρους ἀγρούς τῆς Λυδίας καὶ

τῆς Φρυγίας. Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ἀναχωρητηρίου του ἤκουεν ἀδιακόπως τὰ φαιδρὰ ἄσματα τῶν ἀνθρώπων, τῶν ὑπηκόων του, οἱ ὁποῖοι ἐψάλλον: «Ἐὐοί, εὐοί, Βάκχε!» καὶ ἐκένουν τὰ κύπελλά των, δοξάζοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸ νέον φωτόν, τὸ ὁποῖον ἔφερον ὁ θεός καὶ τὸ ὁποῖον ἐκάλλον ἄμπελον, καὶ τὸ νέον ποτόν τὸ ὁποῖον ἐκάλλον οἶνον.

Ὁ θεός καὶ οἱ ἀκόλουθοι του εἶχον ἀπέλθῃ, νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν πορείαν των, ὁ θόρυβος τῶν ἡσμάτων καὶ τῶν χορῶν εἶχε παύσῃ, ὁ δὲ Μίδα ἀνενόηλος ἠδύνατο πάλιν νὰ βυθίσῃ τὰς ἀπλήστους χεῖρας εἰς τοὺς σωροὺς τῶν πολυτιμῶν λίθων καὶ νὰ θαυμάζῃ τὰ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ σκεῦη τοῦ θησαυροφυλακίου του, ὅταν, μίαν ἐσπέραν, ὁ πιστότερος τῶν ὑπηρετῶν του, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον καὶ τῷ ὠμίλησεν ὡς ἐξῆς:

«Βασιλεῦ, ἔρχομαι νὰ σου ἀναγγείλω κάτι τι παράδοξον. Γνωρίζεις τὸν χονδρὸν ἐκεῖνον γέροντα, ποῦ ὁμοιάζει μετὰ τὸν Μαρσύαν, τὸν γέροντα Σιληνόν, περὶ τοῦ ὁποῖου σοῦ ὠμίλησαμεν ἤδη. Ὁ Βάκχος καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ, ἀπήλθον διὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν περιουσίαν των· ἀλλ' αὐτὸν τὸν ἐλησμόνησαν καὶ τὸν ἄφησαν ὀπίσω. Φαίνεται ὅτι θὰ ἐπιτε περισσότερον τοῦ συνήθους νεκροὶ παίμενες τὸν εὐρον ἀποκοιμισμένον μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον τοῦ ὄρους Τρώλου. Αἱ φλέβες του ἦσαν ἐξωγλωμέται ἀπὸ τὸ κρασί, ποῦ εἶχε πῖν τὴν προτεραίαν· οἱ κλάδοι τῆς ἀμπέλου, πεσμένοι ἀπὸ τὸ κεφάλι του, κατέκειντο πλησίον του, αἱ δὲ χεῖρές του ἐθλιβον ἀκόμη τὸν ὑπερμεγέθη ἄσκον. Οἱ ποιμένες τὸν ἐπλησίασαν καὶ τὸν ἔδεσαν ἀπαλά μετὰ τοὺς κλάδους τῆς ἀμπέλου. Ἐν τούτοις ὁ γέρον ἐξύπνησε καὶ χωρὶς νὰ τον παρακαλέσῃ κανεὶς, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ θαυμασίας ἱστορίας. Ἀκούοντα αὐτὰς, τὰ ἄγρια ζῶα τοῦ ὄρους ἐσκιρτων ρυθμικῶς, αἱ δὲ δρεῖς οἱ αἰωνόβιοι, αἱ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Τρώλου, ἔσειον τὰς πολυφύλλους ἄκρας. Μακρόθεν οἱ διαβάται ἰσταμάτων ἐκπληκτοὶ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν κατέπαυον τὴν ἐργασίαν των καὶ ἐστέκοντο, ὅπως οἱ ὑπομονητικοὶ βόες. Οὔτε ἡ ἰδική μου, ὦ βασιλεῦ, οὔτε κανενός ἄλλου ἀνθρώπου ἡ φωνὴ θὰ ἔδύνατο νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ θεῖον ἔσμα τοῦ γέροντος ἐκεῖνου! . . . Κατόπιν ὁ Σιληνός ἀπεκοιμήθη πάλιν· οἱ ποιμένες τὸν ἔβαλαν ἐπάνω

εἰς τὸ κάρρον ἐνὸς χωρικοῦ καὶ οὕτω τὸν ἔφεραν, δεμένον ἀκόμη μετὰ τοὺς κλάδους τῆς ἀμπέλου εἰς τὸ παλάτιόν σου, ὅπου κοιμάται, ρογγαλίζων μετὰ κρότον φοβερόν. . . Βασιλεῦ, τί θέλεις νὰ κάμωμεν τὸν Σιληνόν;»

Μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην ἡ περιέργεια ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Μίδα ὑπερίσχυσε τοῦ φόβου, τὸν ὁποῖον ἠσθάνετο πρὸς τοὺς θεοὺς. Θεὸς κοιμώμενος καὶ μάλιστα δεμένος, τί κακὸν ἔμπουσε νὰ τῷ κάμῃ; ἐσκίπτετο. Μετέβη λοιπὸν εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου ὁ Σιληνός ἐρεγγεῖ· ἰδὼν δὲ τὸν θεὸν αὐτόν, ὁ ὁποῖος τὸσον ὠμοίαζε πρὸς τὸν δυστυχεῖ Μαρσύαν, ὁ βασιλεὺς Μίδα ἠσθάνθη θλίψιν καὶ ἐκλαυσε λέγων:

«ὦ, ναί, ἂν καὶ πολὺ σκληρὰ μ' ἔκαμε νὰ ὑποφέρω ἡ ἐκδικησις ἐνὸς θεοῦ, αὐτὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος μοὶ ὑπενθυμίζει τὸν Μαρσύαν, τὸν ἀγαπητότερον τῶν φίλων μου, θὰ εἶνε εὐπρόσδεκτος εἰς τὴν κατοικίαν μου. Ὁ Βάκχος τὴν βίβλια θὰ εὐρίσκειται μακρὰν παχύς καὶ γέρον, καθὼς εἶπε ὁ δυστυχὴς αὐτὸς Σιληνός, δὲν θὰ ἔμπουσε νὰ ὑπάγῃ πρὸς ἀναζητησίαν του μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ τον συναντήσῃ. . . Δοῦλοι, φέρετε τὸν γέροντα αὐτόν εἰς τὸν ὑψηλὸν θάλαμον, ὁ ὁποῖος εἶνε προωρισμένος διὰ τοὺς ξένους· βάλετέ τον νὰ κοιμηθῇ εἰς τὴν ἀπαλοτέρα κλινῆν. Ἐν ᾧ θὰ κοιμάται, θέσατε ἐπάνω εἰς λαμπρὸν πῦρ χαλκίους λέβητας, πλήρεις ὕδατος, διὰ νὰ τῷ ἐτοιμάσετε λουτρὸν Σφάξατε τὸν παχύτερον χεῖρον καὶ τὸν ὠραιότερόν μου ἀμνόν. Θέλω, ὅταν ἐξυπνήσῃ ὁ θεός, νὰ εὐρῆ λουτρὸν ἀναψυκτικόν καὶ γεῦμα ἄξιον αὐτοῦ. Θὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅσον θελήσῃ!»

Ἡ ἡμέρα ἐφθινεν ἤδη, ὁ ἥλιος ἠτοιμάζετο νὰ ἐδηγήσῃ τοὺς ἔκτους του πρὸς τὴν δυτικὴν θάλασσαν. Ὁ Σιληνός ἐξηκολούθει νὰ κοιμάται· ῥόγγος ἠχηρὸς ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἡμικανόκου στόματός του καὶ τὸ στήθος του ἀνῆρχετο καὶ κατήρχετο διαδοχικῶς, ἀκολουθοῦν τὴν κίνησιν τῆς ἀναπνοῆς του. Ὁ Μίδα, κλινῶν πρὸς τὸ προσκεφάλαιόν του, ἀπεδίωκε τὰς μυίας, αἱ ὁποῖαι ἔδύνατο νὰ ταραξοῦν τὸν ὕπνον του, καὶ διὰ τῆς ἄκρας τῆς πορφύρας του ἀπέμασε τὰς σταγόνας τοῦ ἰδρώτος, αἱ ὁποῖαι ἔστιζον ὡς μαργαρίταις τοὺς ὑπερῆθρους χροτάφους τοῦ κοιμώμενου.

Ἐξαίφνης παράδοξος θόρυβος, ἀντήχησεν

εις τὸ παλάτιον καὶ ἀπέσπασεν ἐκ τῶν σκέψεων του τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἐμελαγχόλει ἰλονέν περισσότερον, διότι τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἠγρύπνει παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀγαπητοῦ του Μαρσία. Ὁ θόρυβος, μίγμα ἀσμάτων καὶ χορῶν, ἐπλησίασε καὶ ἰδοὺ ἐξαίφνης παρὰ τὴν μαλακὴν κλίνην τοῦ Σιληνοῦ ὄρθιος, μειδῶν καὶ προσηγῆς εἰς ἀθάνατος ἐκπάγλου ὠραιότητος. Ὁ Μίδας ἀνεγνώρισε τὸν Βάκχον, ἐκ τῆς περιγραφῆς, τὴν ὁποῖαν τῷ εἶχον κάμη οἱ ὑπηρεταί του καὶ ἐντρομος ἐρρίφθη εἰς τοὺς ποδας του :

« Λάβε θάρρος, Μίδα, εἶπεν ὁ θεός. Ἀγαπῶ καὶ προστατεύω τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δεικνύονται καλοὶ πρὸς τὸν γέροντα Σιληνόν, τὸν ἀγαπητόν μου, πού με ἀνέθρεψεν ὡς πατήρ, πού μ' ἐπεριποιήθη κατὰ τὴν νεπιακὴν μου ἡλικίαν. Δὲν θὰ σου κάμω κακόν· ἀπιναντίας ὀρχίζομαι εἰς τὸν Δία ὅτι ἀμέσως θὰ σοῦ χορηγήσῃ οἰαδήποτε χάρις, τὴν ὁποῖαν θὰ μου ζητήσης. »

Μόλις ἤκουσε τοὺς εὐαρέστους τούτους λόγους ὁ Μίδας, διὰ κινήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ συγκρατήσῃ, ἔφερε τὰς χεῖρας εἰς τὸν κεκρύφαλόν του καὶ τὰ δύο γαϊδουρινὰ αὐτιά τὰ ὁποῖα ὁ κεκρύφαλος δὲν συνεκράτει πλέον, ἐπρόβαλαν, ἠνωρθώθησαν ζωηρῶς, ὡς πρόβατα σκιρτῶντα, εἰς τὰ ὁποῖα πρὸ μικροῦ ἠνοιζαν τὴν θύραν τοῦ ποιμνοστασίου. Ὁ Βάκχος ἐνόησεν ὅτι ὁ Μίδας δὲν εἶχεν εἴπη ἀκόμη καὶ τῷ ἀπηύθυνε τοὺς ἐπομένους λόγους :

« Ὡς πρὸς τοῦτο, Μίδα, δὲν ἤμπορῶ ἐγὼ νὰ ξεκάμω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὁ μέγας

Φαῖθος Ἀπόλλων, ὁ ἰσχυρὸς μεταξὺ τῶν ἀθανάτων, ὁ ἀγαπητὸς υἱὸς τοῦ βασιλέως Διός... Ἄλλὰ διὰ πᾶν ἄλλο δῶρημα, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ μόνον, διὰ πᾶσαν ἄλλην αἰτησιν, ἢ ὁποῖα δὲν ἀντιστρατεύεται εἰς τὴν θέλησιν ἄλλου θεοῦ, σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας σου. »

Καὶ ἐνῶ ὁ Μίδας, ἰσκέπτετο καθ' ἑαυτὸν ποῖον δῶρον μεγαλοπρεπὲς εἶδυνάτο νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ θεοῦ, ὁ Βάκχος ἐπλησίασε τὴν κλίνην τοῦ Σιληνοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ θόρυβος καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἀγαπητοῦ του θεοῦ εἶχον ἐξυπνήσῃ. Ἀντήλλαξαν μακρὸν καὶ τρυφερὸν ἀσπασμόν· ἀλλ' ὁ Βάκχος ἐπέπληττε μαλακὰ τὸν Σιληνόν ὅτι εἶχε μεθυσθῆ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὴν ἀμετρον χρῆσιν τοῦ θείου ποτοῦ· τῷ ἔλεγεν ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ λύπη του ὅταν δὲν εἶδε πλέον μεταξὺ τῶν Νυμφῶν καὶ τῶν Σατύρων τὸν ἀγαπητόν του τροφόν· τῷ διηγεῖτο τὰ κατὰ τὰς μακρὰς του καὶ ματαιὰς ἐρεῦνας, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν Φρυγες τῷ εἶπαν ὅτι ὁ Σιληνὸς ἐξενίζετο ὑπὸ τοῦ βασιλέως... τέλος ἐστράφη πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τον προσεκάλεσε νὰ ὀμιλήσῃ. Ἄλλ' ἀκόμη ἦτο τόσο τεταραγμένος ἐκ τῆς συγκινήσεως, ὥστε ἡ καρδία του ἐπαλλε βιαίως καὶ ἔτρεμεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Μετὰ κόπου μεγάλου ἐξήλθον ἐκ τοῦ ἔρκους τῶν ὀδόντων του αἱ λέξεις καὶ μόλις ἤκούετο ἡ φωνὴ του :

« Ὡ θεὲ ἀθάνατε, ἔμωμε υἱὲ τοῦ παντοδυναμοῦ Διός, κάμε ὥστε ὅτι ἐγγίξω νὰ μεταβάλλεται ἀμέσως εἰς χρυσόν ! »

(Ἔπεται συνέχεια).

Η ΔΙΑΠΑΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΥΣΑ ΣΧΗΜΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1894

ΘΑ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ 1894 θὰ ἐκδοθῆ τὴν 19 Φεβρουαρίου 1894
θὰ πωλῆται εἰς τὰς ὁδοὺς 10 λεπτὰ ἐν Ἑλλάδι
καὶ 15 λεπτὰ τοῦ φράγκου ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ: Ἐσωτερικοῦ δραχ. 5 — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 7.